

VI FÖR SVERIGE FRAMÅT!

Kommitté 5: Utbildning

Centerpartiets partistämma 26-29 september 2019

KOMMITTÉ 5 - UTBILDNING

5.1: Barn och ungas psykiska ohälsa

5.1.1 Utredda förskolans inverkan på barn i åldern 1-3 år.

5.1.2 Utredda om man kan förändra föräldraförsäkringen att utökas till 5.33 mån (även utifrån små barns brist på immunförsvar).

5.1.3 Utredda läroplanen i fsk och skola, tar den tillräcklig hänsyn till barnens begränsade förmåga att sortera ut relevant information, eller stressar man barnen i tidiga åldrar med irrelevant information, exempelvis barnsvält, krigszoner och övriga katastrofer.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill utreda om förskolan är en bidragande orsak till att allt fler barn och unga mår psykiskt dåligt och om de skulle må bättre av att tiden på förskolan minskade.

Centerpartiet anser att förskolan är en viktig och betydande del i det svenska utbildningsväsendet och genom att så tidigt som i förskoleåldern nå barn som riskerar framtida svårigheter i skolan, ökar möjligheterna att ge alla barn likvärdiga chanser till en bra skolgång. Studier visar också att de barn som gått i förskola har högre resultat i skolan. De barn som gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna, som barn från socioekonomiskt utsatta eller nyanlända familjer. Samtidigt är det dessa barn som förskolan ofta inte når ut till. Barn till arbetslösa föräldrar har exempelvis idag rätt till färre timmar på förskolan än barn vars föräldrar arbetar heltid.

Partistyrelsen anser att den långsiktiga målsättningen därför inte bör vara att begränsa tillgången till förskola utan istället utöka möjligheterna för vissa grupper att delta i förskoleverksamheten.

Partistyrelsen ser behov av att utveckla föräldraförsäkringen. Vi har idag en generös föräldraförsäkring som delas ojämnt. Kvinnor tar ut merparten ca 80% och barnen får inte lika mycket tid med sina pappor. Ett barn har rätt till sin pappa också. Det är mer vanligt att föräldradagar "brinner inne" än att de tar slut. Det ojämna uttaget gör att kvinnor är borta från arbetsmarknaden längre, det skapas ojämställda mönster av fördelning av det obetalda arbetet i hemmet och vabb, mer deltid hos kvinnor och ökade sjukskrivningar hos kvinnor. Det främjar inte barnens välmående. Jämställda föräldrar som mår bra har förutsättningar att skapa goda uppväxtvillkor för sina barn. Utifrån detta resonemang ser inte partistyrelsen argument för att utöka föräldraförsäkringen.

Förskolan ska bedriva kvalitativ verksamhet och vara likvärdig. Sedan 15.588 har förskolan sin egen läroplan och den 1 juli 2019 trädde en reviderad läroplan för förskolan i kraft, Lpfö 18. Partistyrelsen ser inget behov av att utreda läroplanen då styrdokumentet som förutom att det visar förskolans pedagogiska uppdrag också tydliggör att verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.1

5.2: Forskning i förskolan

5.2.1 att resurser ska tillföras för förstelärare i förskolan.

5.2.2 att anslagen för forskning i förskolan ska prioriteras.

5.2.3 att fler förskollärare ska få möjlighet att gå forskarutbildning och få forska som del av sin tjänst.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att de allt högre kraven som ställs på förskolans pedagogiska verksamhet förutsätter att kompetens tillförs genom förstelärare och förbättrade förutsättningar för forskning inom förskolan.

För att höja kvaliteten på den pedagogiska verksamheten och få fler kompetenta pedagoger har Centerpartiet sedan tidigare beslut på att karriärtjänster och kompetensutvecklingsgarantin även ska gälla för pedagoger i förskolan. Det behöver bli ett ökat fokus på kollegialt lärande och pedagogik och didaktik som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet. I Januariavtalet finns beslut på professionsprogram med karriärvägar vilket även inkluderar förskollärare. Det skapar utvecklingsmöjligheter, stärker kvalitén och därmed attraktiviteten till yrket.

Partistyrelsen anser att den fria forskningen ska värnas samtidigt instämmer Partistyrelsen med motionären om att forskning är viktig för att säkra kvalitén på den pedagogiska verksamheten, särskilt den praktisknära. Det är avgörande om de högt ställa kraven i läroplanen ska nås.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att forskning inom förskolan, särskilt den praktisknära, stärks.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.2

[5.3](#), [5.4](#), [5.5](#): Förskola

5.3.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.3.2 Att Centerpartiet verkar för att fler förskolor kan byggas alldeles i närheten av varje bostadsområde för att minska barngrupperna till de riktlinjer som Skolverket på vetenskaplig grund rekommenderar.

5.3.3 Att Centerpartiet verkar för en framtida personaltäthet på max 4 barn/pedagog barn 1-3 år, max 5 barn/pedagog barn 3-5 år.

5.3.4 Att Centerpartiet verkar för en blocköverskridande överenskommelse så att förskolan får en god rikstäckande och jämlik grund.

5.3.5 Att Centerpartiet verkar för att barn med yngre syskon hemma får vara på förskolan högst 15 timmar till dess att förskolan har kapacitet att eventuellt öka tiden för dessa barn. Då max 20 timmar.

5.4.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.4.2 Att Centerpartiet verkar för att fler förskolor kan byggas alldeles i närheten av varje bostadsområde för att minska barngrupperna till de riktlinjer som Skolverket på vetenskaplig grund rekommenderar.

5.4.3 Att Centerpartiet verkar för en framtida personaltäthet på max 4 barn/pedagog barn 1-3 år, max 5 barn/pedagog barn 3-5 år.

5.4.4 Att Centerpartiet verkar för en blocköverskridande överenskommelse så att förskolan får en god rikstäckande och jämlik grund.

5.4.5 Att Centerpartiet verkar för att barn med yngre syskon hemma får vara på förskolan högst 15 timmar till dess att förskolan har kapacitet att eventuellt öka tiden för dessa barn. Då max 20 timmar.

5.5.1 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att hitta åtgärder för att minska barngruppernas storlek i förskolan.

5.5.2 Att Centerpartiet verkar för möjligheten att införa sanktioner mot de förskolor som har alltför stora barngrupper.

5.5.3 Att Centerpartiet verkar för att införa ett maxtak av antalet barn i förskolornas barngrupper.

111 **Partistyrelsens yttrande:**

112 Motionärerna vill stärka förskolan, bland annat genom fler utbildade förskollärare, minskade
113 barngrupper och med gemensam nationell värdegrund.

114 Förskolan är en viktig och betydande del i det svenska utbildningsväsendet och genom att så
115 tidigt som i förskoleåldern nå barn som riskerar framtida svårigheter i skolan, ökar
116 möjligheterna att ge alla barn likvärdiga chanser till en bra skolgång. Studier visar också att
117 barn som gått i förskolan klarar sig bättre i skolan. De barn som gynnas mest av en god
118 förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna, som barn från socioekonomiskt
119 utsatta eller nyanlända familjer. Partistyrelsen anser därför att den långsiktiga målsättningen
120 bör vara att utöka möjligheterna till förskolans verksamhet och inte som motionären yrkar,
121 minska tillgången.

122 Att utöka förskoleverksamheten får inte ske på bekostnad av kvalitet. En av utmaningarna för
123 att säkra den pedagogiska verksamheten är barngruppernas storlek och bristen på utbildad
124 personal. Idag finns ett riktmärke från Skolverket som sätter gränser för hur många barn som
125 får vara i en barngrupp. Partistyrelsen vill istället att det ska finnas ett riktmärke för hur
126 många barn varje utbildad personal får ha ansvar för. Det ger den pedagogiska verksamheten
127 möjlighet att formas utifrån egna förutsättningar och vad som är bäst för barnen på just den
128 förskolan. Genom att ändra i styrdokumentet ska huvudmännens ansvar att sträva mot
129 riktmärket tydliggöras. Huvudmännen måste också få stöd i att nå riktmärket och deras arbete
130 ska följas upp. Området hanteras i stämmoprogrammet om utbildning.

131 För fler kompetenta pedagoger i verksamheten behöver karriärtjänster och
132 kompetensutvecklingsgaranti även gälla för pedagoger i förskolan. Vi vill även underlätta för
133 barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare under tiden de arbetar i förskolan. Vidare
134 behöver tillgänglighet på lärarutbildningen öka, bland annat genom distansutbildning.
135 Samtidigt får tillgänglighet aldrig vara på bekostnad av kvalitet.

136 Ett annat viktigt steg i att höja kvaliteten och göra förskolan tillgänglig för fler barn är att se
137 över resursfördelningen. Sedan tidigare finns beslut på att systemet med maxtaxa i förskolan
138 behöver reformeras för att ge större frihet åt kommunerna att bestämma över avgiftsnivåerna.

139 Förskolan ska bedriva kvalitativ verksamhet och vara likvärdig. Sedan 1998 har förskolan sin
140 egen läroplan. Ett styrdokument som tydligt ska visa förskolans pedagogiska uppdrag.
141 Partistyrelsen är av meningen att befintliga styrmedel, likt läroplanen, är tillräckliga men att
142 huvudmännen bättre behöver arbeta för att nå målen. Här spelar tillsynsmyndigheten en viktig
143 roll.

144 Tillgången på förskolor behöver vara god, barn ska ha ett rimligt avstånd till förskolan.
145 Samtidigt menar partistyrelsen att det är en kommunal fråga och inget som ska detaljstyras
146 nationellt. Kommuner har planmonopol och när nya bostadsområden planeras är det
147 kommunens ansvar att också tillgodose behovet av förskoleplatser. Det kan ske genom
148 nybyggnation inom det planerade området eller på annan lämplig plats om det i det enskilda
149 fallet är en bättre lösning.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.4.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.3.1 Att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

5.5.1 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att hitta åtgärder för att minska barngruppernas storlek i förskolan.

150

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.3.2

5.3.3

5.3.4

5.3.5

5.4.2

5.4.3

5.4.4

5.4.5

5.5.2

5.5.3

151 [5.6](#): Förskoleklass i särskolan

152

153 5.6.1 att förskoleklass ska inkluderas i särskolans uppdrag

154

155 **Partistyrelsens yttrande:**

156 Motionären vill att förskoleklass ska bli en del av särskolans uppdrag eftersom det nuvarande
157 upplägget innebär att barn med mer omfattande funktionsnedsättningar tvingas gå i vanlig
158 förskoleklass innan byte till särskola i årskurs 1, alternativt gå kvar ett år på förskolan.

159 Ändringen är viktig för att ge alla barn möjlighet att utvecklas efter deras förutsättningar.

160 Partistyrelsen delar motionärens resonemang. Alla barn har rätt till en bra start i skolan och
161 möjlighet att ta del av förskoleklassen utifrån sina förutsättningar. Partistyrelsen anser därför
162 att Centerpartiet bör verka för att förskoleklass inkluderas i särskolans uppdrag.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motion:

5.6 att förskoleklass ska inkluderas i särskolans uppdrag

[5.7](#), [5.8](#), [5.9](#), [5.10](#): Skolskjuts

5.7.1 att Centerpartiet nationellt arbetar för att förändra skollagen, och om det även behövs kommunallagen, så att det möjliggörs för kommuner att hänvisa barn inom grundskolan till deras närmaste skola oavsett vilken som är huvudman för den närmaste skolan.

5.8.1 att skolskjuts blir en rättighet för alla elever som har behov av det

5.8.2 att barn med delat boende ska ha rätt till skolskjuts även om föräldrar bor i olika kommuner

5.9.1 Att Centerpartiet ska verka för att lagen ändras så att alla barn berättigade till skolskjuts, skall erbjudas transport till närmsta skola oavsett kommunala gränser.

5.10.1 att man på central nivå ser över möjligheterna att förenkla för gymnasieelever på ren landsbygd att ta sig till skolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens förslag förutsätter ett gemensamt ansökningssystem vilket inte finns idag. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på ett sammanhållet system för att underlätta ansökningsförfarandet. I ett nästa steg skulle det kunna bli möjligt för kommunen att även hänvisa till fristående skolor. Partistyrelsen ser positivt på förslaget men det behöver utredas ytterligare för att se hur det skulle kunna se ut i praktiken och vilka eventuella konsekvenser det skulle få.

För Centerpartiet är valfrihet viktigt. Möjligheten att välja skola är av stor betydelse för många barn och deras familjer. Det kan handla om att välja en skola med en speciell pedagogisk inriktning men det kan också handla om att välja den närmaste skolan. Vilken sida av kommungränsen du bor ska inte spela roll.

Att förbättra tillgången till skolskjuts är en del i att stärka valfriheten. Det ger familjer möjlighet att bestämma mer över sin egen vardag, ger barn kortare resetid och i längden fler som kan bo kvar på landsbygden och i mindre orter. Samtidigt anser partistyrelsen att frågan fortsatt ska vara kommunens ansvar och att det inte får innebära orimliga kostnader. För att skapa bättre förutsättningar och ge fler möjlighet till skolskjuts behöver samverkan istället stärkas mellan kommunerna.

En gymnasieexamen är en förutsättning för jobb, fler unga behöver därför nå kunskapsmålen och avsluta gymnasiet. Det gynnar både individ och samhälle. En del i att få fler unga att

199 avsluta sina gymnasiestudier är att öka tillgängligheten. Vart du bor ska inte spela någon roll,
200 alla ska ha tillgång till bra och likvärdig skola.

201 Partistyrelsen anser därför att förutsättningarna att ta sig till skolan för elever som bor långt
202 från närmaste gymnasieskola bör förbättras, i syfte att få fler att ta examen. Det kan ske
203 genom att kommuner ger tillgång till skolskjuts, förbättrade möjligheter till lokaltrafik eller
204 genom bättre samverkan mellan kommuner. Emellertid anser Partistyrelsen att det är en lokal
205 fråga hur detta ska utformas och inte en sak som ska beslutas nationellt.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för ett mer rättvist och mer sammanhållet antagningssystem där kommunala och fristående huvudmän ges likvärdiga förutsättningar.

Att Centerpartiet verkar för att stärka samverkan mellan kommuner för att fler elever ska få tillgång till skolskjuts.

Att Centerpartiet verkar för att kommuner ska skapa bättre förutsättningar för gymnasieelever boende på landsbygden att ta sig till skolan.

206

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.7

5.8

5.9

5.10

207 [5.11](#), [5.12](#), [5.13](#): Skolmat

208

209 5.11.1 Att se över lagstiftningen så att även fristående aktörer måste följa de krav som
210 kommuner sätter upp vid inköp av livsmedel

211

212 5.12.1 Att Centerpartiet verkar för att kommuner satsar mer pengar på skolmat

213

214 5.13.1 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att kött ska ses som ett tillval till kosten

215

216 **Partistyrrelsens yttrande:**

217 Att elever får näringsriktig och bra mat är viktigt för att de ska orka med skoldagen. Enligt
218 skollagen ska maten vara näringsriktig och kostnadsfri. Många huvudmän har också tydliga
219 mål om att maten ska vara näringsrik och välproducerad, vilket regleras av lagar och

- 220 förordningar som skollagen, livsmedelslagstiftningen och arbetsmiljölöagstiftningen. Det
221 innebär att skolmåltiderna ska vara näringsriktiga enligt de Nordiska
222 Näringsrekommendationerna (NNR12). Många kommuner och fristående huvudmän strävar
223 även efter att en så stor del som möjligt av råvarorna är ekologiska och närproducerade.
- 224 Partistytelsen vill gärna se att alla huvudmän, fristående som kommunala lägger mer fokus på
225 bra skolmat och vill därför att Centerpartiet verkar för tydligare nationella riktlinjer. Alla
226 elever, oavsett huvudman ska ha rätt till bra mat. Emellertid anser partistytelsens att
227 ansvaret för vad maten ska kosta även fortsättningsvis ska ligga på lokalnivå hos
228 huvudmännen.
- 229 Genom det fria skolvalet kan elever och dess målsmän dessutom välja den skolform som
230 passar just dem bäst. Att ha bra och vällagad mat är idag en stor konkurrensfördel när fler
231 vårdnadshavare ställer allt högre krav på skolmaten.
- 232 Vad skolmaten benämns som är emellertid inte en fråga för politiken utan en detaljfråga upp
233 till varje huvudman. Partistytelsen är därför av åsikten att det är en lokal fråga.

Partistytelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet, för att säkerställa att elever i för- grund- och gymnasieskola får bra skolmat, verkar för skarp nationella riktlinjer.

234

Partistytelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i motion:

5.11

235

Partistytelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.12

5.13

236 [5.14](#): Sockerintag på förskolor

237

238 5.14.1 Att alla förskolor får information om hur skadlig socker egentligen är

239

240 5.14.2 Att personalen genomgår kurser om hur sockerintag påverkar våra barn

241

242 5.14.3 Att genom regelbunden kontroll och enkäter besök på plats säkra att barn får inte
243 godis och söta saker.

244

245 **Partistyrelsens yttrande:**

246 Motionären visar en oro för barns näringsintag och att den består av allt för mycket socker.
247 Motionären vill därför utbilda personalen i förskolan om sockrets inverkan samt i förskolan
248 förbjuda sötsaker.

249 Att barn äter näringsrik mat är viktigt för att de ska orka leka och utvecklas. Vad förskolan
250 serverar för mat är därmed högst relevant. Allt fler förskolor lägger också ett allt större fokus
251 på att maten, förutom att vara näringsrik, ska vara ekologisk, närproducerad och lagad på
252 plats med bra råvaror. Skollagen säger att skolmaten ska vara näringsrik men det finns stora
253 skillnader mellan huvudmännen i vilken utsträckning de väljer att prioritera matens kvalitet.
254 Emellertid tror inte partistyrelsen att nationella förbud och kontroller är rätt väg att gå.
255 Partistyrelsen tror istället på skarpare skrivning i styrdokumentet för att ytterligare öka
256 huvudmännens fokus på maten i för- och grundskola.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.14

257 **5.15: Friskvård i grundskolan**

258

259 5.15.1 att Centerpartiet arbetar för att ”Friskvård för mental hälsa” ska integreras i befintliga
260 och relevanta ämnen i grundskolan

261

262 **Partistyrelsens yttrande:**

263

264 Motionären vill i grundskolan integrera ”Friskvård för mental hälsa” i andra ämnen som idrott
265 och hälsa, biologi och filosofi. Syftet ska vara att lyfta frågor om hur hjärnan fungerar och
266 varför man behöver vila för att må bra, liksom verktyg för meditation, avslappning, och
267 positivt tänkande.

268 Allt fler barn och unga lider av psykisk ohälsa och det har kommit att bli ett av samhällets
269 stora problem. Centerpartiet har sedan tidigare förslag på hur arbetet mot psykisk ohälsa ska
270 stävjas och i stämmoprogrammet för vård och omsorg inför partistämman 2019 föreslås också
271 flera åtgärder på området, bland annat förslag för en stärkt och utbyggd elevhälsa.
272 Huvudmännen bör också bli bättre på att arbeta förebyggande och att detta, jämfört med idag,
273 bättre ska följas upp. Partistyrelsen instämmer därmed med motionären om att skolan behöver
274 ta ett utökat ansvar för frågan om barn och ungas psykiska hälsa.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.15

5.16: Betyg

5.16.1 Inga betyg sätts i åk 4

5.16.2 Betyget F tas bort i åk 6

5.16.3 Betygskraven för A och B betygen anpassas till en 12 årings mognadsgrad.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären ser betyg som en orsak till den allt mer utbredda psykiska ohälsan hos barn och unga och vill därför begränsa möjligheten att betygsätta elever i de lägre årskurserna.

Elevens motivation att själv vilja lära och utvecklas är grundläggande i lärandeprocessen, samtidigt anser Partistyrelsen att det är viktigt med tydlighet när eleven inte har nått upp till målen. Betygen är en av flera pusselbitar för att öka måluppfyllelsen, dvs. att fler elever ska nå kunskapsmålen, och för att öka likvärdigheten i skolan. Tidig uppföljning av elevens kunskapsutveckling, årskurs 6, är viktig för att tidigt fånga upp elever som riskerar att inte nå målen.

Vidare menar Partistyrelsen att om forskningen visar att exempelvis tidigare betyg kan underlätta att identifiera de elever som är i behov av stöd tidigare, så är Partistyrelsen öppna för att införa det. Det viktiga är att elever får den hjälp och det stöd de behöver för att klara av skolgången. Emellertid anser partistyrelsen att det ska vara frivilligt för huvudmän att införa betyg i årskurs fyra, inte nationellt tvingande.

Samtidigt instämmer partistyrelsen med motionären, allt fler barn och unga lider av psykisk ohälsa och det har kommit att bli ett av samhällets stora problem. Partistyrelsen är därför av meningen att elevhälsan måste värderas upp och byggas ut med fler skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Elevhälsans förebyggande arbete behöver bli bättre och elever i behov av samtalsstöd ska få det. Förslag på området finns i stämmoprogrammet om vård och omsorg.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.16

5.17: Artificiell intelligens och lärande

5.17.1 att interaktiv AI teknik och elevanpassade läromedelsverktyg i en högre takt införs i skolorna och att detta inte blir avhängigt vilken kommun eleven bor i eller dess socioekonomiska bakgrund.

5.17.2 att Centerpartiets skolpolitiker ska ha den bästa och senaste kunskapen om modernt lärande samt en bättre förståelse för hur skolutveckling och skolresultat kan föras framåt, i syfte att höja studieresultatet hos eleverna.

311
312 5.17.3 att Centerpartiet bildar en arbetsgrupp för AI och skolutveckling med ansvar att
313 omvärldsbevaka, utvärdera och sprida information om den senaste tekniken inom lärande till
314 skolpolitiker i kommunerna, exempelvis adaptiva läromedelsverktyg. Denna grupp bör också
315 organisera erfarenhetsutbyten, uppmärksamma och sprida framgångsrika exempel.

316

317 **Partistyrelsens yttrande:**

318 Motionärerna vill att det sker en digitalisering av skolan med bland annat AI teknik och
319 elevanpassade läromedelsverktyg för att stärka det pedagogiska arbetet. Vidare vill de att
320 Centerpartiet bildar en skolgrupp vars framtagna skolpolitik ska spridas till skolpolitiker i
321 kommunerna. Partistyrelsen instämmer med motionärerna. För att vara en skola som ligger i
322 framkant och som ser till varje enskild elevs behov måste vi dra nytta av den moderna
323 tekniken. Centerpartiets mål är att det digitala perspektivet ska inkluderas i alla delar av
324 utbildningsväsendet. Digitala hjälpmedel i klassrummet höjer skolresultatet när de används
325 rätt. Centerpartiet har därför förslag om en tydlig och långsiktig satsning på ett nationellt
326 digitalt lärarlyft. Lärarutbildningarna ska ta in det digitala perspektivet i alla relevanta ämnen
327 och att lärare och skolledare får en kontinuerlig uppdatering i digitalt lärande. Vidare bör
328 Skolverket undersöka förutsättningarna för att öka tillgången till digitala läromedel.

329 Samtidigt menar partistyrelsen att digitaliseringen av skolan inte får gå för fort eller vara
330 ogenomtänkt. Ny teknik och nya metoder ska alltid bygga på forskning och beprövad
331 erfarenhet. Bland annat är den praktisknära forskningen viktig för att se vilka digitala verktyg
332 som leder till höjda resultat.

333 Fokus i Centerpartiets utbildningspolitik har legat på utbildning till jobb, digitalisering,
334 valfrihet och att utbildning ska finnas i hela landet. Det är viktiga områden för skolans
335 utveckling och förutsättningar men vi behöver bättre och tydligare möta andra växande
336 utmaningar. Skolsegregationen ökar, kompetensförsörjningen misslyckas och
337 kunskapsresultaten är för låga. Partistyrelsen har därför tagit fram förslag på ett nytt
338 stämmoprogram om utbildning inför partistämman. Det är emellertid inte, enligt partistyrelsen
339 ett politiskt partis uppgift att sprida information om den senaste tekniken och pedagogiska
340 redskap utan det är något som främst är Skolverkets ansvar. Deras rekommendationer ska i sin
341 tur utgå från forskning och beprövad erfarenhet.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.17

342 [5.18](#), [5.19](#), [5.20](#): Skolpolitik

343

344 5.18.1 att Centerpartiet tar fram en sammanhållen skolpolitik, som visar på en ändamålsenlig
345 utveckling av utbildningssystemet,

346

347 5.18.2 att ett handlingsprogram utarbetas som underlag för åtgärder mot identifierade brister,

348

Kommitté 5 – Utbildning

5.18.3 att skol eller utbildningspolitiken ska framstå som en profilfråga för Centerpartiet.

5.19.1 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att skolfrågor ska lyftas som en av de viktigare frågorna för Centerpartiet.

5.19.2 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att bilda en rådgivande referensgrupp, ledd av vår skolpolitiska talesperson, som har till uppgift att bidra till att utveckla Centerpartiets skolor och utbildningspolitik.

5.19.3 att Centerpartiet ska verka för att utreda hur vi snarast kan förbättra skolresultaten i alla Sveriges skolor.

5.20.1 att partistyrelsen för i uppdrag att upprätta ett program för skolpolitiken med tydliga reformer vilande på forskning och beprövade erfarenheter.

5.20.2 att Centerpartiets skolprogram färdigställs för att antas vid nästa partistämman

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill att Centerpartiet ska utarbeta en sammanhållen skolpolitik och att utbildningsfrågan ska bli en profilfråga för partiet. Det är viktigt då Centerpartiet har fått ett utökat ansvar och inflytande i kommunerna och skolfrågan betydande för kommunerna.

Partistyrelsen har beslutat att det ska tas fram ett förslag till stämmoprogram om utbildning. För väljarna är utbildning en av de allra viktigaste frågorna, men Centerpartiets förtroende i frågorna har inte varit tillräckligt starkt. Senast Centerpartiet arbetade fram ett renodlat utbildningsprogram var till partistämman 2015. Sedan dess har fokus i utbildningspolitiken legat på utbildning till jobb, digitalisering, valfrihet och att utbildning ska finnas i hela landet. Det är viktiga områden för skolans utveckling och förutsättningar men vi behöver bättre och tydligare möta andra växande utmaningar. Skolsegregationen ökar, kompetensförsörjningen misslyckas och kunskapsresultaten är för låga. Utmaningarna ska mötas med förslag om att öka likvärdigheten och stärka kvalitén. Alla, oavsett var du bor eller var du kommer ifrån har rätt till en bra förskola och skola. Det är första steget mot ett mer tolerant, rikt och frihetligt samhälle där alla ges bättre förutsättningar att lyckas.

Partistyrelsen delar därmed motionärernas syn om att det finns ett behov av att utveckla politiken. Däremot är frågan om vilka politikområden som ska drivas som Centerpartiets profilfrågor partistyrelsens ansvar.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.18.1

5.18.2

5.19.2

5.19.3

5.20

384

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.18.3

5.19.1

385 [5.21](#), [5.22](#), [5.23](#), [5.24](#): Rymdpolitik

386

387 5.21.1 Centerpartiet ska ta fram en rymdpolitik som har som målsättning att Sverige ska vara
388 ett kunskapsnav gällande rymden samt i framkant gällande teknikutvecklingen inom
389 rymdområdet.

390

391 5.22.1 Centerpartiet ska göra en egen utredning om att ställa sig positiv till ESAs plan på att
392 etablera en permanent månbas.

393

394 5.23.1 Centerpartiet ska arbeta aktivt för att Sverige ska få fler svenska
395 rymdfarare/astronauter/kosmonauter/taikonauter.

396

397 5.24.1 Centerpartiet ska arbeta för en utredning om utökade möjligheter för samarbete mellan
398 Esrange och privata aktörer inom forskningsområdet samt utbyggnad av Esrange för arbete
399 med större satelliter. Utredningen ska även undersöka möjligheter att bedriva rymdturism i
400 Sverige och var denna är lämplig att placera.

401

402 **Partistyrelsens yttrande:**

403 Motionären vill att Sverige ska positionera sig inom teknikutvecklingen på rymdområdet.
404 Genom ambitiös rymdpolitik kan Sverige bli ett kunskapsnav vilket gynnar svenskt
405 näringsliv.

406 Centerpartiet vill skapa förutsättningar för att Sverige ska kunna utvecklas och fortsatt vara
407 framgångsrikt på rymdområdet. Det är en strategisk tillgång för att möta samhällets behov och
408 för att stärka den svenska industrins konkurrenskraft samt vara en kunskapsnation med spets.
409 Förutom att det stärker svenskt näringsliv ger det positiva effekter på alltifrån utbildning och
410 forskning till försvar och miljö. Det är viktigt att vara aktiv i internationella samarbeten samt
411 skapa bättre förutsättningar för nya innovationer och jobb.

412 Partistyrelsen anser därför att svensk rymdpolitik behöver stärkas och att Centerpartiet
413 behöver en rymdpolitik i linje med det. I ett första steg att stärka svenskt rymdbransch
414 behöver fler barn och unga lockas till de naturvetenskapliga ämnena. Det kan bland annat
415 göras genom förbättrad samverkan mellan skola och rymdbransch. Däremot anser

Kommitté 5 – Utbildning

416 partistyrelsen inte att det är lämpligt att peka ut just specifika satsningar för fler svenska
417 astronauter som en prioriterad fråga.

418 Samtidigt menar partistyrelsen att frågan om stärkt rymdpolitik är större än svenska
419 astronauter och det är viktigt med en politik som stärker rymdsektorn i sin helhet. Bland
420 annat driver Centerpartiet driver frågan om att rymdlagen ska göras om. Utredningar för att
421 utveckla Esrange har nyligen genomförts och partistyrelsen vill att Centerpartiet fortsatt
422 verkar för att så väl Esrange som övrig rymdsektor får bra förutsättningar att utvecklas. Det
423 bidrar till jobb, innovationer och ny kunskap.

424 Vi ser idag en ny rymdkapplöpning och forskning om och expeditioner till månen är ofta
425 centrala i det sammanhanget, bland annat eftersom det ses som ett viktigt steg i att utforska
426 Mars. Kina har ambitioner att landa på Mars 2020 och USA har sedan 2017 planer på en
427 månbas och en bemannad resa.

428 Att bygga upp en permanent bas på månen har länge diskuterats inom Europeiska
429 rymdorganisationen, ESA. Centerpartiet vill skapa förutsättningar för att Sverige och Europa
430 ska kunna utvecklas och fortsatt vara framgångsrikt på rymdområdet. Det är en strategisk
431 tillgång för att möta samhällets behov och för att stärka den svenska industrins
432 konkurrenskraft. Det ger positiva effekter på alltifrån utbildning och forskning till försvar och
433 miljö.

434 För att Sverige ska bibehålla sin roll som rymdnation är det viktig förutsättning att stärka
435 satsningar på internationella samarbeten. Det är viktigt för så väl att nå nya framsteg som för
436 svensk industri.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att stärka Sveriges rymdpolitik.

437

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.21

5.22

5.24

438

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.23

5.25: Filosofi i skolan

5.25.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att införa obligatorisk undervisning i filosofi i skolan

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se obligatorisk undervisning i filosofi då motionären menar att det skulle vara ett sätt för elever att lära sig hur kunskap både tas in och förmedlas.

Ämnet filosofi är idag obligatoriskt på flera program på gymnasiet och resonemang kring kunskap och hur eleven bäst lär sig betonas också i styrdokumentet. Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nogt avvägt. Den svenska skolan har jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsreliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Partistyrelsen anser därför att det inte finns behov av att införa obligatorisk undervisning i filosofi.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.25

5.26: Sex- och samlevnadsundervisning

5.26.1 Att Centerpartiet verkar för att sex och samlevnadsundervisningen blir både ett ämnesintegrerat och enskilt, obligatoriskt ämne i grundskolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna vill att sex- och samlevnad både ska vara ett integrerat ämne och ett eget ämne i skolan för att öka ungas kunskaper i frågor som rör sexualitet, identitet och relationer.

Alla elever, oavsett skola ska ha en bra sex- och samlevnadsundervisning. En förbättrad sex- och samlevnadsundervisning kräver att högre kompetenskrav ställs på dem som undervisar. Enligt läroplanen är rektorn ansvarig för att sex- och samlevnad undervisas på grund- och gymnasieskolan och frågorna ingår i flera kurser och ämnen. Ansvar ligger därmed på flera lärare. En risk med delat ansvar är att allas ansvar bli ingens ansvar, att ingen därmed känner sig manad att ta tag i, även för vuxna tuffa och svåra frågor. Därför anser Centerpartiet att det behövs en förbättrad och moderniserad sexualundervisning, som tar upp frågor om normer och värderingar kopplat till sexualitet. Där behöver även samtal om pornografi ingå.

En förbättrad sex- och samlevnadsundervisning kräver också att högre kompetenskrav än idag ska kunna ställas hos dem som undervisar. Samhället förändras i snabb takt och med den ökade digitaliseringen ställs vi inför nya utmaningar. Barn och unga kommer tidigt i kontakt med den ibland allt för brutala vuxenvärlden. Centerpartiet driver sedan tidigare förslag på

475 hur barns och ungas tillgång till grovt pornografiskt material kan begränsas, bland annat
476 genom porrfilter på förskolor och skolor.

477 De nya förutsättningarna har gjort ämnet sex- och samlevnad mer aktuellt än någonsin. Vi ska
478 ha en skola som speglar vår samtid och våra barn och unga behöver ges redskapen att hantera
479 det kommande vuxenlivet. Vissa har inte heller föräldrar att dela tankar och känslor med utan
480 är hänvisade till vänner och internet. Centerpartiet har därför sen tidigare beslut på att ämnet
481 ska bli obligatoriskt på lärarutbildningen, vilket nu är en del av Januariavtalet. Centerpartiet
482 har också förslag på att Skolverket ska bistå skolor med nödvändig utbildning samt ges i
483 uppdrag att göra kontinuerliga utvärderingar och skolhuvudmännens skyldighet att ge elever
484 bra sex- och samlevnadsundervisning tydliggöras i styrdokumentet. Förslag på området
485 återfinns i stämmoprogrammet om utbildning.

486 Sex- och samlevnad griper över flera ämnen, som till exempel biologi, samhällskunskap och
487 religion. Som enskilt ämne kan viktiga perspektiv gå förlorade och det finns en risk att skolor
488 lägger mindre energi på att integrera ämnet i övrig skolverksamhet. Vidare är det ett stort
489 ingrepp att ändra läroplanen, dagens innehåll är nog avvägt. Den svenska skolan har också,
490 jämfört med andra länder, redan många ämnen. Partistyrelsen anser därför att ämnet även
491 fortsättningsvis ska vara integrerat men inte vara ett eget enskilt ämne.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.26

492 [5.27](#): Turistutbildning

493
494 5.27.1 Att Centerpartiet arbetar för att samhällsvetarprogrammet på gymnasienivå även ska
495 innefatta turismstudier utifrån ett nationellt och internationellt perspektiv.

496
497 5.27.2 Att Centerpartiet gör en översyn över landets turismprogram på universitet för att hålla
498 den höga standard som finns på internationella turismskolor, med fokus på innovation,
499 teknologi, hållbarhet och svensk matkultur.

500 **Partistyrelsens yttrande:**

501
502 Motionären lyfter frågan om turismens vikt för den svenska tillväxten. För att stärka
503 turismnäringen vill motionären att turismstudier ska bli en del av det samhällsvetenskapliga
504 programmet på gymnasiet samt att turismstudier ses över inom den högre utbildningen.

505 Turism är idag ett av tolv yrkesprogram på gymnasieskolan. Att föra in turismstudier som ett
506 obligatoriskt moment på samhällsprogrammet är ett stort ingrepp i läroplanen och dagens
507 innehåll är nog avvägt. Det är också viktigt att skilja på vad som är skolans ansvar och vad
508 som ligger utanför skolans ansvarsområde. Skolan kan och ska inte stå för alla samhälleliga
509 behov och skolan är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka
510 eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

511 Vidare menar Partistyrelsen att det inte är Centerpartiets uppgift att göra en översyn av den
512 högre utbildningens turismprogram. Det är Universitetskanslerämbetet (UKÄ) som ansvarar
513 för säkerställning av högskolors och universitets kvalitetsarbete.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.27

514 5.28: Temastudier

515
516 5.28.1 att införa nationella temastudier på högstadiet och gymnasiet om hälsa, näringslära,
517 hemkunskap och social omsorg.
518
519 5.28.2 att i vissa fall, istället för ett erbjudande om hemtjänst, skulle kommuner kunna erbjuda
520 olika insatser i praktiska temastudier för äldre inom hemkunskap, hälsa, näringslära och social
521 omsorg.

522

523 Partistyrrelsens yttrande:

524 Motionären vill att alla elever på högstadiet och gymnasieskolan genom temastudier ska ta del
525 av frågor som berör hälsa, näringslära, hemkunskap och social omsorg. Motionären menar att
526 relationer skulle bli mer jämställda om fler fick kunskap om hur man tar hand om sig själv.
527 Temastudier skulle även kunna vara ett alternativ till hemtjänst, speciellt för äldre män, så att
528 de bättre kan ta hand om sig själva, bland annat genom ökad kunskap om näringsriktig mat.

529 Hemkunskap är viktigt inför det kommande vuxenlivet. Idag är ämnet obligatoriskt i
530 grundskolan och näringslära återfinns även ibland annat ämnet idrott- och hälsa. Att ändra
531 läroplanen är ett stort ingrepp och dagens innehåll är nogt avvägt. Det är också viktigt att
532 skilja på vad som är skolans ansvar och vad som ligger utanför skolans ansvarsområde.
533 Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsrelaterade behov som finns för barns och ungas
534 utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka
535 eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.
536 Partistyrelsen ser därför inget behov av att införa ytterligare moment i linje med motionärens
537 förslag.

538 Vidare vill motionären införa temastudier för äldre. Centerpartiet driver sedan 2013 frågan om
539 ett nationellt äldrehälsovårdsprogram där förebyggande hälsoarbete för äldre kan utvecklas.
540 Äldrehälsovårdsprogrammet kan bland annat innebära hembesök av distriktssjuksköterska
541 eller dietist, som kan ge råd och stöd om exempelvis näringsriktig kost, motion, sömn med
542 mera. Partistyrelsen ser emellertid inte att temastudier skulle kunna ersätta behovet av
543 hemtjänst utan ska bara ses som ett komplement.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.28

--

5.29: Resursoptimering som skolämne

5.29.1 Att Centerpartiet verkar för resursoptimering som ett nytt ämne i skolan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att resursoptimering ska bli ett nytt ämne i skolan för ett långsiktigt hållbart samhälle. Det ska handla om att skapa och tillvarata resurser för bättre förutsättningar i framtiden.

För ett hållbart samhälle behöver vi ställa om och ta vara på våra resurser. Förutom att begrepp som ”miljö” och ”hållbarhet” har tydliga skrivningar i läroplanen så är miljö, klimat och hållbarhetsperspektivet betydande delar i flera ämnen, bland annat samhällskunskap, biologi och geografi. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. På gymnasiet finns det också flera program som inriktat sig på miljö och resursfrågan utifrån olika ingångar, likt samhälls- och teknikprogrammet.

Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nogt avvägt. Den svenska skolan har jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska inte stå för alla samhällsbehov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

Partistyrelsen anser därför att det inte finns behov av att införa ett nytt obligatorisk ämne för att stärka elevers kunskap i resursoptimering.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.29

5.30: Socialpsykologi som skolämne

5.30.1 Att införa kommunikation, empatisk förmåga, samverkan och relationskompetens som kärnämnen i grundskolan

5.30.2 Att formulera lärandemål i utbildningsplanen

5.30.3 Att införa erforderlig litteratur i läroplanen

5.30.4 Att utbilda lärare i dessa ämnen

Partistyrelsens yttrande:

578 Motionären lyfter vikten av empatisk förmåga och förmågan att samverka med andra
579 människor, och att det är kompetenser som allt mer efterfrågas av arbetsgivarna.

580 Partistyrelsen instämmer med motionären om att det är viktiga kompetenser i samverkan med
581 andra människor och något som efterfrågas av arbetsgivare. Samtidigt är det, förutom att det
582 är ett ansvar som ligger vårdnadshavare, redan ett ansvar för skolan. Vilket också tydliggörs i
583 läroplanen på flertalet ställen.

584 Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nog avvägt. Den
585 svenska skolan har jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska
586 inte stå för alla samhällsbehov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är
587 också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in
588 utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Partistyrelsen
589 anser därför att det inte ska införas ett nytt obligatoriskt ämne i skolan.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.30

590 [5.31](#): Hemkunskapsundervisning

591
592 5.31.1 Att: stärka hemkunskapsundervisningen i skolan

593 **Partistyrelsens yttrande:**

595 Motionären vill utöka undervisningen i hemkunskap för att stärka folkhälsan. Kunskapen om
596 livsmedel och mat blir särskilt viktig i tider av större kriser.

597 Hemkunskap är viktigt inför det kommande vuxenlivet, men ämnet är redan obligatoriskt i
598 delar av grundskolan och näringslära återfinns även i ämnet idrott- och hälsa. Vidare är det ett
599 stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nog avvägt. Den svenska skolan har
600 jämfört med många andra länder redan många ämnen. Skolan kan och ska inte stå för alla
601 samhällsbehov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att
602 inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som
603 passar just den skolan i den lokala skolplanen. Partistyrelsen anser därför att det inte finns
604 behov av att utöka undervisningen av hemkunskap.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.31

605 [5.32](#): Små skolor

606

Kommitté 5 – Utbildning

5.32.1 Att regler och riktlinjer kring likvärdighetsprincipen när det gäller kommunala skolor och fristående skolor ses över och granskas ur ett barnperspektiv. På lokal, nationell och europeisk nivå.

5.32.2 Att Centerpartiet arbetar för att finna ett system som gör det långsiktigt och ekonomiskt hållbart att driva små, lokala skolor oavsett om den drivs av kommunen eller en fristående aktör.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att det ska bli långsiktigt hållbart att driva små skolor. Motionären menar att utformningen av skolors finansieringssystem missgynnar små skolor och driver kommuner att centralisera och skapa stora skolenheter.

För att ge alla elever en likvärdig utbildning där alla ges möjlighet att nå målen behöver finansieringssystemet ses över. Skolpengen är en förutsättning för det fria skolvalet men dagens utformning skapar också ekonomisk osäkerhet hos skolorna eftersom skolpengen försvinner rakt av om elever väljer att hoppa av utbildningen. Det gör att redan budgeterade pengar för utbildningen försvinner. Ytterligare problem är att skolpengen, som ska fördelas lika oavsett om eleven väljer en kommunal eller fristående skola, missgynnar fristående aktörer. I snitt får elever på fristående skolor lägre ersättning per elev än elever som går på kommunala skolor. Det beror dels på socioekonomisk fördelning av resurser, vilket är bra eftersom resurser ska gå dit de behövs som mest, men det finns även skillnader som inte går att förklara.

Likhetsprincipen innebär också att om en kommun exempelvis skjuter till pengar till en kommunal skola som inte bär sina egna kostnader måste kommunen kompensera fristående aktörer i kommunen. Principen är viktig för likvärdigheten, annars finns risken att fristående aktörer fryses ute genom att kommunen sänker skolpengen till så pass låg nivå att det blir svårt att bedriva verksamhet.

Samtidigt kan principen och skolpengens utformning skapa problem för kommunen. För att kunna planera långsiktigt och säkerställa att skolans verksamhet bär sig ekonomiskt kan kommuner känna sig tvungna att centralisera och skapa stora skolenheter. Kommunen har också ett särskilt ansvar för elevers skolplikt, vilket inte fristående huvudmän har.

För ett system som ökar likvärdigheten, stärker valfriheten och som främjar en mångfald av skolformer med olika huvudmän behöver finansieringen ses över enligt partistyrelsen. Detta behöver ske med utgångspunkt att principen om skolpeng kvarstår. Frågan om skolans finansiering lyfts i Partistyrelsens förslag till utbildningsprogram inför partistämman 2019.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.32

5.33: Undervisning med IT

5.33.1 Att Centerpartiet skyndar på lagen så att fler lektioner kan genomföras med IT teknik där bemanning kan ske av vuxen i klassrummet och behörig lärare i huvudsak sköter undervisning och betyg på distans med nyttjande av modern IT-teknik.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Centerpartiet skyndar på utvecklingen så att fler kan använda sig av fjärrundervisning. Enligt motionären är det ett sätt att möjliggöra för fler att bo kvar i små orter.

Idag är det tillåtet att bedriva fjärrundervisning i moderna språk, modersmål, samiska i sameskolan, teckenspråk samt studiehandledning på modersmålet och integrerad samisk undervisning i grundskolan. Sedan höstterminen 2016 har det förekommit försöksverksamhet i fjärrundervisning i fler ämnen än de som skollagen tillåter. Skolverket kom hösten 2018 med en positiv utvärdering av försöket och under hösten 2019 planeras en proposition vilket ska utöka möjligheten till fjärrundervisning.

Partistyrelsen instämmer med motionären. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning kan kompetens delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.33

5.34: Skolor på landsbygden

5.34.1 Att Centerpartiet verkar för en förändring i skollagen som stimulerar till bevarande och utveckling av landsbygdsskolorna med hjälp av digital teknik.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att den digitala teknikens är en förutsättning för bevarande och utvecklingen av landsbygdsskolor.

Idag är det tillåtet att bedriva fjärrundervisning i moderna språk, modersmål, samiska i sameskolan, teckenspråk samt studiehandledning på modersmålet och integrerad samisk undervisning i grundskolan. Sedan höstterminen 2016 har det förekommit försöksverksamhet i fjärrundervisning i fler ämnen. Skolverket kom hösten 2018 med en positiv utvärdering av försöket och under hösten 2019 planeras en proposition vilket utökar möjligheten till fjärrundervisning.

679
680 Partistytelsen delar motionärens bild. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att
681 fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor
682 ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar
683 som statliga skolor. Genom fjärrundervisning kan kompetens delas över hela landet och lärare
684 skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de
685 olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten.
686

Partistytelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.34 Att Centerpartiet verkar för en förändring i skollagen som stimulerar till bevarande och utveckling av landsbygdsskolorna med hjälp av digital teknik.

687 **5.35: Allmän gymnasieskola**

688
689 5.35.1 ATT vi gör en samhällsekonomisk kalkyl på konsekvenserna av en avbruten
690 gymnasieskola.
691
692 5.35.2 ATT vi låter utreda, om den svenska skolplikten kan utökas upp till och med 17 års
693 ålder.
694
695 5.35.3 ATT vi överväger om gymnasieskolan bör kompletteras med en kunskapsgaranti.
696
697 **Partistytelsens yttrande:**
698 Motionären vill att fler unga läser klart gymnasiet för att inte riskera utanförskap med
699 arbetslöshet, missbruk och kriminalitet som följd. Motionären vill därför att skolplikten
700 förlängs och att gymnasieskolan ska bestå av en kunskapsgaranti vilket ska möjliggöra för fler
701 att förlänga eller återkomma till gymnasiestudier.
702 Centerpartiet har under lång tid drivit en politik som strävar efter att ge människor rätt
703 förutsättningar för att ta sig in på arbetsmarknaden. En förutsättning för jobb är en
704 gymnasieexamen, fler unga behöver därför nå kunskapsmålen och avsluta gymnasiet. Det
705 gynnar både individ och samhälle. De samhällsekonomiska konsekvenserna är stora.
706 Partistytelsen vill därför se ett utökat grepp om frågan, bland annat genom kontinuerliga
707 studier, för ett mer ändamålsenligt utbildningssystem och en utbildningspolitik som är bättre
708 anpassad för den enskilde eleven men även arbetsmarknaden i stort. Det bör påpekas att det
709 inte nödvändigtvis är Centerpartiet som politiskt parti som är bäst lämpat att göra de
710 samhällsekonomiska kalkylerna på konsekvenserna av en avbruten gymnasieskola. Fokus för
711 Centerpartiet bör, enligt partistytelsen, ligga på åtgärderna och hur vi får fler att stanna kvar
712 och nå målen.
713 Motionären föreslår förlängd skolplikt och kunskapsgaranti. Partistytelsen är av meningen att
714 det inte går att lagstifta om motivation och att avhoppet är symptom på skoltrötthet och att
715 elever inte fått det stöd de varit i behov av. En del i att få fler att stanna kvar i skolan är att

716 förbättra studie- och yrkesvägledningen för mer välinformerade val. En annan del är att redan
717 tidigt i grundskolan sätta in åtgärder när en elev riskerar att missa målen.
718 Introduktionsprogrammet får inte fortsätta vara det snabbast växande programmet på
719 gymnasiet.

720 En kunskapsgaranti skulle enligt motionären vara en del i att garantera elever rätt till
721 utbildning, samtidigt finns idag möjlighet att läsa in gymnasiekompetens på komvux. Det är
722 också viktigt för motivationen att det finns tidsbegränsningar för när studierna ska avslutas.
723 Vidare är gymnasieskolan en plats för unga mellan 16 och 19 år, inte för vuxna. Partistyrelsen
724 ser därför inte behovet av en kunskapsgaranti.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att det sker kontinuerliga samhällsekonomiska analyser av
avbruten studiegång och arbetar för att minska avhoppet från gymnasieskolan.

725

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.35.1

726

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.35.2

5.35.3

727 [5.36](#): Betygsgrundande ämnen

728

729 5.36.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att göra om betygssystemet till att bara gälla
730 grundämnena

731

732 **Partistyrelsens yttrande:**

733 Motionären vill att betygssystemet bara ska gälla grundämnena för att inte hämma individen
734 och dennes utvecklingsmöjligheter. Motionären menar att betyg i alla ämnen gör att vissa
735 individer riskerar att inte bli antagna till de utbildningar de är mest lämpade för när de bedöms
736 i ämnen som inte är relevanta i den fortsatta utbildningen.

737 Betyg är inte bara en del av ett urvalssystem utan också en del i att tydliggöra elevens
738 kunskapsprogression, vilket är viktigt för att eleven ska få det stöd den behöver för att nå
739 målen. Ju tidigare det går att sätta in stöd desto större chans är det att eleven når målen.
740 Genom att enbart betygsätta vissa ämnen men inte andra ges också signaler om att vissa
741 ämnen inte är av någon större betydelse. Innehållet i läroplanen är nog avvägt och alla

742 ämnen i skolan har därmed ett tydligt syfte. Partistyrelsen menar därför att betygssystemet
743 även fortsättningsvis ska gälla alla ämnen.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.36

744 [5.37](#): Velfärdens utmaningar

745
746 5.37.1 att stärka studie och yrkesvägledning för öka antalet som söker utbildningar till
747 välfärdsyrkena närmast medborgaren som vårdbiträden, undersköterska, barnskötare med
748 flera
749
750 5.37.2 att öka antalet utbildningsplatser på högskolor och universitet till välfärdsyrken som till
751 exempel läkare, sjuksköterska, pedagoger.
752
753 5.37.3 att skapa fler platser på yrkeshögskolor inom välfärdsyrken
754
755 5.37.4 att arbeta för breda examina inom vård och skola för underlätta behörighetskrav
756
757 5.37.5 att vidareutveckla modeller med karriärtjänster inom fler yrkeskategorier
758
759 5.37.6 att utveckla de modeller som finns med lärarstudier och lön under utökade praktiktider
760 till att omfatta fler yrkeskategorier
761
762 5.37.7 att stödja möjlighet till betald vidareutbildning inom speciella bristyrken.
763
764 5.37.8 att öka möjlighet att komplettera befintliga kunskaper för att ge behörigheter inom fler
765 yrken så som görs inom läraryrket genom ”teach for sweden”.
766
767 5.37.9 att arbetar för att stödja kompetensväxlande och uppgiftsväxlande arbetsuppgifter inom
768 arbetslag.
769
770 5.37.10 att arbetar för att mentorstjänster skapas inom välfärdsyrken för att ta till vara på ett
771 yrkeslivs erfarenheter.
772
773 5.37.11 att fortsätter stödja teknikutveckling som en möjlighet inom välfärden.
774
775 5.37.12 att resurser skapas för att investera i kunskap så medarbetare känner sig trygga i
776 digitaliseringen.
777

778 **Partistyrelsens yttrande:**

779 Motionären lyfter att välfärden står inför stora utmaningar, bland annat en stor brist på
780 kompetens inom skola och sjukvård. För att råda bot på det vill motionären bland annat stärka

781 välfärdyrkenas attraktionskraft och förbättra utbildningsmöjligheterna. Motionären ser även
782 ett behov av att fortsätta teknikutveckla välfärden och ge medarbetarna den kunskap som
783 krävs för att de ska känna sig trygga i digitaliseringen.

784 Motionären lyfter vikten av god studie- och yrkesvägledning för att få fler att välfärdyrken.
785 Partistyrelsen instämmer med motionären. Studie och yrkesvägledningen behöver stärkas då
786 ungdomars osäkerhet kring val av utbildning kan leda till avhopp eller svårighet att finna jobb
787 efter avslutad utbildning. Perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet
788 och under skolans alla år. Studie- och yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja
789 språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet. Förutom att skolans
790 huvudmän har ett ansvar att leva upp till skrivningarna i styrdokumentet måste
791 arbetsmarknaden, offentliga som privata arbetsgivare samverka bättre med skolan.

792 I Sverige finns relativt många sjuksköterskor i jämförelse med andra länder – 11.1
793 sjuksköterskor per tusen invånare jämfört med OECD-snittet på 8,8. Grundutbildningen till
794 sjuksköterska är populär och såväl sjuksköterskeutbildningen,
795 specialistsjuksköterskeutbildningen som barnmorskeutbildningen har byggts ut successivt
796 under årens lopp, så även under föregående mandatperiod. Det stora problemet när det gäller
797 specialistsjuksköterskor är att många specialistutbildningar har för få sökanden för att fylla
798 platserna, samtidigt som antalet avhopp är många. Ett annat problem är att personalbristen
799 inom vissa specialistområden gör att man inte kan ta emot sjuksköterskestudenter för praktik.

800 Lösningen på specialistsjuksköterskebristen är därför inte i första hand att bygga ut
801 utbildningsplatserna. Det handlar snarare om att öka incitamenten att vilja utbilda sig samt att
802 få fler att vilja stanna i sjuksköterskeyrket generellt. För att öka attraktiviteten och få fler att
803 stanna, men även specialisera sig har Centerpartiet sen tidigare beslut på att införa betald
804 utbildning för specialistsjuksköterskor och karriärtjänster. Detta kommer att genomföras
805 under mandatperioden genom Januariavtalet.

806 Bristen på nyexaminerade lärare beror främst på lågt intresse vilket har resulterat i dåligt
807 söktryck och många avhopp. Satsningar på fler platser har genomförts, men utan intresse blir
808 det inte fler lärare. Partistyrelsen menar att en del i att locka fler till läraryrket är istället att
809 göra det mer attraktivt och genom en bra lärarutbildning. Centerpartiet har därför sedan
810 tidigare beslut på att lärarutbildningen ska ses över, fler karriärtjänster tillsätts,
811 professionsprogram utvecklas, administrationen minskas och att det införs lärarassistenter.
812 Det är förslag som idag är delar av Januariavtalet.

813 Utöver att lärarutbildningen ska ses över bör man titta på andra vägar till lärarexamen.
814 Partistyrelsen vill därför se fortsatta initiativ likt Teach for Sweden och välkomnar initiativ
815 där utbildning kan kombineras med arbete på skola. Däremot anser Partistyrelsen inte att det
816 finns behov av att skapa bredare behörigheter, varken inom sjukvården eller inom läraryrket.
817 Inom sjukvården finns grundutbildning för sjuksköterskor och AT-tjänst för läkare, de kan
818 sedan gå vidare genom att specialisera sig. I skolan ska lärare förutom att vara duktiga i
819 pedagogik och metodik ha ämneskunskaper. Låg och mellanstadielärare har en bredare
820 examen, medan lärare på högstadiet och gymnasiet är ämneslärare med djupare kunskaper
821 inom sina ämnen. Partistyrelsen anser inte att det finns fog för att ändra det upplägget. I de
822 högre årskurserna behöver lärarna en fördjupad ämneskunskap, eftersom att det är en
823 förutsättning för att kunna ställa högre kunskapskrav hos eleverna.

Kommitté 5 – Utbildning

824 Genom yrkeshögskolans utbildningar kan företag och offentlig verksamhet förses med
825 kompetent arbetskraft och de studerande får en utbildning som i hög grad leder till arbete.
826 Yrkeshögskolan erbjuder också utbildningar i många av de yrken Sverige idag har brist på.
827 Centerpartiet har sedan tidigare flertalet beslut som syftar till att stärka och bygga ut
828 yrkeshögskolan. Yrkeshögskolan ska, likt motionären yrkar, vara en del i att utbilda
829 yrkesgrupper i välfärden.

830 Partistyrelsen instämmer i vad motionären lyfter om behovet av kompetensväxling inom
831 hälso- och sjukvård. Detta är ett arbetssätt som används på flera håll redan. Det kallas för
832 ”task-shifting” (uppgiftsbyten) och handlar om att varje yrkesgrupp ska få möjlighet att arbeta
833 på toppen av sin kompetens, vilket både är en fråga om att ta tillvara på kunskap och
834 yrkesengagemang och en möjlighet att avlasta bristyrken. Centerpartiet vill bland annat se fler
835 vårdbiträden inom vården och omsorgen, som kan avlasta undersköterskor, vilka i sin tur kan
836 arbeta mer med det de är utbildade till. Dessa förslag beskrivs närmare i stämmoprogrammet
837 för vård och omsorg.

838 Partistyrelsen ser positivt på mentorstjänster inom välfärdsyrken. Dessa finns på flera håll i
839 exempelvis hälso- och sjukvården. Det bör dock vara upp till arbetsgivaren att besluta om
840 detta.

841 Den digitala utvecklingen ger helt nya möjligheter att göra hälso- och sjukvård och omsorg
842 mer tillgänglig, effektiv och säker för patienten. E-hälsa och välfärdsteknik ger också nya
843 möjligheter att erbjuda en likvärdig vård och omsorg i hela landet.

844 E-hälsa och välfärdsteknologi används fortfarande i förhållandevis begränsad skala i Sverige
845 – trots en teknikvan befolkning och god digital infrastruktur. Det främsta skälet är den stora
846 variationen av system för information och dokumentation som används i landsting, kommuner
847 och av privata vårdgivare, vilket försvårar informationsutbytet. Ett annat skäl handlar om att
848 lagstiftningen inte hängtt med utvecklingen kring digitalisering.

849 Mot bakgrund av detta fattade partistämman 2017 beslut om en nationell överenskommelse
850 kring e-hälsa. Överenskommelsen bygger på att samtliga kommuner, landsting och privata
851 aktörer enas om att ansluta sig till en gemensam plattform och standarder. Rätt genomfört
852 kommer detta att leda till betydande fördelar för såväl patienter som medarbetare i vården och
853 omsorgen. Att medarbetare får kunskap om hur digitala verktyg används och tillämpas är
854 viktigt – huvudmännen har ett viktigt ansvar att säkerställa att så sker. Vidare beslutade
855 stämman 2017 att se över all relevant lagstiftning som idag utgör ett hinder för utvecklingen
856 av e-hälsa och användandet av välfärdsteknik. Ett sådant exempel är patientdatalagen samt en
857 ny socialtjänstdatalag. Det krävs också en tydligare reglering i frågor som rör patientens
858 integritet och möjligheten att utbyta information.

859 För att vara en skola som ligger i framkant och som ser till varje enskild elevs behov måste vi
860 dra nytta av den moderna tekniken. Målet är att det digitala perspektivet ska inkluderas i alla
861 delar av utbildningsväsendet. Digitala hjälpmedel i klassrummet höjer skolresultatet när de
862 används rätt. Studier visar att elever med de rätta digitala hjälpmedlen fortare kan lära sig att
863 läsa och skriva och kan vara till nytta för personer med inlärningssvårigheter. Det digitala
864 lärandet måste bli en naturlig del av elevers undervisning.

865 Partistyrelsen instämmer därför med motionären, lärare behöver känna sig trygga i
866 digitaliseringen. Många kommuner och andra huvudmän har varit bra på att köpa in datorer

Kommitté 5 – Utbildning

867 och annan utrustning men den digitala pedagogiken har inte alltid följt med. Centerpartiet har
868 därför sedan tidigare beslut på en tydlig och långsiktig satsning på ett nationellt digitalt
869 läraryft och att lärarutbildningarna ska ta in det digitala perspektivet i alla relevanta ämnen.
870 Samtidigt menar Partistyrelsen att digitaliseringen av skolan inte får gå för fort eller vara
871 ogenomtänkt. Nya teknik och nya metoder ska alltid bygga på forskning och beprövad
872 erfarenhet.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.37.6 att utveckla de modeller som finns med lärarstudier och lön under utökade praktiktider till att omfatta fler yrkeskategorier

5.37.7 att stödja möjlighet till betald vidareutbildning inom speciella bristyrken.

5.37.8 att öka möjlighet att komplettera befintliga kunskaper för att ge behörigheter inom fler yrken så som görs inom läraryrket genom "teach for sweden".

5.37.11 att fortsätter stödja teknikutveckling som en möjlighet inom välfärden.

873

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.37.1

5.37.3

5.37.5

5.37.9

5.37.10

5.37.12

874

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.37.2

5.37.4

5.38: Extern rättning av nationella prov

5.38.1 nationella proven i grundskolans alla årskurser rättas externt.

5.38.2 inrätta nya yrkestiteln för de som rättar proven: t.ex. ”extern administratör av nationella proven”.

5.38.3 rättningen sker på länsstyrelserna.

5.38.4 proven arkiveras på länsstyrelserna.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att nationella prov rättas och arkiveras på länsstyrelsen. Det skulle medföra en ökad likvärdighet samt en minskad administration för lärarna menar motionären.

För att stärka likvärdigheten, rättssäkerheten och stävja betygsinflationen har Centerpartiet sedan tidigare beslut på att nationella prov ska digitaliseras och rättas av fristående examinatorer. Det är varken rättssäkert eller likvärdigt att lärare rättar sina egna elevers nationella prov, eftersom de har en personlig relation till eleverna och förväntningar som bygger på tidigare resultat. Frågan har också utretts av regeringen och planen är att de nationella proven ska digitaliseras och rättas externt från och med 2022. Under 2018 påbörjades en försöksverksamhet vilket ska fortgå fram till 2021. Frågan är en del av Januariavtalet mellan Centerpartiet, Liberalerna och regeringen. För partistyrelsen är det viktigt att genomförandet blir rättsäkert och att huvudmännen ges möjlighet att säkerställa att de tekniska förutsättningarna finns. Det måste gälla oavsett huvudman.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.38.1 att nationella proven i grundskolans alla årskurser rättas externt.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.38.2

5.38.3

5.38.4

5.39: Fritt skolval inom komvux, yrkesvux, SFI

Kommitté 5 – Utbildning

902 5.39.1 att vuxna personer skall ha rätt att studera vid vilket komvux, yrkesvux och SFI som
903 helst i landet.

904

905 5.39.2 att kommunen där eleven bor i skall ha samma skyldighet att finansiera komvux,
906 yrkesvux och SFI-eleven utbildning som kommunen har för gymnasieelever.

907

908 **Partistyrelsens yttrande:**

909 Motionären vill att vuxna personer ska kunna välja studiesamordnare av komvux, yrkesvux
910 och SFI, oavsett kommun. Väljer eleven att studera utanför den egna kommunen ska detta
911 vara möjligt.

912 Partistyrelsen delar motionärens syn. Utgången i Centerpartiets politik är att valfrihet stärker
913 kvalitén och ger människor möjligheter i sin vardag. Att utveckla det fria skolvalet och låta
914 människor välja var de vill läsa sin kommunala vuxenutbildning ligger därmed i linje med
915 Centerpartiets politik. Idag är studenter inom komvux, yrkesvux och SFI fortfarande
916 hänvisade till kommunen eller de utbildningsanordnare kommunen valt att upphandla. I syfte
917 att förbättra vuxenutbildningen har Centerpartiet föreslagit att ett system med
918 vuxenutbildningspeng och en resultatbaserad SFI-peng införs i hela landet. Det ger människor
919 större möjlighet att välja utbildningssamordnare och ett utbud av kompetens som bättre
920 motsvarar arbetsmarknadens behov. Förslaget om SFI-peng är en del av Januariavtalet och
921 ska utredas.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.39.1 att vuxna personer skall ha rätt att studera vid vilket komvux, yrkesvux och SFI som
helst i landet.

5.39.2 att kommunen där eleven bor i skall ha samma skyldighet att finansiera komvux,
yrkesvux och SFI-eleven utbildning som kommunen har för gymnasieelever.

922 **5.40:** Sociala resurser i skolan

923

924 5.40.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att öka de sociala resurserna i skolan.

925

926 **Partistyrelsens yttrande:**

927 Motionären anser att skolans uppdrag om att bidra till goda medborgare behöver förstärkas
928 genom ökade sociala resurser i skolan. Motionären menar att skolan bättre måste fostra och
929 förbereda unga människor för livet som väntar, bland annat för att de ska kunna hantera stress
930 och eventuella motgångar i livet.

931 Partistyrelsen instämmer med motionärens intentioner om att skolan bör ta ett utökat ansvar
932 för elevers sociala och psykiska välbefinnande, bland annat genom stärkt elevhälsa och bättre
933 studiemiljö.

934 Det är viktigt att skolan möter eleverna utifrån deras förutsättningar och behov för att kunna
935 rusta dem för framtiden. En del i det är att säkerställa att lärarna ges tid att vara lärare och inte
936 lägger onödig tid på administration och andra kringssysslor. Förutom att ta bort administration
937 som inte förbättrar undervisningen har Centerpartiet föreslagit att det införs lärarassistenter.
938 De ska både vara ett administrativt stöd men även kunna vara ett stöd i undervisningen och
939 exempelvis möjliggöra arbete i mindre grupper. De ger eleverna ökat stöd i undervisningen
940 och bidrar till en lugnare inlärningsmiljö.

941 Stress och krav är också bidragande faktorer till psykisk ohälsa. Partistyrelsen menar därför
942 skolhuvudmännen ska ta ett utökat ansvar för elevers välmående bland annat genom att
943 värdera upp elevhälsan och bygga ut den med fler skolsköterskor, kuratorer och psykologer
944 men också genom att få fler kuratorer knytta till skolorna.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.40 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att öka de sociala resurserna i skolan

945 5.41: Skola - religion

946
947 5.41.1 Att Centerpartiet ska verka för att ett etableringsstopp införs för fristående grundoch
948 gymnasieskolor med konfessionell inriktning.

949
950 5.41.2 Att befintliga konfessionella skolor ska kontrolleras bättre av Skolverket.

951 Partistyrelsens yttrande:

952
953
954 Motionärerna vill se ett förbud mot konfessionella friskolor. Det motiveras bland annat med
955 att det kan leda till utanförskap och motverka jämlikhet mellan män och kvinnor.

956 Den stora majoriteten av Sveriges konfessionella skolor är kristna. Konfessionella skolor har
957 en lång tradition av att bedriva utbildning i Sverige och har stöd i Europakonventionen om
958 skydd för de mänskliga rättigheterna. Där ges föräldrarna rätt att försäkra sina barn en
959 uppfostran och undervisning som överensstämmer med föräldrarnas religiösa och filosofiska
960 övertygelse.

961 Den ordinarie skolans utbildning och undervisning ska vara icke-konfessionell. Det innebär
962 att det inte får finnas religiösa inslag. Däremot är det tillåtet att inom ramen för
963 religionsundervisningen besöka olika religiösa lokaler likt moské, kyrka eller synagoga. Det
964 är även tillåtet att ha avslutning eller samling i kyrkan om tonvikten ligger på traditioner,
965 högtidlighet och den gemensamma samvaron. Det får inte förekomma några religiösa inslag
966 såsom bön, välsignelse eller trosbekännelse.

967 För konfessionella friskolor med en religiös inriktning är det tillåtet med religiösa inslag i
968 utbildningen. Det kan då exempelvis handla om morgonbön, tackbön vid måltid eller religiösa
969 symboler i skollokalerna. De religiösa inslagen ska vara frivilliga för eleverna och inte vara
970 tvingande. I den ordinarie undervisningen får det inte förekomma några religiösa inslag, det

971 får alltså bara ske i den övriga verksamheten skolan bedriver. Den svenska läroplanen och
972 dess värdegrund ska gälla och all utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad
973 erfarenhet.

974 Demokratiska värderingar ska genomsyra våra skolor och vi har förståelse för den oro som
975 kan finnas. Men i grunden handlar det om att elever och föräldrar ska kunna välja den skola
976 som passar just dem. Vi är därför positiva till det fria skolvalet. Den ökade konkurrensen har
977 lett till att kvaliteten överlag har höjts i skolan.

978 Som en del av Januariavtalet ska det införas ett etableringsstop för fristående grund- och
979 gymnasieskolor med konfessionell inriktning. Centerpartiets hållning är att alla huvudmän ska
980 leva upp till styrdokumentet och visa goda resultat för att få bedriva skolverksamhet.

981 Precis som med andra kommunala och fristående skolor finns det konfessionella skolor som
982 presterar på topp och de som har problem och underpresterar. Dåliga skolor kan vi aldrig
983 acceptera, oavsett huvudman. Vid de tillfällen skolan brister i sin kvalitet ska det leda till
984 tydliga konsekvenser. Lagar och ordningar ska följas och är det allvarliga brister ska skolan
985 stänga. För att försäkra sig om att huvudmännen, fristående så väl som kommunala lever upp
986 till styrdokumentet bör skolor i större utsträckning än idag utsättas för oanmälda
987 granskningar av Skolinspektionen. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas
988 lika värde och vara en plats för inläring och trygghet. Det är därför inte acceptabelt att dela
989 upp flickor och pojkar i skolan om det inte är pedagogiskt motiverat.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.41

990

Åke Carlson och Aphram Melki reserverar sig till förmån för bifall på motion 5.41.

Motivering Aphram Melki:

*Religiösa skolor är ett hinder för integration och belastar samtidigt skattekollektivet. Att
satserna i motionen är en del i januariavtalet som Centerpartiet har godkänt.*

991 **5.42: Höj åldersgränsen för CSN**

992

993 5.42.1 att bidrags – och lånedelen beviljas för 40 veckor upp till året den studerande fyller 65
994 år.

995

996 5.42.2 att bidrags – och lånedelen beviljas för 20 veckor upp till året den studerande fyller 70
997 år.

998

999 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1000 För ett längre arbetsliv och ett livslångt lärande vill motionären att det blir möjligt att ta
1001 studiemedel högre upp i åldern.
- 1002 Förslagen motionären lyfter ligger i linje med Centerpartiets politik. Ett längre arbetsliv och
1003 livslångt lärande förutsätter att fler får tillgång till studiemedel högre upp i åldrarna. Idag är
1004 möjligheten att få studiestöd begränsad till att omfatta maximalt sex år och redan vid 47 års
1005 ålder minskar antal veckor en person kan få studielån för. Efter 56 års ålder delas inget
1006 studiestöd ut alls. Det begränsar människors möjlighet att ställa om mitt i, eller senare i
1007 karriären och att komplettera sin utbildning. Vill man ställa om, men redan har tagit maximalt
1008 antal år av studiemedel, finns det dessutom en broms i systemet som gör att man inte får
1009 utbilda sig vidare.
- 1010 Sverige behöver ett studiemedellssystem som ger bättre möjlighet att studera högre upp i
1011 åldrarna, vilket är en fråga som lyfts i programmet för ekonomi och arbetsmarknad. Det är
1012 inte meningen att personer ska överutbilda sig och ackumulera studieskulder som är omöjliga
1013 att återbetala, men det måste finnas möjlighet för fler att studera yrkesinriktade och kortare
1014 utbildningar med hjälp av studiestöd. Idag kan man enbart bli beviljad ett års extra
1015 studiemedel när man nått taket på 6 år, vilket inte är tillräckligt för att läsa en yrkesutbildning
1016 på två år eller ett masterprogram.
- 1017 Tack vare Centerpartiet finns nu en höjning av åldersgränsen för studiemedel med i
1018 Januariavtalet, vilket kommer att möjliggöra för fler att ta studielån högre upp i åldern.
1019 Motionären föreslår emellertid även att bidragsdelen ska utökas för att möjliggöra för fler
1020 äldre att studera. Det svenska studiemedellssystemet är redan mycket generöst och
1021 Partistyrelsen är av åsikten att de förmånliga studielånen i sig borde generera till att fler äldre
1022 studerar vidare.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.42

1023 [5.43](#): Programmering och jobben i framtiden

- 1024
- 1025 5.43.1 Att Centern tar ledartröjan och påbörjar en grundlig genomgång och börjar med ett
1026 FramtidsHackaton på både grundskola och högre utbildningsorgan för Sverige's framtid.
- 1027
- 1028 **Partistyrelsens yttrande:**
- 1029 Motionären vill att Sverige ska bli bättre på att diskutera och lyfta framtidens utmaningar och
1030 möjligheter. Detta bör enligt motionären göras genom ett "Hackaton" på skolor och högskolor
1031 där programmerare kan ses och inspireras av varandra.
- 1032 Att ta sig an framtidens utmaningar är politikens hela syfte. Emellertid är politiken bara en del
1033 i att driva utvecklingen framåt, den kan ge förutsättningarna men det är forskning, företagande
1034 och ideella krafter som driven den framåt. Partistyrelsen välkomnar initiativ som Hackaton

1035 men det är samtidigt inte den nationella politikens roll att styra ett sådant upplägg vilket
1036 motionären förespråkar. Det ingår inte heller i skolans uppdrag.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.43

1037 [5.44](#): Lagen om skolbibliotek

1038

1039 5.44.1 att det bör i skollagen framgå vad skolans skyldighet är att ge eleverna för att de ska nå
1040 målen och INTE att varje skola måste ha ett skolbibliotek.

1041 5.44.2 att Centerpartiet utreder för och nackdelar med följande paragraf i skollagen
1042 (2010:800) kap 2 5.33§, samt verkar för en lagändring med fokus på syftet istället för på
1043 verktyget

1044 **Partistyrelsens yttrande:**

1045 Motionären vill att skollagen ändras så att skolor inte ska behöva ha tillgång till bibliotek.
1046 Motionären menar att det kan vara svårt för mindre skolor och att det istället borde räcka med
1047 att visa att skolan på annat sätt kan ge eleverna det stöd som krävs för att nå målen.

1048 Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Det finns inga krav på
1049 skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller att det ska vara stationärt men det ska
1050 finnas skolbibliotek på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att använda det
1051 kontinuerligt som en del av undervisningen.

1052 Mindre skolor behöver ges rättvisa förutsättningar, samtidigt får man inte kompromissa på
1053 kvalitén. Partistyrelsen menar att skolbiblioteket har en viktig roll i att stärka barn och ungas
1054 läsförståelse och är särskilt viktigt för barn från studieovana hem. Det fyller också en roll i att
1055 stärka barn- och ungas digitala kompetens. Vidare är biblioteken en viktig kunskapskälla för
1056 lärare och pedagoger. Att denna kompetens finns gratis, tillgänglig och öppen även för
1057 allmänheten är centralt. Partistyrelsen anser därför att tillgången till skolbibliotek är av stor
1058 betydelse och att Skollagen inte ska ändras.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.44

1059 [5.45](#): Skoldagen

1060

1061 5.45.1 att Centerpartiet verkar för att skolan under högstadiet och gymnasiet börjar senare på
1062 morgonen

1063

1064 **Partistyrelsens yttrande:**

1065 Motionären vill att elever på högstadiet och i gymnasiet ska börja senare på morgonen för att
1066 prestera bättre i skolan.

1067 Goda sovvanor är viktiga för att elever ska kunna prestera på topp. Förutom att det finns ett
1068 eget ansvar gällande tonåringars sömnvanor, så som att lägga sig i rimlig tid, finns det studier
1069 som visar att elever som börjar sin skoldag senare på morgonen presterar och mår bättre.

1070 Varje huvudman har också möjlighet att senarelägga skoldagen om så önskas. Partistyrelsen
1071 anser emellertid att beslutet även fortsättningsvis ska ligga på huvudmannanivå och inte vara
1072 ett nationellt åläggande.

1073

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.45

1074 **5.46: Gruppstorlek**

1075

1076 5.46.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar med att varje grupp av 12 individer har en designerad
1077 vuxen ledare

1078

1079 **Partistyrelsens yttrande:**

1080 Motionären menar att gruppstorlek om tolv elever per vuxen ledare ger de bästa
1081 förutsättningarna för lärande.

1082 Det är viktigt att skapa de bästa förutsättningarna för lärande. De ger fler elever möjlighet att
1083 nå målen. Studier visar att elever i de yngre åldrarna lär sig bättre om gruppens storlek är
1084 mindre. Vad det gäller äldre elever går inte samma samband att se utan avgörande är istället
1085 lärarens ledarkunskaper. Vidare måste gruppen storlek utgå från elevernas förutsättningar och
1086 behov, partistyrelsen menar därför att det är en professionsfråga, inte en sak för den nationella
1087 politiken.

1088 Partistyrelsen håller emellertid med motionären om att fler yrkesgrupper borde finnas i
1089 skolan. Centerpartiet har sedan tidigare förslag på att införa lärarassistenter. Genom att avlasta
1090 läraren så att denna kan fokusera på sitt undervisningsuppdrag och genom att möjliggöra
1091 undervisning i mindre grupper kan undervisningen bättre utgå från den enskilde elevens
1092 behov och förutsättningar.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.46

1093 **5.47: Skolhantering**

1094

1095 5.47.1 att vi utreder när det är lämpligt att forcera en konvertering av en tydligt dysfunktionell
1096 kommunal skola till en statligt ägd friskola.

1097

1098 5.47.2 att vi utreder I vilka situationer det är lämpligt att ta ifrån kommuner rätten att bedriva
1099 skolverksamhet, samt under vilka former de ska kunna återfå den rätten.

1100

1101 5.47.3 att vi utreder vilka extra resurser, I termer av speciellt kunniga rektorer och lärare, som
1102 en nyligen konverterad skola behöver för att kunna komma på fötter.

1103

1104 5.47.4 att vi verkar för att skolverket ska kunna tvångskonvertera en dysfunktionell
1105 kommunal skola till en statlig friskola.

1106

1107 5.47.5 att vi verkar för att skolverket ska kunna förbjuda kommuner som tydligt missköter sig
1108 att bedriva kommunal skolverksamhet.

1109

1110 **Partistyrelsens yttrande:**

1111 Motionären anser att det finns kommuner som inte är kababla att bedriva skolverksamhet.

1112 Motionären föreslår därför en rad med konsekvenser för de kommunala skolor som inte

1113 levererar acceptabel kvalitet.

1114 Idag finns det såväl fristående som offentliga skolor som håller för låg kvalitet. Att komma

1115 tillrätta med dessa kvalitetsbrister är avgörande för skolan. Centerpartiet ser det som helt

1116 nödvändigt med högre och tydligare kvalitetskrav på alla huvudmän, oavsett regi, och har

1117 sedan tidigare flera beslut på området. De skolor, oavsett huvudman, som allvarligt bortser

1118 från kvaliteten i sin verksamhet och inte förmår att komma tillrätta med bristerna ska snabbare

1119 än idag stängas ned. Driften ska sedan kunna övertas av en utförare som kan visa att den har

1120 förutsättningarna att återgå till en hög kvalitet. För att säkerställa att elever inte drabbas ska

1121 verksamheten tillfälligt kunna drivas av aktuell tillsynsmyndighet tills det att annan

1122 huvudman är på plats. Kraven ska vara likvärdiga oavsett ägarförhållanden.

1123 Partistyrelsen anser därför att Centerpartiets hållning även fortsättningsvis ska vara

1124 atthuvudmän som inte når upp till kvalitetsmålen och inte lyckas komma tillrätta med

1125 bristerna ska kunna stänga, oavsett huvudman.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att de skolor, oavsett huvudman, som allvarligt bortser från kvaliteten i sin verksamhet och inte förmår att komma tillrätta med bristerna snabbare än idag ska stängas ned. Driften ska sedan kunna övertas av en utförare som kan visa att den har förutsättningarna att återgå till en hög kvalitet.

1126

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.47

1127 [5.48](#): Planeringstid

1128

1129 5.48.1 Jag föreslår partistämman besluta att var skola i landet ska ha en policy kring minst
1130 acceptabla faktisk planeringstid som tilldelas läraren.

1131

1132 **Partistyrelsens yttrande:**

1133 Motionären tar upp vikten av att lärarna ges tid att planera sin undervisning och att det idag
1134 ser olika ut beroende på huvudman. Att tid avsätts för planering är viktigt för att garantera
1135 god undervisning.

1136 Partistyrelsen delar motionärens syn, lärare måste ges tid till att planera sin undervisning. Vi
1137 måste kunna garantera eleverna kvalitet och kreativitet i skolan. En del i det är att frigöra tid
1138 för lärarna, bland annat genom att minska den administrativa börda som idag ligger på lärare
1139 och skolledare. Centerpartiet har därför tidigare föreslagit att lärarassistenter bör införas och
1140 att dokumentation som inte leder till att öka elevens lärande ska bort. Det är också viktigt att
1141 huvudmännen tar ett utökat ansvar för att minska lärarnas administration och ger lärarna goda
1142 förutsättningar att genomföra sin undervisning. Partistyrelsen anser därför att det borde vara
1143 rimligt att varje huvudman upprättar en policy kring lärarnas planeringstid.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.48

1144 [5.49](#): Språkundervisning för nyanlända barn i 1145 grundskolan

1146

1147 5.49.1 Att man det första halvåret som ett barn befinner sig i Sverige och i svensk skola,
1148 prioriterar träning i svenska.

1149

1150 5.49.2 Att man ser över hur man kan säkerställa en likvärdig och effektiv språkträning i
1151 svenska för alla nyanlända barn i för och grundskola, oavsett var i landet man bor.

1152

1153 5.49.3 Att man bygger upp ett system med sva-undervisning (svenska som andraspråk) på
1154 loven, ute i kommunerna.

1155 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1156 Motionären lyfter frågan om bättre och mer effektiv språkträning för barn och unga som
1157 kommit till Sverige för att motverka utanförskap.
- 1158 Nyanlända barn måste få en bra start i svensk skola men många nyanlända elever klarar inte
1159 av att nå målen i skolan. Många har liten eller ingen skolerfarenhet och tillsammans med
1160 dåliga kunskaper i svenska blir det svårt för många att tillgodogöra sig undervisningen. För att
1161 kompensera för detta krävs en längre period av intensifierad skolgång med fokus på de mest
1162 betydande kunskaperna.
- 1163 Bland de viktigaste av dessa är förmågan att läsa, skriva och tala svenska. Det är av största
1164 vikt att de nyanlända eleverna snabbt lär sig språket. För att möjliggöra detta har Centerpartiet
1165 sen tidigare förslag på att utöka antalet timmar med undervisning i svenska för dessa elever.
1166 Pedagogiken för snabbinläring av språk bör förstärkas genom att framgångsrika metoder i
1167 Sverige och internationellt dokumenteras och sprids.
- 1168 Motionären lyfter även behovet av likvärdig språkträning samt möjlighet till svenska-
1169 undervisning på loven för att snabba på inlärningsprocessen. Partistyrelsen delar motionärens
1170 intentioner. För att säkerställa likvärdigheten och därmed kvalitén i undervisningen är det
1171 viktigt att det utförs nationellt utformade kartläggningar av elevers kunskaper. Att byta skola
1172 ska inte innebära att elever ges sämre förutsätter att nå målen. Det är också viktigt att alla
1173 elevers kunskapsprogressioner dokumenteras och åtföljs lika.
- 1174 Vidare menar partistyrelsen, bör det för en kortare inlärningsperiod vara möjligt för elever
1175 med bristfälliga svenskkunskaper att studera svenska under loven.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.49.1 Att man det första halvåret som ett barn befinner sig i Sverige och i svensk skola, prioriterar träning i svenska.

5.49.2 Att man ser över hur man kan säkerställa en likvärdig och effektiv språkträning i svenska för alla nyanlända barn i för och grundskola, oavsett var i landet man bor.

5.49.3 Att man bygger upp ett system med sva-undervisning (svenska som andraspråk) på loven, ute i kommunerna.

1176 [5.50: Teknikgapet](#)

- 1177
- 1178 5.50.1 ATT vi utreder vilka orter som ligger efter tekniskt, samt med hur många år.
1179
- 1180 5.50.2 ATT vi verkar för att spendera en utbildningsmiljard på att minska teknikgapet i
1181 företag, genom att utbilda personal i eftersläntrande regioner.
1182
- 1183 5.50.3 ATT vi verkar för att gymnasieelever ska uppmuntras av skolor och kommuner att
1184 lämna hemorten för att söka högre utbildning, så att småstäder kan dra nytta av utbildade
1185 hemvändare.

1186

1187 **Partistyrelsens yttrande:**

1188 Motionären menar att vissa orter och regioner har hamnat på efterkälken på grund av att de
1189 inte haft kunskap om olika tekniska utvecklingar. Det måste enligt motionären bli möjligt att
1190 sprida modern teknik och göra den tillgänglig för fler företag så att alla regioner i landet ges
1191 möjlighet att konkurrera på lika villkor. I resonemanget lyfts även att det bör utredas vilka
1192 orter som ligger efter i utvecklingen samt vikten av att motivera unga att söka högre
1193 utbildning så att de sen kan återvända till hemorten med efterfrågad kompetens.

1194 Tillväxt i hela landet och konkurrens på lika villkor är viktigt för Centerpartiet. I Sverige ska
1195 alla kunna leva och förverkliga sina drömmar, oavsett var man bor. Jobb ska finnas i hela
1196 landet och därför är det viktigt att hjälpa jobbskapandet. Det handlar både om att minska
1197 regelkrånglet men även om att säkerställa kompetensförsörjningen.

1198 En del i att säkra kompetensförsörjningen i hela landet är enligt partistyrelsen att förbättra
1199 utbildningsmöjligheterna. Förutom tillgång till högre utbildning är yrkes- och
1200 lärlingsutbildningar viktiga för tillväxten, inte minst för de små och medelstora företagen.
1201 Genom att öka tillgängligheten i hela landet, yrkeshögskoleutbildningarna behöver byggas ut
1202 ytterligare och gymnasiets yrkes- och lärlingsutbildningar utökas och breddas, kan kompetens
1203 och ny teknik spridas till fler regioner och företag. Samtidigt spelar företagen, de tilltänka
1204 arbetsgivarna en viktig roll, de ska vara en drivande kraft i utvecklingen och genomförandet
1205 av utbildningen. På detta vis kan kompetens spridas och komma hela landet till godo.
1206 Möjligheten till distansutbildningar behöver också bli bättre. Var man bor i Sverige ska inte
1207 påverka möjligheter till att studera vidare. Det gagnar både individ och samhälle.

1208 Partistyrelsen instämmer därmed i motionärens intentioner om att kunskap och kompetens
1209 behöver finnas i hela landet men menar att det inte är en sak för Centerpartiet att utreda den
1210 exakta omfattningen av vissa orters bristande kompetens.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att kompetens och utbildning ska finnas tillgänglig i hela landet.

1211

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.50

1212 **5.51: Terminsindelning**

1213

1214

1215 5.51.1 Att en ändring till 3 terminer införs inom svensk grund och gymnasieskola.

1216

1217 **Partistyrelsens yttrande:**

1218 Motionären vill införa ett treterminssystem för att det enligt motionären skulle ge ett bättre
1219 pedagogisk upplägg. Undervisningstiden och antalet skoldagar fortsättningsvis vara
1220 detsamma.

1221 Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att driva frågan om ett treterminssystem. Grunden
1222 till beslutet, förutom de skäl som motionären redan lyfter om att det kan finnas pedagogiska
1223 vinningar, är att svenska elever behöver mer tid i skolan. De svenska eleverna tillbringar i
1224 snitt kortare tid i skolan än elever i andra europeiska länder, detta samtidigt som kraven höjs.
1225 Att ge eleverna mer tid i skolan skulle kunna leda till att fler klarade målen och möjliggöra att
1226 andra delar som tidigare inte fått plats inom ramen för skolans ordinarie undervisning, så som
1227 utökad praktik och samarbete med arbetsmarknaden skulle kunna ges tid. Det skulle också
1228 kunna lätta på den stress som många elever känner över tidsbristen i skolan. Ytterligare leder
1229 det till att mindre skolarbete behöver genomföras hemma.

1230 För att frigöra mer tid vill därför partistyrelsen att det görs en översyn av grundskolans och
1231 gymnasiets terminer.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.51

1232 **5.52: Vetenskapsförnekelse**

1233

1234 5.52.1 att verka för ökad forskning om vetenskapsförnekelse

1235

1236 5.52.2 att i medlemstidningen informera om varför växthusgaser värmer upp jorden och att
1237 människor ökar mängden

1238

1239 **Partistyrelsens yttrande:**

1240 Motionären vill att Centerpartiet aktivt ska arbeta för mer forskning om vetenskapsförnekelse
1241 och att partiet ska sprida kunskap om växthuseffekter och dess påverkan på klimatet genom
1242 medlemstidningen. Enligt motionären är den tilltagande vetenskapsförnekelsen ett
1243 demokratihot och Centerpartiet måste agera.

1244

1245 Partistyrelsen instämmer med motionären, klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar.
1246 Hur vi hanterar frågan i dag är avgörande för vår framtid. Orsakerna och effekterna av
1247 klimatförändringarna är globala, och för att hindra den globala medeltemperaturen från att
1248 stiga till oacceptabla nivåer behöver vi verka på alla politiska nivåer, globalt, i EU, nationellt
1249 och kommunalt. Samtidigt ser vi många som fortsätter att ifrågasätta människans påverkan på
1250 klimatet. Partistyrelsen instämmer därmed i motionärens intentioner. Det är av vikt att skapa
1251 rätt förutsättningar för forskning och innovation för ökad kunskap om miljö och klimat och

Kommitté 5 – Utbildning

1252 hur vi kan minska vår klimatpåverkan. På Chalmers bedrivs också forskning om
1253 klimatförnekelse som är ledande.

1254 En annan del i att öka kunskapen om klimatpåverkan är enligt partistyrelsen att tidigt i skolan
1255 arbeta källkritiskt. I en tid då sanningar allt oftare ifrågasätts och tyckande blir vedertagna
1256 sanningar har skolan en viktig roll att fylla. Elever måste utveckla sin förmåga att kritiskt
1257 granska fakta och förhållanden samt inse konsekvenserna av olika alternativ. Detta är också
1258 något som understryks i läroplanen. Trots detta har Skolverket, i sin granskning kunna
1259 konstaterat att det finns brister i undervisning av källkritik. Det är därför viktigt att se till att
1260 läroplanen följs och att Skolverket bistår lärare och skolledare med stöd.

1261 Partistyrelsen anser däremot inte att medlemstidningen ska ha som ansvar att informera och
1262 sprida kunskap om växthuseffekten. Det är inte tidningens uppdrag utan den har som syfte att
1263 lyfta Centerpartiets arbete och politik.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.52

1264 [5.53](#): YH-utbildning

1265
1266 5.53.1 Att Centerpartiet verkar för att utbildningsmöjligheterna tex via yrkeshögskola får en
1267 närmare koppling till behoven lokalt och efterfrågan lokalt och regionalt. Det är också viktigt
1268 att landsbygdsperspektivet beaktas och människors möjlighet till utbildning i hela landet
1269

1270 **Partistyrelsens yttrande:**

1271 Motionären lyfter frågan om utbildning i hela landet och behovet att närmare koppla
1272 utbildning till de lokala och regionala behoven.

1273 Tillgång till utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och
1274 trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och vår gemensamma välfärd. Förutom
1275 tillgång till högre utbildning är yrkes- och lärlingsutbildning viktig för tillväxten, inte minst
1276 för de små och medelstora företagen. Genom att öka tillgängligheten i hela landet, bland annat
1277 genom att yrkeshögskoleutbildningarna byggs ut ytterligare och genom att den geografiska
1278 spridningen ses över med utgångspunkt i att utbildningar bör placeras där de har en god
1279 möjlighet att samarbeta med det lokala näringslivet. Samtidigt spelar företagen, de tilltänka
1280 arbetsgivarna en viktig roll, de ska vara en drivande kraft i utvecklingen och genomförandet
1281 av utbildningen. På detta vis skapas en samverkan mellan utbildning och de lokala behoven.
1282 Möjligheten till distansutbildningar behöver också bli bättre. Var du bor i Sverige ska inte
1283 påverka dina möjligheter till att studera vidare. Det gagnar både individ och samhälle.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

5.53 Att Centerpartiet verkar för att utbildningsmöjligheterna tex via yrkeshögskola får en
närmare koppling till behoven lokalt och efterfrågan lokalt och regionalt. Det är också

viktigt att landsbygdsperspektivet beaktas och människors möjlighet till utbildning i hela landet

5.54: NPF-säkra skolan

5.54.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att alla skolor ska NPF-säkras

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill skapa en inkluderande skolmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Motionären menar att en NPF-säkran även skulle gynna övriga elever och att det skulle leda till en skola som bättre passar alla elevers behov.

Det är viktigt att skapa inkluderande miljöer för att fler elever ska kunna nå målen i skolan. Skollagen är tydlig, alla elever i behov av särskilt stöd ska få det och huvudmannen ska fördela resurser efter behov. Huvudmän ska anpassa undervisningen så att den passar elevernas förutsättningar och behov. Olika undervisningsmetoder ska också vila på evidens och beprövad erfarenhet. Samtidigt ser förutsättningarna olika ut på olika skolor. Genom att följa lagen och se till varje enskild elev kan man forma verksamheten efter den egna skolans förutsättningar. Partistyrelsen menar därför att en kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och en undervisning som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet ska verka för tydliga styrdokument samt en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete för en skola som bättre kan anpassas efter elevens förutsättningar.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

5.54

5.55: Skolbyte

5.55.1 Att rätten att byta skola mitt under ett pågående läsår ses över, för att begränsa byten och strömavhopp som leder till svårigheter att bedriva en stabil skola av hög kvalitet.

Partistyrelsens yttrande:

Kommitté 5 – Utbildning

1308 Motionären tar upp frågan om skolpeng och de problem som uppkommer när elever byter
1309 skola mitt i terminen, bland annat svårighet att budgetera för skolans verksamhet men även att
1310 det kan leda till stora elevavhopp.

1311 För att värna elevernas, föräldrarnas och lärarnas valmöjligheter är det fria skolvalet och
1312 skolpengen helt avgörande men det tillkommer vissa problem. Precis som motionären lyfter
1313 så försvinner skolpengen direkt, utan efterdröjning, när en elev väljer att byta skola. Förutom
1314 att många byten gör det svårt för lärarna att bedriva sammanhållen undervisning till utlovad
1315 kvalité får skolan det svårt att ekonomiskt planera sin verksamhet. Partistyrelsen ser därför
1316 behovet av att se över rätten att byta skola mitt under läsåret men även ett behov av att skapa
1317 en tröghet i skolpoängssystemet så att pengarna inte försvinner på dagen då en elev byter skola .

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att rätten att byta skola mitt under ett pågående läsår ses över och att möjligheten att skapa en tröghet i skolpengssystemet undersöks i syfte att ge skolor bättre möjlighet att bedriva en långsiktig stabil skola av hög kvalitet.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.55

1318 [5.56](#), [5.57](#): Pojkar i skolan

1319 5.56.1 att genus i lärarutbildningen även tittar på pojkarnas situation.

1320

1321 5.56.2 att i lärarutbildningen arbetar med genus och förväntningar i större utsträckning med
1322 inriktning på pojkarnas behov.

1323

1324 5.56.3 att skolpersonal utbildas i sitt förhållningssätt.

1325

1326 5.57.1 att regering och riksdag ser över nuvarande skolsystem ur motionärens intentioner.

1327 [Motionären menar att det finns både biologiska och kulturella skillnader mellan könen.

1328 Dagens kunskapsskola premierar flickor samtidigt som den missgynnar pojkar som enligt
1329 motionären inte har samma verbala och sociala förmåga som flickor.]

1330

1331 **Partistyrelsens yttrande:**

1332 Motionärerna för ett resonemang om att skolan bättre behöver anpassas för pojkar.

1333 Motionärerna anser att pojkar är skolans stora förlorare då skolan är bättre anpassad för

1334 flickor, bland annat för att de har en större social och verbal förmåga och för att pojkar har ett
1335 stort rörelsebehov, vilket inte premieras i skolan.

1336 Pojkar hamnar efter i skolan i större utsträckning än flickor gör. I skolan reproduceras de

1337 normer som ligger till grund för samhällets ojämlikhet. Flera faktorer spelar roll för pojkars

1338 sjunkande skolresultat. Samtidigt menar Partistyrelsen att fokus inte bara kan vara på att

Kommitté 5 – Utbildning

- 1339 förbättra pojkars förutsättningar utan det krävs ett helhetsperspektiv på eleven och
1340 skolsystemet för att hitta likvärdiga och hållbara lösningar för både pojkar och flickor. DEJA
1341 (Delegationen för jämställdhet i skolan, SOU:2009) visade redan 2009 att pojkar halkar efter i
1342 skolan på grund av gruppträck och genusnormerna för manlighet som gör att det inte anses
1343 tufft att plugga. De som kliver utanför antipluggnormen straffas därefter. För flickorna visar
1344 sig stressjukdomar och självskadebeteenden ha eskalerat i takt den med ökande betygssjakten.
- 1345 Partistyrelsen instämmer därför delvis med motionären, pojkar behöver ges förutsättningar att
1346 nå målen i skolan, men det är minst lika viktigt att se till flickors behov. Lärarutbildningens
1347 arbete med genus bör därför även fortsättningsvis utgå från både flickor och pojkars situation.
1348 Vidare menar partistyrelsen att undervisningen ska utgå från den enskilda elevens
1349 förutsättningar. Läraren ska fånga upp elevers styrkor och se deras potential, oavsett kön.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.56

5.57

1350

Åke Carlson reserverar sig till förmån för att instämma i intentionerna på motion 5.57.

1351 [5.58](#): Reell kunskap

1352

- 1353 5.58.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att kriminalisera all ickereell kunskap som
1354 förmedlas till barn, unga och unga vuxna

1355

1356 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1357 Motionären menar att barn och unga utsätts för felaktig information vilket leder till psykisk
1358 ohälsa och förhöjd risk för missbruk.

- 1359 Att få redskap och förhållningssätt för att kunna orientera sig i en komplex och snabbt
1360 föränderlig värld med stort informationsflöde är en förutsättning för ett välfungerande
1361 demokratiskt samhälle. Dessvärre är det allt oftare sanningar ifrågasätts och tyckande blir
1362 vedertagna sanningar. Skolan har här en stor och viktig roll att fylla. Elever måste utveckla sin
1363 förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden samt inse konsekvenserna av olika
1364 alternativ. Partistyrelsen ser också behov av att i större utsträckning än idag kvalitetssäkra
1365 läromedel. Emellertid går det inte, och är heller inte önskvärt enligt partistyrelsen, att
1366 kriminalisera osanningar med hänsyn till yttrandefriheten.

1367

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.58

[5.59](#): Regionalisering av gymnasieskolan

1368

1369

1370 5.59.1 Att ansvaret för gymnasieskolan regionaliseras.

1371

Partistyrelsens yttrande:

1372

1373 Motionären vill att gymnasieskolan regionaliseras för säkra kvalitén och likvärdigheten i
1374 utbildningen. Det finns idag flera samverkansmodeller mellan kommuner men allt för många
1375 små kommuner står själva med ansvaret och därmed kostnaden att bedriva
1376 gymnasieutbildning. En regionalisering skulle enligt motionären inte bara stärka
1377 likvärdigheten utan även skapa en bättre matchning mot arbetsmarknaden.

1378 Det fria skolvalet har ökat utbudet, stärkt kvalitén och gjort att fler kan välja skola oberoende
1379 av vad deras föräldrar tjänar eller har för utbildningsbakgrund. Till gymnasiet är det en hög
1380 andel elever, jämfört med grundskolan, som aktivt väljer skola. Ungefär hälften av eleverna
1381 väljer en gymnasieskola bortom den egna kommungränsen.

1382 Varje kommun bestämmer själv nivån på skolpengen. Ersättningen för elever från olika
1383 kommuner på olika program kan därför skilja sig drastiskt, vilket försvårar för skolor att
1384 planera och bedriva sin verksamhet. Många kommuner känner sig också tvungna att erbjuda
1385 ett stort utbud av gymnasieprogram vilket kan resultera i halvfylla utbildningar och en
1386 kommunbudget som inte går ihop. Det finns idag flera samverkansmodeller mellan
1387 kommuner men allt för många små kommuner står själva med ansvaret och därmed kostnaden
1388 att bedriva gymnasieutbildning.

1389 Samtidigt har gymnasieskolan idag en regional logik. Det finns därför stora behov av ökad
1390 samverkan kring den. Detta behov av samverkan tyder på att det skulle kunna finnas en
1391 potential att höja kvalitén och förbättra kostnadseffektiviteten inom gymnasieskolan genom
1392 att flytta ansvaret för den till en regional nivå. De gymnasiala utbildningarna skulle då även
1393 bättre kunna svara till den regionala arbetsmarknadens efterfrågan. Det bör därför utredas om
1394 ansvaret för gymnasieskolan och ansvaret för att sätta nivån på skolpengen inom
1395 gymnasieskolan bör flyttas till en regional nivå.

1396 Frågan behandlas i stämmoprogrammet om utbildning.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.59

[5.60](#): God lärandemiljö

1397

1398

1399 5.60.1 Centerpartiet ska arbeta för att stärka lärarnas möjligheter och rättigheter att avvisa
1400 elever ur klassrum som stör lärandemiljön

1401 **Partistyrelsens yttrande:**

1402 Motionären vill öka lärarnas möjlighet att avvisa elever som stör studieron i klassrummet för
1403 att på så vis förbättra lärandemiljön.

1404 Enligt Skollagen ska alla elever vara tillförsäkrade en skolmiljö som präglas av trygghet och
1405 en demokratisk värdegrund. För att elever ska kunna lära och nå kunskapsmålen måste de ges
1406 rätt förutsättningar. Förutom bra lärare är det grundläggande att alla elever känner trygghet
1407 och studiero. Centerpartiet har också sedan tidigare beslut på att det lättare ska gå att flytta
1408 elever som allvarligt stör studieron eller tryggheten för övriga elever. Oavsett huvudman ska
1409 eleven kunna få hemstudier om hen inte kan flytta till en närliggande skola. Studiero och
1410 trygghet i skolan är också en del av Januariavtalet.

1411 Angående motionärens förslag om att stärka lärarnas möjlighet och rättighet att avvisa elever
1412 ur klassrummet som stör lärmiljön så har läraren redan den rättigheten. En lärare får under
1413 vissa förutsättningar visa ut en elev från undervisningslokalen för resten av lektionen om
1414 eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt och inte slutar med det när
1415 läraren säger till. Det kan till exempel vara att eleven uppträder stökigt och stör ordningen.
1416 Partistyrelsen anser därför att regleringen i styrdokumentet är tillräckliga och att ingen
1417 ändring är nödvändig. Däremot är det viktigt att skolan arbetar med de sanktionsmöjligheter
1418 som finns och att skolledningen stöttar lärarna i deras ledarroll. I Partistyrelsens förslag till
1419 utbildningsprogram lyfts flera förslag vilka syftar till att stärka tryggheten och studieron i
1420 skolan.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i motion:

5.60

1421 **5.61: Digitalisering av skolan**

1422
1423 5.61.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att digitaliseringen av skolan genomförs unisont
1424 och att det ses som övriga läromedel och vad som ska finnas i skolan

1425
1426 **Partistyrelsens yttrande:**

1427 Motionären vill att det sker en digitalisering av skolan för att stärka det pedagogiska arbetet,
1428 vilket är av vinning för både elever och lärare enligt motionären.

1429 Partistyrelsen, likt motionären, menar att en skola som ligger i framkant och som ser till varje
1430 enskild elevs behov måste dra nytta av den moderna tekniken. Målet är att det digitala
1431 perspektivet ska inkluderas i alla delar av utbildningsväsendet. Digitala hjälpmedel i
1432 klassrummet höjer skolresultatet när de används rätt. Studier visar att elever med de rätta
1433 digitala hjälpmedlen fortare kan lära sig att läsa och skriva och kan vara till nytta för personer
1434 med inlärningssvårigheter. Det digitala lärandet måste bli en naturlig del av elevers

1435 undervisning. Många kommuner och andra huvudmän har varit bra på att köpa in datorer och
1436 annan utrustning men den digitala pedagogiken har inte alltid följt med. Centerpartiet har
1437 därför sedan tidigare beslut på en tydlig och långsiktig satsning på ett nationellt digitalt
1438 läraryft och att lärarutbildningarna ska ta in det digitala perspektivet i alla relevanta ämnen.

1439 Det finns även en brist på digitala läromedel och Skolverket bör därför undersöka
1440 förutsättningarna för att öka tillgången till digitala läromedel. En ökad tillgång till kvalitativa
1441 digitala läromedel skulle inte bara stärka den pedagogiska inlärningsprocessen i klassrummet
1442 utan även möjliggöra för distansundervisning. Digitala läromedel skulle kunna vara ett
1443 komplement till den lärarledda undervisningen som nyanlända elever får och på så vis
1444 intensifiera deras utbildning den första tiden. Här kan ett nära samarbete med
1445 läromedelsföretag och digitala spjutspetsföretag vara en styrka.

1446 Partistyrelsen delar motionärens syn. Samtidigt menar vi att digitaliseringen av skolan inte får
1447 gå för fort eller vara ogenomtänkt. Ny teknik och nya metoder ska alltid bygga på forskning
1448 och beprövad erfarenhet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att det digitala perspektivet inkluderas i alla delar av utbildningsväsendet och att det bygger på forskning och beprövad erfarenhet.

1449

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.61

1450 [5.62: Yrkesutbildning](#)

1451

1452 5.62.1 att regering och riksdag ger gymnasiets yrkesprogram lika hög status som de teoretiska
1453 programmen.

1454

1455 **Partistyrelsens yttrande:**

1456 Motionären vill att Centerpartiet arbetar för att stärka statusen på gymnasiets yrkesprogram.

1457 Yrkes- och lärlingsutbildning är viktig för tillväxten, inte minst för de små och medelstora
1458 företagen. Bristen på kompetens är oroväckande och Centerpartiet har sedan tidigare flera
1459 beslut på hur yrkesutbildningarna ska bli mer attraktiva för att locka fler sökande. Förutom att
1460 fortsätta arbetet med att stärka och öka yrkesutbildningarnas attraktionskraft behöver
1461 branscherna ta ett utökat ansvar för att attrahera fler, både unga som ska välja program på
1462 gymnasiet men också äldre som vill byta yrkesbana.

1463 Centerpartiet instämmer därför i motionärens resonemang och kommer fortsätta sitt arbete
1464 med att stärka yrkesutbildningarnas status och attraktionskraft.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i motioner:

5.62

1465 [5.63](#): Skoluniform i grundskolan

1466

1467 5.63.1 att Centerpartiet verkar för att skoluniform införs i grundskolan

1468

1469 **Partistyrelsens yttrande:**

1470 Motionärerna vill införa skoluniform för elever på grundskolan. På så vis stärks den
1471 grundläggande tanken i svensk skola om att utbildning ska ges på lika villkor.

1472 Svenska skola ska vara kvalitativ, likvärdig och gratis. Var du bor eller din socioekonomiska
1473 bakgrund ska inte spela någon roll, alla har rätt till bra skola. Partistyrelsen instämmer i
1474 motionärernas resonemang att kläder är ett tydligt statusattribut och att det kan vara svårt när
1475 föräldrarna inte har råd med dyra märkesjeans. Samtidigt är viktigt att värna elevers rätt att
1476 uttrycka sig själva, det personliga attributet. Partistyrelsen tror istället att frågan om
1477 utanförskap och utsatthet bör angripas genom tydliga ledarroller i form av lärare och andra
1478 vuxen skolpersonal som, enligt läroplanen och andra styrmedel, ska säkerställa en öppen och
1479 inkluderande skolmiljö.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.63

1480 [5.64](#): Behörighet till högskolan

1481

1482 5.64.1 Att Centerpartiet verkar för att det ska vara möjligt att läsa in behörighet till en
1483 högskoleutbildning parallellt med högskolestudier.

1484

1485 **Partistyrelsens yttrande:**

1486 Motionären anser att det ska vara möjligt att parallellt med sina högskolestudier läsa in
1487 behörighet. Detta för att förkorta studietiden och för fler i arbete.

1488 Behörighet till en särskild högskoleutbildning bestäms utifrån att det är kunskaper som krävs
1489 för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Studenten behöver därför redan vid
1490 utbildningens start ha den förkunskapen. Vidare går det inte att garantera att studenten,
1491 parallellt med högskolestudierna lyckas nå målen för behörighet. Det går också att från sista
1492 ansökningsdagen till högskolan läsa in kurser för att komplettera betyg, de ska emellertid vara

- 1493 inrapporterade i god tid före terminsstart. Partistyrelsen anser därför att blivande studenter
1494 även fortsättningsvis ska ha den behörighet som krävs när högskoleutbildningen startar.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.64

1495 [5.65](#): Introspektion

1496

- 1497 5.65.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar med att införa obligatorisk introspektion för all
1498 skolpersonal

1499

1500 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1501 Motionären föreslår att det bör införas obligatorisk introspektion för all skolpersonal för att
1502 stärka den undersökande ansatsen i ledarskapet. Detta för ett bättre ledarskap i klassrummet.

- 1503 Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevens framgång i klassrummet. Det är därför
1504 viktigt med en lärarutbildning av högsta kvalitet och möjlighet till kompetensutveckling
1505 genom hela yrkeslivet för lärare. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att
1506 lärarutbildningen ska ses över, den ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet och bestå
1507 av mer praktik, och att det ska införas en kompetensutvecklingsgaranti för lärare och
1508 skolledare.

- 1509 Partistyrelsen menar att det emellertid inte en sak för politiken att bestämma vilka metoder
1510 som är bäst, det är upp till professionen. Partistyrelsen anser därför inte att Centerpartiet bör ta
1511 beslut om introspektion för skolans personal.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.65

1512 [5.66](#): Alternativ till begreppet utbildning

1513

- 1514 5.66.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för en förändring av ordet utbildning till inbildning

1515

1516 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1517 Motionären vill att Centerpartiet ska använda sig av inbildning när man syftar på begreppet
1518 bildning då bildning snarare kommer inifrån än utifrån.

- 1519 Partistyrelsen är av meningen att det är innebörden av begreppet som är centralt för politiken,
1520 och inte ordet som sådant. Vidare anser partistyrelsen att begreppet utbildning är vedertaget

1521 och att det inte finns någon anledning att ändra begreppet. Däremot menar partistyrelsen att
1522 det finns ett behov av att utveckla Centerpartiets utbildningspolitik och därför föreslår
1523 partistyrelsen ett nytt stämmoprogram om utbildning till partistämman.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.66

1524

1525 [5.67](#): Förstatligande av skolan

1526

1527 5.67.1 att ett förstatligande av skolan varken är en önskvärd eller acceptabel utveckling.

1528

1529 **Partistyrelsens yttrande:**

1530 Motionären vill att Centerpartiet är tydligt med att förstatligande av skolan inte är vägen
1531 framåt.

1532 Partistyrelsen menar att Centerpartiet har fortsatt driva en tydlig politik gällande skolans
1533 huvudmannaskap: det ska fortsatt vara kommunalt. Vi menar att en omfattande centralisering
1534 av skolan inte är lösningen på skolans utmaningar. I stället behövs en kombination av tydliga
1535 styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget
1536 ansvar för professionen. Det kan ge en skola som bättre kan anpassas efter elevens och
1537 skolans lokala förutsättningar.

1538 Partistyrelsen anser att det behövs en fortsatt diskussion om hur skolan kan förbättras, bland
1539 annat hur vi kan öka likvärdigheten och hjälpa små kommuner som har svårt att erbjuda en
1540 bra utbildning i hela kommunen. Det kunskapsunderlag som ska tas fram inom ramen för
1541 Januariavtalet skulle kunna bidra till detta. Partistyrelsen delar dock helt motionärens åsikt i
1542 fråga om huvudmannaskap, skolan ska inte förstatligas.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att kommunerna fortsatt ska ha ansvar för grundskolan. En kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ska ge en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

1543

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.67

1544 **5.68: Vuxpeng**

1545

1546 5.68.1 att utredningen om en SFI-peng som enligt JA ska tillsättas 2020 får utökade direktiv
1547 för att även utreda införandet av en vuxpeng inom hela vuxenutbildningen

1548

1549 **Partistyrelsens yttrande:**

1550 Motionären vill att vuxpeng likt SFI-peng ska utredas inom ramen för Januariavtalet. För att
1551 möta behovet på en föränderlig arbetsmarknad och få människor långt ifrån arbete att läsa
1552 kompletterande gymnasiestudier eller korta yrkesutbildningar, behöver både SFI-peng
1553 vuxpeng införas.

1554 Modellen med en SFI-peng är en viktig reform för att nyanlända snabbare ska lärare sig
1555 språket och komma i arbete. Det är något Centerpartiet drivit länge och som nu ska utredas.

1556 Införandet av vuxpeng är en annan viktig reform som Centerpartiet drivit under längre tid. En
1557 sådan peng är viktig för att höja kvalitén och öka bredden inom vuxenutbildningen, vilket är
1558 nödvändigt för att kunna möta nya grupper av människor utan svensk gymnasiekompetens
1559 som försöker ta sig in på arbetsmarknaden.

1560 Genom att inkludera hela vuxenutbildningen och även utreda möjligheten till vuxpeng kan
1561 synergieffekter uppstå. Det är därför, likt motionären påtalar, viktigt med ett helhetsgrepp om
1562 vuxenutbildningen inklusive SFI. Det är först då vi på allvar kan möta de förändrade behoven
1563 med en bredd av målgrupper och en arbetsmarknad i ständig rörelse. Centerpartiet kommer
1564 fortsatt verka för både SFI- och vuxpeng.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.68

1565 **5.69: Ändring i utbildningssystem**

1566

1567 5.69.1 Ge kunniga läraren med höga kunskaper till studenter

1568

1569 **Partistyrelsens yttrande:**

1570 Motionären vill öka intresset för högre studier.

1571 För att fler ska ta sig vidare till högre utbildning är det viktigt med en grund- och
1572 gymnasieskola som ger varje elev de bästa förutsättningarna att lyckas. Nyckeln till framgång
1573 är kompetenta lärare. Vi behöver därför fortsätta arbeta för att öka läraryrkets attraktivitet
1574 med karriärtjänster, kompetensutvecklingsgaranti, mindre administration och införandet av
1575 lärarassistenter. Vidare behöver lärarutbildningen ses över.

1576 Studie- och yrkesvägledning har också en viktig roll i att få fler att vidareutbilda sig efter
1577 gymnasiet. De bör därför i högre grad vara en länk mellan skola och arbetsliv. Studie- och

yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet.

Partistyrelsen instämmer därmed i motionärens intentioner. Centerpartiet behöver fortsätta arbeta för att fler ska ta sig vidare till högre studier. Samtidigt är det viktigt att det finns fler vägar till arbete, det behöver inte alltid vara genom en akademisk examen. Tvärtom, idag lider Sverige stor brist på yrkesrelaterad kompetens vilket gör Centerpartiets arbete för fler studenter på ykesutbildningar, både på gymnasialnivå men även eftergymnasialnivå viktigt.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.69

1585

1586 [5.70](#), [5.71](#): Skolmaterial

1587

1588 5.70.1 Att det i skollagen ska förtydligas att all undervisning ska vara politiskt balanserad och
1589 att det ska framgå om ett läromedel är politiskt vinklat.

1590

1591 5.70.2 Att former för rapportering av eventuella tveksamheter utvecklas, så att elever, lärare
1592 och skolledning kan säkerställa att detta efterlevs.

1593

1594 5.71.1 att det tas fram en lista på påståenden som inte ska få förekomma i skolböcker på
1595 grundskolan eller gymnasiet

1596

1597 5.71.2 att ovanstående påståenden infogas i den listan, förutsatt att den faktagranskning som
1598 arbetsgruppen som tar fram listan, måste göra, kommer fram till att dessa påståenden är
1599 falska.

1600

1601 **Partistyrelessens yttrande:**

1602

1603 Enligt styrdokumentet ska skolan iaktta saklighet och opartiskhet. I läroplanen framförs att
1604 skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska
1605 framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana.
1606 Undervisningen ska vara saklig och allsidig.

1607

1608 Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i
1609 läroplanen, bland annat den demokratiska värdegrunden och klart ta avstånd från det som
1610 strider mot dem.

1611

1612 Saklighet och opartiskhet är därmed redan idag en grundläggande del av skolans uppdrag,
1613 liksom att eleverna ska lära sig källkritik. Partistyrelsen ser därför inget behov av att
1614 förtydliga detta ytterligare.

1615

1616 En viktig del i att säkerställa saklighet och opartiskhet i undervisningen är läromedel av god
1617 kvalité som följer läroplanen. Utbildningsmaterial som innehåller sakfel och som har dåligt
1618 underbyggda påståenden är inte acceptabelt. Idag ligger det på huvudmännen samt

1619 professionen att säkerställa att elever har tillgång till adekvata och professionellt producerade
1620 läromedel. Tyvärr blir det i praktiken oftast upp till den enskilda läraren att göra
1621 granskningen, vilket är både tidskrävande och dåligt för likvärdigheten. Bra läromedel är en
1622 central del av en god undervisning och de läromedel som används ska spegla läroplanen och
1623 vara av hög kvalitet. Dagens system klarar inte av det. Partistyrelsen vill därför se över
1624 möjligheten att inför en centralt samordnad granskning av läromedel där läromedel granskas
1625 utifrån dess kvalitet och i vilken mån de speglar läroplanen. Detta ska göras i samverkan med
1626 professionen. Partistyrelsen lyfter frågan i deras förslag till utbildningsprogram.
1627

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.71

5.70

1628

1629 [5.72](#): En individualiserad utbildning

1630

1631 5.72.1 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa skolplikten till förmån för läroplikt.

1632

1633 5.72.2 Att Centerpartiet tar ställning emot ordningsomdömen

1634

1635 5.72.3 Att Centerpartiet verkar för att stärka elevers möjligheter att överklaga betyg.

1636

1637 5.72.4 Att Centerpartiet verkar för att alla gymnasieelever ska ha möjlighet att välja UF-
1638 företagande i gymnasieskolan.

1639

1640 5.72.5 Att Centerpartiet verkar för att varje elev sammanlagt under sin högstadietid ska ha rätt
1641 till 2 timmars konsultation och 4 timmar under sin gymnasietid.

1642

1643 5.72.6 Att Centerpartiet verkar för att varje gymnasieklass ska garanteras schemalagd tid för
1644 “utbildningsval och om arbetsmarknad” en gång per läsår.

1645

1646 5.72.7 Att Centerpartiet verkar för att ytterligare se över och justera konverteringen av
1647 betygen från programmet International Baccalaureate (IB) programmet till det svenska
1648 meritvärdessystemet.

1649

1650 **Partistyrelsens yttrande:**

1651

1652 Svensk skola har, jämfört med andra länder genomgått stora reformer de senaste åren. I
1653 januariavtalet finns också reformer som de närmaste åren ska genomföras i syfte att stärka
1654 elevers möjlighet till en god och likvärdig utbildning. De är nödvändiga men vi behöver även
1655 ge skolan tid att invänta effekterna av de senaste årens reformer. Vidare menar partistyrelsen
1656 att skolan redan idag ska utgå från den enskilde eleven och dennes förutsättningar och genom
1657 den individuella studieplanen, vilket motionären lyfter, görs detta. Däremot är upplägget på

den pedagogiska verksamheten en fråga för professionen, inte för politiken. Partistyrelsen anser det därför inte motiverat att avskaffa skolplikten till förmån för läroplikten.

Genom att införa ett ordningsomdöme ges skolor en möjlighet att ge elever på högstadiet och gymnasiet en bilaga i terminsbetyget. Det är inte ett betyg och ingår därför inte heller i slutbetyget. Enligt partistyrelsen är omdömet bra för att skolan ska kunna ge stöd till elever och föräldrar. Det löser inte problemen med ordning och studiero, men kan vara ett verktyg bland många. Centerpartiet driver bland annat på för att stärka möjligheten att flytta elever som stör studieron, få fler vuxna i skolan med till exempel fler lärarassistenter och ökat fokus på stärkt elevhälsa.

Samtidigt menar partistyrelsen att det inte får leda till mer pappersarbete för lärarna, de ska fokusera på undervisningen. Vidare bör försöket med ordningsomdömen testas och utvärderas innan det införs i större skala. Det bör inte heller vara tvingande för skolor att införa ordningsomdöme.

Att utöka och göra det möjligt för fler elever att ta del av ung företagsverksamhet ligger i linje med Centerpartiets politik. Alla barn och ungdomar bör få en chans att lära sig vad entreprenörskap och företagsamhet innebär. Många, bland annat elever från estet- och yrkesprogrammen kommer under sitt yrkesverksamma liv driva eget företag. Trots det är det allt för få som ges möjligheten att driva UF-företag. Forskning visar också att det är 80 procent större chans att kvinnor som deltagit i ung företagsamhet startar ett aktiebolag än kvinnor utan den bakgrunden. Partistyrelsen tycker därför att det är viktigt att fler ges grundläggande kunskap i företagsamhet genom exempelvis projekt likt Ung Företagsverksamhet.

Kontakterna med arbetslivet är viktiga för att eleven ska kunna göra väl underbyggda val. Perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet i skolan under skolans alla år. Vad vi ser är att läroplanen inte uppfylls, allt för många elever ångrar sina val och mismatchen på arbetsmarknaden är bland de största i OECD. Skolinspektionen pekar också på stora brister i skolornas studie- och yrkesvägledning. Studier visar att de yngre barnens undervisning i högre grad innehåller studie- och yrkesorienterande inslag, men att detta avtar i de högre årskurserna. Här fyller studie- och yrkesvägledningen en stor och viktig roll. Den bör i högre grad vara en länk mellan skola och arbetsliv. Studie- och yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet. Alla elever ska vara garanterade en kvalitativ studie- och yrkesvägledning.

Partistyrelsen vill dock inte se ett nationellt påbud om ett visst antal timmar varje elev ska ha rätt till, istället ska skolan ges förutsättningar att leva upp till kraven i styrdokumentet. Det finns också en risk att förslaget blir ett tak med fokus på antalet timmar, inte på kvalitén i studie- och yrkesvägledningen. Huvudmännen behöver kunna forma verksamheten efter just deras behov i syfte att nå måluppfyllelse. Samtidigt är det viktigt att huvudmännens arbete följs upp bättre. Alla elever har rätt till en bra studie- och yrkesvägledning.

Att sätta betyg är ett myndighetsutövande och rättssäkra betyg är viktiga för legitimiteten i betygssystemet. Centerpartiet har sedan tidigare beslut på att elever ska kunna överklaga sina betyg. Partistyrelsen anser dock att det finns skäl till att ompröva det tidigare ställningstagandet.

Kommitté 5 – Utbildning

1707 Anledningarna är flera. Förutom att det finns en risk att överklagandena skulle grunda sig i
1708 missnöje utan skälig grund kommer det att leda till betydligt mer administration för lärarna.
1709 Allt som eleverna gör i undervisningssituationer måste dokumenteras för att läraren ska kunna
1710 visa att betyget har skälig grund. Det innebär att läraren, förutom att dokumentera muntliga
1711 och skriftliga examinationer även måste dokumentera vad eleverna säger och gör i
1712 klassrummet som har grund i betygssättningen. För en lärare med ansvar för exempelvis 5.61
1713 elever innebär detta en stor dokumentationsbörda. En risk är också att lärarna utökar antalet
1714 skriftliga examinationer på bekostnad av muntliga för att ha på fötter om någon elev skulle
1715 överklaga. Det skulle missgynna elever som har svårt att prestera vid skriftliga
1716 examinationstillfällen.

1717
1718 Partistyrelsen anser istället att rättssäkerheten behöver stärkas vid betygssättningen, bland
1719 annat genom att digitalisera och rätta de nationella proven externt och genom att tydligare
1720 koppla betyget till resultatet på de nationella proven.

1721
1722 Utöver detta finns det redan idag möjlighet att höja sina betyg, genom att läsa upp dem och
1723 därefter examineras. Det kräver en egen insats av eleverna. Det finns således redan idag en
1724 möjlighet för elever att höja sina betyg, vilket då kräver att man bevisar sin kompetens och
1725 sina färdigheter.

1726
1727 Motionären lyfter frågan om att elever med en IB-examen inte konkurrerar på lika villkor i
1728 antagningen till svenska högskolor och universitet. Partistyrelsen instämmer med motionären,
1729 utländska betyg får inte missgynnas. Det är viktigt att sökande med svenska och utländska
1730 betyg kan konkurrera på likvärdiga villkor. Emellertid har UHR nu gjort en revidering av
1731 föreskrifterna för utländska betyg i syfte att skapa lika villkor. Det ger i sin tur något
1732 gynnsammare förutsättningar för elever med IB-examen inför kommande antagningar till
1733 högskoleutbildning.

1734

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att betyg inte ska kunna överklagas av elever i grund- och gymnasieskolan.

1735

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motion:

5.72.4 Att Centerpartiet verkar för att alla gymnasieelever ska ha möjlighet att välja UF-företagande i gymnasieskolan.

1736

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

5.72.6

5.72.7

1737

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

5.72.1

5.72.2

5.72.3

5.72.5

1738

CUF reserverar sig till förmån för bifall på:

5.72

Motivering: Svensk skola har stora problem. Genom att stå bakom en i svensk politik unik linje med en evidensbaserad politik som har ökat fokus på kunskap, utbildning som leder till jobb och rättssäkerhet inom betygssystemet tror vi att Centerpartiet kan driva en politik som verkligen gör skillnad för svenska elever.

1739

1740 Kommitté 5 - utbildning

1741 5.1 Barn och ungas psykiska ohälsa

1742 Carina Ohlson Nordanstig

1743

1744 Barn och ungas psykiska ohälsa är ett samhällsproblem vi inte längre kan skjuta framför oss
1745 Barn och unga i Sverige har en stor psykisk ohälsa, med tanke på att "vi aldrig haft det så bra"
1746 måste man fundera över varför.

1747 Är det de stora barngrupperna på förskolan? Är det att man börjar förskolan i en av de
1748 känsligaste åldrarna? Är det för att föräldrar måste börja förvärvsarbete när barnet är 12-13
1749 månader? Självklart har jag inte svaret på detta, men eftersom vi ser en stor otrygghet hos
1750 denna grupp med ett upplevt utanförskap måste vi ställa oss dessa frågor. Vi ser att diagnoser
1751 har ökat lavinartat, barn med särskilda behov ökar hela tiden och dessutom går
1752 drogmissbruket ner i åldrarna hela tiden, idag ligger drogdebatten hos många vid 11-12 års
1753 ålder. Detta är ett samhällsproblem som måste lösas, hur ska annars landets framtid säkras?

1754

1755 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1756 att utreda förskolans inverkan på barn i åldern 1-3 år.

1757 att utreda om man kan förändra föräldraförsäkringen att utökas till 36 mån (även utifrån små
1758 barns brist på immunförsvar).

Kommitté 5 – Utbildning

1759 att utreda läroplanen i fsk och skola, tar den tillräcklig hänsyn till barnens begränsade förmåga
1760 att sortera ut relevant information, eller stressar man barnen i tidiga åldrar med irrelevant
1761 information, exempelvis barnsvält, krigszoner och övriga katastrofer som man lär barn om
1762 redan i fsk och lågstadie.

1763

1764 **Distriktets yttrande:**

1765 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

1766 Motionären tar upp en mycket viktig fråga. Vi ser att psykisk ohälsa ökar extremt bland barn
1767 och ungdomar. Det är viktigt att vi redan i förskolan uppmärksammar de barn som behöver
1768 hjälp.

1769 Ofta får vi när de kommer till socialtjänsten för utredning, att förskolan redan kunde förutsäga
1770 vilka barn som skulle få problem. Ska barnen och ungdomar få en bra start i livet, få stöttning
1771 och bli sedda måste det sättas in resurser redan på förskolan. Allt annat är resursslöseri som
1772 kommer att vara skadligt för ungdomens personliga utveckling och ge kommunerna extra
1773 kostnader. Mindre barngrupper, fler specialpedagoger i förskolan är en förutsättning för att se
1774 alla barn.

1775 Mer utbildad personal och bättre pedagogik i förskolan behövs och lägger grunden för fortsatt
1776 lärande. Om man redan i förskoleåldern når barn som riskerar framtida svårigheter i skolan,
1777 ökar möjligheterna att ge alla barn likvärdiga chanser till en bra skolgång. De barn som
1778 gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna, till exempel
1779 barn i socioekonomiskt utsatta eller nyanlända familjer. Samtidigt är det dessa barn som
1780 förskolan ofta inte når ut till. Barn till arbetslösa föräldrar har exempelvis idag rätt till färre
1781 timmar på förskolan, än barn vars föräldrar arbetar heltid.

1782 Ett annat viktigt steg i att höja kvaliteten och göra förskolan tillgänglig för fler barn är att se
1783 över resursfördelningen. Systemet med maxtaxa i förskolan behöver förändras. Kommunerna
1784 bör få större frihet att bestämma över avgiftsnivåerna.

1785 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

1786 att motionen bifalls.

1787

1788 Kommitté 5 - utbildning

1789 5.2 Forskning i förskolan

1790 *Tomas Selin, Huddinge*

1791

1792 2019 ska en reviderad läroplan för förskolan implementeras. Undervisningsbegreppet
1793 tydliggörs, beprövad erfarenhet blir viktig för verksamheten, och barnens fria lek ska få
1794 utrymme.

1795 Barn och unga möter i förskolan vuxna med olika utbildningsbakgrund. En del är
1796 förskollärare, en del barnskötare, och andra saknar pedagogisk utbildning. Samtidigt som den
1797 nya läroplanen tydliggör en del ansvar för verksamheten har förskollärarna lämnats utanför
1798 möjligheter att göra karriär i förskolan. För att få fler att söka sig till yrket och fler att stanna
1799 kvar behöver också förskollärarna kunna bli förstelärare, också för att kunna leda och
1800 utveckla arbetet med barnen. När både undervisning och fri lek skrivs fram krävs det att
1801 barnen får möta vuxna med utbildning att veta hur undervisningen bäst organiseras, men
1802 också hur barnens lek får vara på barnens villkor.

1803 För att förskolan får bli en plats där varje barn får ny kunskap och får upptäcka världen genom
1804 leken så måste förskollärare få utrymme att studera, dokumentera och forska på de lärande-
1805 och lekprocesser som förekommer i förskolan. Sådan dokumentation och forskning kan ge
1806 grund andra lärare, barnskötare och annan personal kunskap och verktyg att stötta barnet i
1807 lärandet och ge utrymme för leken.

1808

1809 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1810 att resurser ska tillföras för förstelärare i förskolan.

1811 att anslagen för forskning i förskolan ska prioriteras.

1812 att fler förskollärare ska få möjlighet att gå forskarutbildning och få forska som del av sin
1813 tjänst.

1814

1815 **Distriktets yttrande:**

1816 1 Bifall

1817 2 Instämma i motionens intentioner

1818 3 Bifall

1819

1820 Kommitté 5 - utbildning

1821 5.3 Förskola

1822 *Katrin Nörthen och Christian Castelskiöld Vallentuna, Stockholms län.*

1823

1824 Det har länge varit tyst i frågor om förskolan. Med tanke på att vi pratar hållbarhet och har
1825 FRAMÅT som vallöfte känns det viktigt att barnen får synas. De som i framtiden ska ta över
1826 som ansvarstagande, medvetna, solidariska och självständiga medborgare.

1827 I början av 2018 gick förskolans personal ut i ett stort uppror under #pressatläge. Ca 1600
1828 förskolechefer, förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare vittnade om
1829 långtidssjukskrivningar, enorm stress över att inte hinna med sitt uppdrag tillika hinna med
1830 barnen, obeskrivligt stora barngrupper, personal- och vikariebrist till följd av dels sjukdom
1831 och dels lärarbrist. Det visade sig att förskolan står vid en tipping point som är rikstäckande.
1832 Ca 70% av landets 290 kommuner är representerade, vilket är en ansevärd stor procent.
1833 Dokumentet är överlämnat till Utbildningsminister Gustav Fridolin och därmed diarieförd. Ni
1834 finner den bifogad som en länk. Vi har själva läst varenda vittnesmål. Det står helt klart att
1835 förskollärare och barnskötare vet vad som är fel och lyssnar vi på professionen vet de vad som
1836 behövs för att åtgärda det för att få en likvärdig, demokratisk-, social-, miljö- och ekonomiskt
1837 hållbar förskola. Nu måste vi lyssna på dem. På sikt kommer samhället få många vinster med
1838 detta då sjukdomsantalet högst troligt kommer att sjunka tack vare lägre stress och VABdagar
1839 minska då det blir färre smitthärdar. Den förändring som kommer vara nödvändig att göra
1840 kommer att kosta åtskilliga miljarder och är inget som våra små kommuner klarar på egen
1841 hand att åtgärda.

1842

1843 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1844 att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet
1845 deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

1846 att Centerpartiet verkar för att fler förskolor kan byggas alldeles i närheten av varje
1847 bostadsområde för att minska barngrupperna till de riktlinjer som Skolverket på vetenskaplig
1848 grund rekommenderar.

1849 att Centerpartiet verkar för en framtida personaltäthet på max 4 barn/pedagog barn 1-3 år,
1850 max 5 barn/pedagog barn 3-5 år.

1851 att Centerpartiet verkar för en blocköverskridande överenskommelse så att förskolan får en
1852 god rikstäckande och jämlik grund.

1853 att Centerpartiet verkar för att barn med yngre syskon hemma får vara på förskolan högst 15
1854 timmar till dess att förskolan har kapacitet att eventuellt öka tiden för dessa barn. Då max 20
1855 timmar.

1856

1857 **Distriktets yttrande:**

Kommitté 5 – Utbildning

1858	1	Bifall
1859	2	Instämman i motionens intentioner
1860	3	Avslag
1861	4	Instämman i motionens intentioner
1862	5	Avslag
1863		

1864 Kommitté 5 - utbildning

1865 5.4 Förskola

1866 *Katarina Larsson, Skellefteå, Katrin Nörthen, Vaxholm*

1867

1868 Det har länge varit tyst i frågor om förskolan. Med tanke på att vi pratar hållbarhet och har
1869 FRAMÅT som vallöfte känns det viktigt att barnen får synas, de som i framtiden ska ta över
1870 som ansvarstagande, medvetna, solidariska och självständiga medborgare.

1871 I början av 2018 gick förskolans personal ut i ett stort uppror under #pressatläge. Ca 1600
1872 förskolechefer, förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare vittnade om
1873 långtidssjukskrivningar, enorm stress över att inte hinna med sitt uppdrag tillika hinna med
1874 barnen, obeskrivligt stora barngrupper, personal- och vikariebrist till följd av dels sjukdom
1875 och dels lärarbrist. Det visade sig att förskolan står vid en tipping point som är rikstäckande.
1876 Ca 70% av landets 290 kommuner är representerade, vilket är en ansevärd stor procent.

1877 Dokumentet är överlämnat till utbildningsminister Gustav Fridolin och därmed diarieförd. Ni
1878 finner den bifogad som en länk i bilaga.

1879 Vi har själva läst varenda vittnesmål. Det står helt klart att förskollärare och barnskötare vet
1880 vad som är fel och lyssnar vi på professionen vet de vad som behövs för att åtgärda det för att
1881 få en likvärdig, demokratisk-, social-, miljö- och ekonomiskt hållbar förskola. Nu måste vi
1882 lyssna på dem. På sikt kommer samhället få många vinster med detta då sjukdomsantalet
1883 högst troligt kommer att sjunka tack vare lägre stress och VABdagar minska då det blir färre
1884 smittbärare.

1885 Den förändring som kommer vara nödvändig att göra kommer att kosta åtskilliga miljarder
1886 och är inget som våra kommuner klarar på egen hand att åtgärda.

1887 Bilaga

1888 [https://drive.google.com/file/d/0B-](https://drive.google.com/file/d/0B-Xu_V0Fz9lsTGEwZDU1bDdEZ3JZenpRN3V2NTlpaXRmZ0JZ/view?usp=drivesdk)
1889 [Xu_V0Fz9lsTGEwZDU1bDdEZ3JZenpRN3V2NTlpaXRmZ0JZ/view?usp=drivesdk](https://drive.google.com/file/d/0B-Xu_V0Fz9lsTGEwZDU1bDdEZ3JZenpRN3V2NTlpaXRmZ0JZ/view?usp=drivesdk)

1890

1891 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1892 att Centerpartiet verkar för att lärarutbildningen finns på flera håll i Sverige och ökar antalet
1893 deltagare på de redan nu befintliga lärosäten.

1894 att Centerpartiet verkar för att fler förskolor kan byggas alldeles i närheten av varje
1895 bostadsområde för att minska barngrupperna till de riktlinjer som Skolverket på vetenskaplig
1896 grund rekommenderar.

1897 att Centerpartiet verkar för en framtida personaltäthet på max 4 barn/pedagog barn 1-3 år,
1898 max 5 barn/pedagog barn 3-5 år.

1899 att Centerpartiet verkar för en blocköverskridande överenskommelse så att förskolan får en
1900 god rikstäckande och jämlik grund.

Kommitté 5 – Utbildning

- 1901 att Centerpartiet verkar för att barn med yngre syskon hemma får vara på förskolan högst 15
1902 timmar till dess att förskolan har kapacitet att eventuellt öka tiden för dessa barn. Då max 20
1903 timmar.
- 1904
- 1905 **Distriktets yttrande:**
- 1906 Distriktsstyrelsen är av åsikten att vi behöver skapa förutsättningar för ett livslångt lärande i
1907 hela landet då vi arbetar högre upp i åldern och efterfrågan på kompetent personal inom
1908 förskolan ökar. Trots det ökade behovet har lärosätenas intresse minskat för att bedriva
1909 utbildningar under mer flexibla former, som deltidskvälls- och distansundervisning. För ett
1910 längre arbetsliv och fler utbildad personal i våra förskolor behöver det därför ges bättre
1911 möjlighet till utbildning och karriärbyte genom ett ökat utbud av lärarutbildningar och kurser
1912 med vidareutbildningskaraktär, exempelvis distanskurser. Det borde även vara möjligt att
1913 tillgängliggöra föreläsningar digitalt.
- 1914 Den större delen av den högre utbildningen i Sverige är offentligt finansierad och borde därför
1915 kunna tillgodogöras fler. För att höja kvalitén på lärarutbildningen borde den även
1916 konkurrensutsättas genom ett möjliggörande av fristående lärarutbildningar. Centerpartiet vill
1917 att det ska gå att bo, leva och arbeta i hela landet. Ska Sverige fortsätta växa, då krävs att hela
1918 Sverige ges möjlighet att vara med och bidra. En förutsättning är att det finns förskolor och
1919 skolor inom rimligt avstånd till hemmet. Men
- 1920 distriktsstyrelsen värnar även det kommunala självbestämmandet och anser att frågan om
1921 placering av förskolor ägs av de enskilda kommunerna. Skolverket har tagit fram
1922 rekommendationer för hur stora barngrupper som är lämpliga i förskolan. Ett viktigt mått är
1923 hur många barn det finns per personal. Idag saknas det en gräns för antal barn per personal.
1924 Distriktsstyrelsen anser att det bör finnas en övre gräns för antal barn per personal.
- 1925 Centerpartiet strävar efter en likvärdig förskola i hela landet. Samtidigt är Centerpartiet ett
1926 decentralistiskt parti, som anser att beslut ska fattas så nära de berörda individerna som
1927 möjligt. Därför vill distriktsstyrelsen att kommunerna ska ha ansvaret för förskolan. Om
1928 kommunerna följer styrdokumentet för förskolan finns goda möjligheter till en likvärdig
1929 förskola. Skolinspektionen har regeringens uppdrag att övervaka att styrdokumentet följs.
1930 Men det finns ett behov av att se över hur kommunerna fullgör sitt uppdrag. Vid en översyn
1931 av styrdokumentet bör ändringar ske via en blocköverskridande överenskommelse.
- 1932 Motionärerna skriver att de förändringar som kommer vara nödvändiga att göra för att få en
1933 likvärdig, demokratisk-, social-, miljö-, och ekonomisk hållbar förskola kommer att kosta
1934 åtskilliga miljarder och är inget som våra kommuner klarar på egen hand att åtgärda.
1935 Distriktsstyrelsen kan hålla med om detta, men anser inte att staten ska gå in med riktade
1936 statsbidrag till förskoleverksamhet. Distriktsstyrelsen vill se höjda generella statsbidrag som
1937 ger kommunerna möjlighet att själva fördela
- 1938 pengarna.
- 1939 Att erbjuda förskola för barn med yngre syskon hemma är bra. Hur många timmar som
1940 erbjuds bör varje kommun själv bestämma utifrån ekonomi, personal och lokaler.
- 1941 Distriktsstyrelsen ser gärna en reformering av systemet med maxtaxa i förskolan. Det skulle
1942 ge större frihet för kommunerna att bestämma över avgiftsnivåerna och därmed skapa

Kommitté 5 – Utbildning

- 1943 utrymme för satsningar på ökad kvalitet, såsom förbättrade öppettider, inklusive ob-förskola,
1944 förstärkt personalbemanning, mindre barngrupper och mer pedagogik.
- 1945 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
- 1946 att bifalla motionens att-sats 1,
- 1947 att instämma i motionens intentioner i att-sats 2 och 3.
- 1948 att instämma i motionens intentioner i att-sats 4.
- 1949 att avslå motionens att-sats 5,
- 1950 att instämma i motionens intentioner att det saknas pengar för att förbättra arbetsförhållandena
1951 i förskolan, och att Centerpartiet verkar för fler generella statsbidrag istället för riktade bidrag
1952 till kommunal skolverksamhet.
- 1953 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 1954 Reservation från Nils Eriksson för bifall till motionens 3:e att-sats.
- 1955 Reservation från Lars Tängdén för avslag på motionen 2:a och 3:e att-sats.
- 1956 Under stämmans behandling yrkas:
- 1957 • Lars Tängdén avslag på 2:a och 3:e att-satsen i övrigt enligt kommitténs förslag.
- 1958 • Katarina Larsson bifall till 3:e, 4:e och 5:e att-satsen-
- 1959 • Kristina Axelsson att 1:a att-satsen kompletteras med ”verkar för att
1960 lärarutbildningen finns på fler håll i Sverige, samt fler möjligheter till distansutbildningar.”
- 1961 Distriktsstämman beslutar enligt Lars Tängdéns yrkande.
- 1962

1963 Kommitté 5 - utbildning

1964 5.5 Förskola

1965 *Anna Lasses, Stockholms län*

1966

1967 Förskolan har tillsammans med föräldrar en nyckelroll för att grundlägga den trygghet och
1968 självkänsla som sedan påverkar oss hur våra liv utvecklar sig. Att ge förskolan och dess
1969 personal de verktyg som krävs för att kunna göra ett gott jobb är därför essentiellt. Trots detta
1970 ser vi runt om i hela Sverige larmrapport efter larmrapport om stora barngrupper på alltför få
1971 personal. Samtidigt är sanktionsmöjligheterna små, eftersom det inte finns några regler som
1972 talar om hur stor en barngrupp maximalt får vara. Och samtidigt som vi som Centerpartister
1973 inte vill arbeta med tvång är det lite märkligt att vi har lagar och regler som möjliggör att vi på
1974 dagen kan stänga en restaurang, samtidigt som vi tillåter våra barn att vistas i grupper som vi
1975 själva inte skulle stå ut att vistas i dag efter dag. Mycket måste naturligtvis göras lokalt ute i
1976 kommunerna. Men även den kommun som tagit fram de bästa riktlinjer har svårt att ställa
1977 hårda krav på barngruppernas storlek när det kommer till fristående aktörer. Någon form av
1978 starkare styrning behövs, främst ur ett barnperspektiv. En förskola med mindre barngrupper
1979 skulle även innebära att förskolan blev en mer attraktiv arbetsplats och locka fler att välja
1980 förskolläraryrket, vilket också behövs

1981

1982 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1983 att Centerpartiet aktivt arbetar för att hitta åtgärder för att minska barngruppernas storlek i
1984 förskolan.

1985 att Centerpartiet verkar för möjligheten att införa sanktioner mot de förskolor som har alltför
1986 stora barngrupper.

1987 att Centerpartiet verkar för att införa ett maxtak av antalet barn i förskolornas barngrupper.

1988

1989 **Distriktets yttrande:**

1990 1 Bifall

1991 2 Avslag

1992 3 Avslag

1993

1994 Kommitté 5 - utbildning

1995 5.6 Förskoleklass i särskolan

1996 *Vicki Skure-Eriksson, Västerås kommunkrets*

1997

1998 2016 fick förskoleklassen en egen läroplan och sedan hösten 2018 är förskoleklassen en
1999 obligatorisk skolform. Det år barnet fyller 6 år har barnet rätt att börja i förskoleklass. Från
2000 och med den 1 juli 2019 blir det även obligatoriskt att kartlägga alla elevers kunskaper i
2001 matematiskt tänkande och språklig medvetenhet. Detta för att tidigt upptäcka elever som har
2002 särskilda utmaningar och ge dem stöd utifrån sina behov.

2003 Det är en stor fördel att elever med någon form av funktionsnedsättning i första hand går
2004 inkluderat i en vanlig klass och att det blir en bra övergång från förskola till förskoleklass. En
2005 grupp barn riskerar dock fortfarande att komma i kläm. Ofta är det barn med omfattande
2006 funktionsnedsättningar som efter utredning har rätt att läsa efter särskolans läroplan och som
2007 har svårt att klara en inkludering i en vanlig förskoleklass.

2008 Idag saknar grundsärskolan och träningsskolan förskoleklass. Det innebär i praktiken att en
2009 elev kan tvingas gå ett år i en vanlig förskoleklass, för att sedan byta till särskola i årskurs 1
2010 och knyta nya kontakter med nya elever och ny personal. Barn har behov av trygghet och
2011 kontinuitet i sociala kontakter för att få rätt förutsättningar i lärandet, vilket inte gynnas av
2012 byten och uppbrott.

2013 Lösningen kan då istället bli att barnet tvingas vara kvar ett extra år i förskolan för att sedan
2014 börja årskurs 1 i grundsärskola, alternativt börja årskurs 1 ett år tidigare och gå miste om
2015 förskoleklassåret, eller att gå i årskurs 1 under två år. För föräldrar kan det kännas tryggt att
2016 vara kvar ett extra år i förskolan, men för barnet kan det innebära att det inte får chans att
2017 utvecklas fullt ut utifrån sina förutsättningar. Alla barn har rätt att få en bra start i skolan och
2018 få ta del av förskoleklassen utifrån sina förutsättningar.

2019

2020 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2021 att förskoleklass ska inkluderas i särskolans uppdrag

2022

2023 **Distriktets yttrande:**

2024 Distriktsstämmans yttrande ang motion ”Inför förskoleklass i särskolan”.

2025 I motionen föreslås ”att förskoleklass ska inkluderas i särskolans uppdrag”.

2026 Vid införandet av förskoleklassen var tanken bland annat att göra en bättre övergång från
2027 förskola till grundskolan. Utveckling har sedan skett och sedan höstterminen 2018 är
2028 förskoleklassen obligatorisk, alltså en del av skolplikten.

Kommitté 5 – Utbildning

- 2029 Det finns dock vissa förbehåll och anpassningar för att se till det individuella lärandet och
2030 mogenheten hos barnet/eleven. Bland annat kan elev börja tidigare eller senare, eller rent av
2031 få hoppa över förskoleklassen genom att vara kvar ett år ytterligare i förskolan.
- 2032 För barn som senare kan komma bli elever i grundsärskolan finns här alltså en alternativ
2033 skolgång – man kan få gå i förskoleklass eller så berövas man på den möjligheten. Eftersom
2034 barn med utvecklingsstörning ofta är känsligare för förändringar och byte av lärmiljöer
2035 behöver regelverket förstärkas och förtydligas, så att alla barn får möjligheten och rätten till
2036 att få gå i förskoleklass.
- 2037 Distriktsstämman ser att genom att införa förskoleklass som en del i särskolans uppdrag kan
2038 denna rättighet säkerställas.
- 2039 Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen.
- 2040

2041 Kommitté 5 - utbildning

2042 5.7 Skolskjuts

2043 *Mikael Andersson, Tingsryd*

2044

2045 Lika rättigheter för alla barn borde vara en självklarhet. Detta är dock inte fallet idag gällande
2046 rätten till skolskjuts inom grundskolan. De barn som valt att gå i en fristående skola nekas
2047 vanligtvis rätten till skolskjuts med hänvisning till att de valt en skola med annan huvudman
2048 än den kommunala. Att barn i (framförallt) landsbygdskommuner väljer att gå i en fristående
2049 grundskola beror ofta på att det saknas en kommunal skola på den orten de bor men att det
2050 just finns en fristående grundskola. Möjligheten att neka skolskjuts i de fall där den närmaste
2051 kommunala skolan ligger betydligt längre från skolbarnens bostad än den fristående skolan i
2052 fråga innebär en dålig konsekvens av dagens lagstiftning. Att kommuner väljer att bekosta
2053 skolskjuts enbart till vissa barn i grundskolan och inte alla som är i behov av skolskjuts borde
2054 inte kunna ses som förenligt med kommunallagens likställighetsprincip.

2055 Skollagen medger visserligen redan idag kommuner att i vissa fall bevilja skolskjuts till barn i
2056 fristående skolor: ”I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter
2057 ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.” (Skollagen, 10 kap §32). Vad som utgör
2058 gränsdragningen för ekonomisk eller organisatorisk svårighet är upp till kommunen att
2059 bedöma. Tolkningen som görs från kommuner och dess jurister är att i princip uteslutande
2060 avslå rätten till skolskjuts. Kommuner gömmer sig därigenom bakom skollagen (och ibland
2061 även kommunallagen) när de befäster denna orättvisa behandling av barn i behov av
2062 skolskjuts.

2063 Idag hänvisar kommuner till vilken kommunal skola barnen i grundskolan ska gå i för att ha
2064 rätt till skolskjuts. I de fall barn bor betydligt närmre en fristående skola än den närmaste
2065 kommunal skolan borde det finnas möjlighet för kommunen att hänvisa även till en fristående
2066 skola och därigenom också låta den skolan ingå i skolskjutsorganisationen inom kommunen.
2067 Idag finns det dock ingen laglig möjlighet för kommuner att hänvisa barn till en fristående
2068 skola. Detta trots att det troligtvis skulle bli både billigare och effektivare för kommunen än
2069 om de berörda barnen väljer den kommunala skolan som ligger betydligt längre från deras
2070 bostadsort. Hade det funnits möjlighet att alltid ha den närmaste skolan som hänvisningsskola
2071 hade problematiken med tolkning kring rätt till skolskjuts förenklats betydligt och blivit mer
2072 likställig. På Almundstryd- Urshults centerpartiavdelnings årsmöte den 31 januari beslutades
2073 att Almundstryd- Urshults centerpartiavdelning ställer sig bakom denna motion.

2074

2075 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2076 att Centerpartiet nationellt arbetar för att förändra skollagen, och om det även behövs
2077 kommunallagen, så att det möjliggörs för kommuner att hänvisa barn inom grundskolan till
2078 deras närmaste skola oavsett vilken som är huvudman för den närmaste skolan.

2079

2080 **Distriktets yttrande:**

2081 Idag finns ett fritt skolval som Centerpartiet värnar. Motionären tar upp ett problem som
2082 uppstår när det handlar om själva skolskjutsen som inte ger samma lika möjligheter som
2083 skolvalet. Som motionären tar upp är detta ett fall som kan slå mot fristående skolor på
2084 landsbygden. För att skapa lika förutsättningar behövs, som motionären påpekar, förändringar
2085 i lagstiftningen. Hur detta bäst ska lösas måste en tydligare utredning av lagen visa.

2086 Distriktsstyrelsen yrkar

2087 att bifalla motionen

2088 Distriktsstämman beslutar bifall motionen enligt distriktsstyrelsens förslag.

2089

2090 Kommitté 5 - utbildning

2091 5.8 Skolskjuts

2092 *Tina Eriksson Vallgren & Jens Östergren - Karlstad*

2093

2094 Sverige är ett välfärdssamhälle där alla barn och unga har tillgång till fri undervisning.
2095 Sverige har också som lag att barn och unga har som plikt att gå i skolan. Elever som behöver
2096 transport för att ta sig till skolan har rätt att få det om dom valt att gå i den av kommunens
2097 utpekade skolan. Det gör att de föräldrar och elever som utnyttjar det fria skolvalet och väljer
2098 en annan skola, privat eller kommunal, förlorar rätten till skolskjuts. Samma problem möter
2099 elever med delat boende där föräldrarna är bosatta i olika kommuner. Reglerna för skolskjuts
2100 är ett hinder som minskar valmöjligheterna för elever och lägger ett ansvar på föräldrar att
2101 ordna transport.

2102 Grundproblemet med dagens regelverk och lagstiftning är att den i första hand är till för att
2103 säkerställa att barn och elever kan uppfylla skolplikten. Det bör ändras för att harmonisera
2104 med det fria skolvalet.

2105

2106 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2107 att skolskjuts blir en rättighet för alla elever som har behov av det

2108 att barn med delat boende ska ha rätt till skolskjuts även om föräldrar bor i olika kommuner

2109

2110 **Distriktets yttrande:**

2111 Skolskjuts är viktig - så även det fria skolvalet. Vi befärar därför att förslagen i andra attsatsen
2112 skulle leda till kraftigt stigande kostnader för kommunerna som kan gå ut över
2113 undervisningen.

2114 Distriktsstämman tillstyrker därför första attsatsen men avslår andra attsatsen.

2115

2116 Kommitté 5 - utbildning

2117 5.9 Skolskjuts

2118 *Olivia Schell, Borås*

2119

2120 Det finns ingen vinst för samhället i stort, att barn körs omkring många mil i onödan pga
2121 kommungränser. Långa resor är inte positivt varken för barnen, miljön eller ekonomin i stort.
2122 Att vi reser kortast möjliga sträcka är en vinst för alla parter. Barn på landsbygden kan ha
2123 flera timmars resa mellan hem och skola trots att det finns skolor nära hemmet men på fel sida
2124 en kommungräns. Vi måste möjliggöra ett liv på landsbygden - även för familjer med barn.
2125 Livskvalitén påverkas för alla inblandade när resorna till och från skolan blir onödigt långa. I
2126 dagsläget är lagen formulerad så att kommuner kan ombesörja skolskjuts till andra
2127 kommuners skolor under förutsättning att det inte innebär en merkostnad. Den kortaste
2128 sträckan bör vara en samhällsvinst och en självklarhet för kommunerna att erbjuda sina
2129 medborgare. Genom en ändring i lagen kan vi främja livet på landsbygden och samtidigt satsa
2130 på ett långsiktigt miljötänk, där resorna aldrig behöver vara längre än nödvändigt.

2131 Vi ser till Barnens psykosociala utveckling och minskar stressen för barnen. Vi ökar
2132 möjligheten till aktiviteter efter skolan och även umgänget med kompisar i närbelägna
2133 områden.

2134

2135 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2136 att Centerpartiet ska verka för att lagen ändras så att alla barn berättigade till skolskjuts, skall
2137 erbjudas transport till närmsta skola oavsett kommunala gränser.

2138

2139 **Distriktets yttrande:**

2140 Motionären tar upp en situation som är vanligt förekommande i gränsbygder. Familjer som
2141 bor på ”fel sida gränsen” kan drabbas av att, som i det beskrivna fallet ha den närmsta skolan i
2142 fel kommun. Då blir det problematiskt med skolskjutsfrågan. Följande finns att läsa i
2143 skollagen 10 kap. 6§:

2144 ” Elever i grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i
2145 anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts
2146 behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning
2147 eller någon annan särskild omständighet.

2148 Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där
2149 kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns grundskola med
2150 stöd av 25–27 §§. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter
2151 ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

2152 Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas.”

Kommitté 5 – Utbildning

- 2153 Distriktsstyrelsen anser att det borde vara rimligt och möjligt att komma överens kommuner
2154 emellan för att lösa denna typ av frågor. Man bör ha förståelse för att rimliga restider till och
2155 från skolan är det bästa för så väl eleverna, familjens situation som miljön.
- 2156 Att på sikt se över skollagen likt det som motionären föreslår, kan övervägas för att
2157 möjliggöra en levande landsbygd och minskade utsläpp för en bättre miljö.
- 2158 Skolskjutsen i gränsbygder bör lösas i samförstånd med vårdnadshavare, men varje fall är ofta
2159 unikt och därför är det svårt med generell lagstiftning. Skollagen bör ses över för att stärka
2160 möjligheterna för vårdnadshavare att påverka skolskjutsen utformning för en starkare
2161 landsbygd.
- 2162 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
2163 att anse motionen besvarad.
- 2164 Centerpartiet i Sjuhärads distriktsstämma beslutade
2165 att anse motionen besvarad
2166

2167 Kommitté 5 - utbildning

2168 5.10 Skolskjuts

2169 *Karlstad, Värmland*

2170

2171 I dag förutsätts att i princip alla skall ha en gymnasieutbildning. För elever med lång skolväg
2172 finns skolskjuts till och med årskurs 9 i grundskolan sedan får kommunerna lösa
2173 gymnasielevernas transport till skolan som de finner det bäst. Många kommuner ger eleverna
2174 busskort med den reguljär busstrafiken och det kan i många fall fungera utmärkt. För de
2175 ungdomar som bor på rena landsbygden med långt till allmänna kommunikationer kan det
2176 dock vara förenat med stora problem att ta sig till en busshållplats och det är inte alla som har
2177 råd eller tycker det är en bra lösning att köpa moped, A-traktor e. dyl. för att klara den
2178 transporten. I de flesta fall passerar skolbuss på närmre håll för att ta upp grundskoleelever
2179 men gymnasisterna får inte åka med. Det är ett föråldrat sätt att tänka eftersom samhället i
2180 princip kräver gymnasieutbildning och att vi gärna se att hela Sverige skall leva.

2181

2182 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2183 att man på central nivå ser över möjligheterna att förenkla för gymnasieelever på ren
2184 landsbygd att ta sig till skolan.

2185

2186 **Distriktets yttrande:**

2187 Distriktsstämman tillstyrker motionen!

2188

2189 Kommitté 5 - utbildning

2190 5.11 Skolmat

2191 *Anne-Li Hilbert (Österåker) samt Michaela Haga (Österåker) Stockholms län*

2192

2193 Centerpartiet har på många håll drivit på för att säkerställa att svenskt kött och
2194 närproducerade livsmedel ska upphandlas och köpas in till offentliga verksamheter.

2195 Kostpolicys och miljö- och hållbarhetskrav arbetas fram i kommunerna. Fortfarande kan dock
2196 fristående aktörer bortse från dessa krav som ställs lokalt. Många fristående aktörer använder
2197 däremot bra mat som en konkurrensfördel vilket är positivt, men det är långt ifrån alla.

2198 När det gäller friskolor som ett exempel så omfattas de inte av kraven, då de kommunala
2199 kraven är frivilliga och inte styrande. Det enda som är styrande för friskolor är det som är
2200 skrivet i skollagen, dvs att maten ska vara näringsriktig och kostnadsfri.

2201 Det är på tiden att de friskolor som drivs med skattemedel också följer de styrdokument som
2202 tas fram lokalt.

2203

2204 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2205 att se över lagstiftningen så att även fristående aktörer måste följa de krav som kommuner
2206 sätter upp vid inköp av livsmedel

2207

2208 **Distriktets yttrande:**

2209 Avslag

2210 Reservation av Michaela Haga till förmån för bifall

2211 Reservation av Christine Lorne till fördel för att instämma med motionens intentioner

2212

2213 Kommitté 5 - utbildning

2214 5.12 Skolmat

2215 *Mia Nordström och Freija Carlstén, Uppsala*

2216

2217 Enligt elever i Uppsala kommun kostar skolmaten runt 9 kr per barn och dag medan en
2218 lunchmåltid på ett fängelse kostar cirka 40 kronor per person och dag. Kan det verkligen vara
2219 så att vi satsar så mycket mer på människor som begått brott än på våra skolbarn? Och vad får
2220 man egentligen för kvalitet på en lunchmåltid för 9 kronor styck? Våra barn som behöver
2221 näringsrik och så långt möjligt lokalproducerad mat för att prestera väl i skolan. Vare sig
2222 jämförelsen är helt sann eller inte, väckte detta många frågor. Man vill verkligen vända på
2223 detta förhållande så att vi satsar mer på barnen i skolan. Även om vi fördubblade dagens nivå
2224 i skolan så skulle vi hamna på knappt hälften gentemot en lunch på anstalt. Därför bör man
2225 börja med en fördubbling för att maten ska bli dubbelt så bra och sedan höja succesivt tills att
2226 skolmaten är i paritet med andra offentligt bekostade måltider.

2227 Kretsstyrelsens yttrande och förslag på beslut

2228 Skolmat är ett kommunalt ansvarsområde. Kretsstyrelsen anser att det går emot
2229 Centerpartiets decentraliseringsidé att på ett nationellt plan driva frågor kring kommunernas
2230 budgetansvar.

2231 Barnen är vår framtid och det är angeläget att de får näringsriktig och god mat. I
2232 Uppsalacenterns kommunala handlingsprogram framgår att Centerpartiet driver att den mat
2233 som upphandlas i Uppsala kommun ska vara lokalproducerad, ekologisk och hållbart
2234 producerad. I Uppsala vill vi att minst 25 % av kommunens matinköp ska vara
2235 lokalproducerad senast år 2023. Vi har goda miljö- och djurskyddskrav i Sverige. Därför är
2236 målet om lokalproducerad mat överordnat målet om ekologiskt producerad mat.

2237 Enligt Skolverket satsade Uppsala kommun under 2017 minst pengar på skolmat av alla
2238 kommuner i Uppsala län. Det är rimligt att anta att lokalproducerade varor kostar mer i inköp
2239 än importerad mat. Då stannar resurserna i regionen istället för att lämna landet. Detta måste
2240 återspeglas i Centerpartiets budgetförslag i Uppsala kommun.

2241 Förslag till beslut:

2242 Att avslå motionen

2243 Mia Nordström yrkade på att bifalla motionen i dess helhet

2244 Kretsstämmans beslut:

2245 Att avslå motionen

2246 Reservation: Mia Nordström reserverade sig till förmån för eget yrkande.

2247

2248 Jag/vi föreslår partistämman besluta

Kommitté 5 – Utbildning

2249 Centerpartiet verkar för att kommuner satsar mer pengar på skolmat

2250

2251 **Distriktets yttrande:**

2252 För Centerpartiet är mat en mycket viktig fråga. Fokus för skolmaten är att den ska vara god,
2253 näringsriktig och bidra till en hållbar utveckling. Lokalt i olika kommuner och regioner driver
2254 Centerpartiet på för att maten ska vara god, vällagad och så lokalt producerad som möjligt.

2255 Det finns dock inget egenvärde i att kostnaden för maten ska vara hög. Även om det finns en
2256 gräns för hur billig mat av hög kvalitet kan bli, finns det inget självklart samband mellan vad
2257 skolmaten kostar och dess kvalitet. Ett aktivt arbete för att begränsa matsvinnet och anpassa
2258 menyer efter säsong kan hålla ner kostnaderna, utan att det går ut över kvalitet eller
2259 ambitioner om närproducerat.

2260 Frågor om skolmat beslutas i huvudsak på kommunal nivå. Det finns stora skillnader mellan
2261 kommuner i hur mycket skolmaten kostar. Varken Centerpartidistriktet eller partistämman bör
2262 därför ta ställning till om kommuner generellt ska satsa mer, mindre eller lika mycket som
2263 idag på skolmaten.

2264 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

2265 att avslå motionen.

2266 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.

2267

2268 Kommitté 5 - utbildning

2269 5.13 Skolmat

2270 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

2271

2272 All föda vi äter är det vi slentrianmässigt kallar för “vegetarisk”, förutom just kött. Därmed
2273 bör vi ta bort definitionen “vegetarisk” föda i offentlig verksamhet. Kött är och bör alltid vara
2274 ett tillval för de som väljer att äta denna föda. I flertalet skolor är det en specialkost att ha
2275 vegetariskt. Det innebär i praktiken att potatis, pasta, såser, sallad med mera är specialkost
2276 och endast köttet är vanlig kost. Det är en oerhört konstig inställning som enkelt rättas till
2277 genom att all kost i skolan är den “vanliga” och kött alltid finns som tillval som en
2278 proteinkälla.

2279

2280 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2281 att Centerpartiet aktivt arbetar för att kött ska ses som ett tillval till kosten

2282

2283 **Distriktets yttrande:**

2284 Distriktsstyrelsens yttrande

2285 Motionären vill dela upp föda på ett annat sätt än idag. Vår uppfattning är att all föda, som
2286 serveras skall vara varierad, näringsrik och producerad på ett miljö- och klimatvänligt sätt.
2287 Debatten om vegetariskt och animalisk kost har en tid varit hård. Var och en bör få välja vad
2288 den vill. Vissa hävdar att vi kraftigt ska öka vår konsumtion av nötter, frön, bönor och linser
2289 och andra baljväxter för att få i oss protein. Det är produkter som i stor utsträckning odlas i
2290 andra länder med varmare klimat. Flera av dem ställer till miljöbekymmer där de odlas.
2291 Samtidigt arbetar Sverige för att vi ska öka vår livsmedelsproduktion, som idag bara försörjer
2292 oss till ca 50 %.

2293 Det är väl känt att Svensk livsmedelsproduktion ligger mycket långt fram både i miljö- och
2294 klimathänseende. Den bygger i stora delar av landet på en produktion där djur ingår i som en
2295 nödvändig del. Vi äter inte enskilda produkter utan en hel kost och produktionen av
2296 vegetabilier och animalier hänger ihop. T.ex. ger havremjolk mycket restprodukter som
2297 används till djurfoder och strö.

2298 Distriktsstyrelsen föreslår

2299 Att avslå motionen

2300

2301 Kommitté 5 - utbildning

2302 5.14 Sockerintag på förskolor

2303 *Suzana Stamenkovic Gävlekrets*

2304

2305 Det är vetenskapligt bevisat att våra barn behöver inte socker i vardagen och att det tillför
2306 ingen nytta och näringstillskott.

2307 Tyvärr så serveras det glass och kakor, saft och annat som är direkt onyttigt för små barn.
2308 Socker skapar beroende, förstör deras tänder och gör att barnen orkar inte äta riktig mat. Idag
2309 finns kommuner som aktivt jobbar med att minska sockerintag hos barn i förskoleålder.

2310

2311 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2312 att alla förskolor får information om hur skadligt socker egentligen är

2313 att personalen genomgår kurser om hur sockerintag påverkar våra barn

2314 att genom regelbunden kontroll och enkäter besök på plats säkra att barn får inte godis och
2315 söta saker.

2316

2317 **Distriktets yttrande:**

2318 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

2319 Anses besvarad utifrån livsmedelsverkets rekommendationer om barns näringsintag där detta
2320 klart framgår.

2321 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

2322 att motionen anses besvarad.

2323

2324 Kommitté 5 - utbildning

2325 5.15 Friskvård i grundskolan

2326 *Mia Nordström, Uppsala*

2327

2328 I en värld där vi alla är mer uppkopplade och tillgängliga online behöver vi hjälpa våra barn
2329 med verktyg för hjärnvila och att koppla av. Låt oss kalla det ”Friskvård för mental hälsa”.
2330 Här kan ingå kunskap om hur hjärnan fungerar och varför man behöver vila för att må bra
2331 liksom verktyg för meditation, avslappning, positivt tänkande, mikropausar etc. Kunskapen
2332 kan vävas in i gymnastik från lågstadiet, i biologi från mellanstadiet och i t ex filosofi från
2333 högstadiet. Läroplan och läromedel bör således kompletteras med relevant information.

2334 Kretsstyrelsens yttrande och förslag till beslut

2335 Kretsstyrelsen delar motionärens intention. Centerpartiet driver redan ökade satsningar på
2336 psykisk hälsa inom ramen för hälso- och sjukvård. Det är en god idé att enligt motionärens
2337 förslag även låta skolan ta en del av ansvaret.

2338 Förslag till beslut: Att bifalla motionen. Mattias Johansson och Johanna Engström yrkade på
2339 att avslå motionen i dess helhet

2340 Kretsstämman beslut: Att avslå motionen Reservation: Mia Nordström reserverade sig till
2341 förmån för kretsstyrelsens yrkande

2342

2343 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2344 att Centerpartiet arbetar för att ”Friskvård för mental hälsa” ska integreras i befintliga och
2345 relevanta ämnen i grundskolan

2346 **Distriktets yttrande:**

2347 Mycket av det som motionärerna efterfråga förekommer redan idag i svensk skola på olika
2348 håll, men är långtifrån en självklarhet.

2349 Inom ramen för Idrott och hälsa ska eleverna ges förutsättningar för att utveckla goda
2350 levnadsvanor samt ges kunskaper om hur fysisk aktivitet förhåller sig till psykiskt och fysiskt
2351 välbefinnande. Som motionärerna skriver finns det också andra delar som påverkar det
2352 psykiska välbefinnandet, även om fysisk aktivitet är en mycket viktig friskfaktor.

2353 Det finns goda skäl till att vara försiktig med att föra in nya inslag i skolan. Med den
2354 utveckling som skett under senare år när det gäller ungas psykiska hälsa, finns det dock skäl
2355 att säkerställa att innehållet i ämnet Idrott och hälsa breddas så att eleverna ges kunskap om
2356 fler faktorer som bidrar till ett gott psykiskt välbefinnande än fysisk aktivitet.

2357 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

2358 Att bifalla motionen.

2359 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.

2360 Kommitté 5 - utbildning

2361 5.16 Betyg

2362 *Hans Torwald & Patrik Renström, Centerpartiets Kungälvskrets*

2363

2364 Psykisk ohälsa hos ungdomar på grund av betygskraven.

2365 Läroplanen Lgr 11 har fungerat några år och vi ser att den har negativ inverkan på eleverna.

2366 Betygskriterierna är svårtolkade och för höga för elever i åk 6. Eleverna ska i 16 ämnen klara
2367 ungefär 96 mål, de ska dessutom bli bedömda i alla varje termin!

2368 Två grupper av elever i skolan får svårt att klara alla dessa mål.

2369 A. De som vill ha A och B betyg

2370 B. De som får F

2371 Resonemang: För de elever som siktar på de högsta betygen möter svårigheter som hänger
2372 samband med deras mognadsgrad. Det krävs att man kan föra övergripande resonemang
2373 utifrån fakta de skaffat sig genom att:1. Lyssna på läraren2. Letat på nätet3. Letat i böcker4.
2374 Skaffat relevant kunskap på annat ställe

2375 För att klara detta måste man ha uppnått en viss mognadsgrad och att inte vara för blyg för att
2376 framföra sina åsikter. A. Tyvärr mognar de allra flesta flickor i 13 års åldern och pojkar i 15
2377 års åldern. Det innebär att 12 åriga elever (åk 6) har oerhört svårt att nå betygen A och B.
2378 Flickorna som inte klarar det blir ofta hemmasittare eller får psykiska besvär. Pojkarna som
2379 inte klarar det blir ofta hemmasittare eller blir utåtagerande. B. Elever som trots stöd inte
2380 klarar ett E hamnar i en liknande situation.

2381 Vad kan detta medföra?1. Den psykiska ohälsan kryper ner i åldrarna.2. Det våld som
2382 rapporteras från skolor har ofta detta som grund.

2383 Familjer lider, skolsköterskor, kuratorer och psykologer blir inkopplade. Risken för våld och
2384 psykiska besvär ger problem med kamrater, skolan och samhället. För att komma ”på rätt köl”
2385 krävs större och dyrare åtgärder ju lägre ner i åldrarna ohälsan kommer. Båda grupperna
2386 känner sig svikna av skolsystemet. Förutom lidandet som drabbar individen, är risken stor att
2387 de i framtiden kommer att kosta stora pengar för samhället. Vi vet att goda skolresultat
2388 ”vaccinerar” eleverna. Då är chansen att få god hälsa och att fungera bra i samhället och i
2389 sociala sammanhang. För att alla elever ska ha god hälsa och känna att de kan lära sig,
2390 vill jag att Centerpartiet verkar för:

2391

2392 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2393 Inga betyg sätts i åk 4

2394 Betyget F tas bort i åk 6

2395 Betygskraven för A och B betygen anpassas till en 12 årigs mognadsgrad.

2396

2397 **Distriktets yttrande:**

2398 Distriktsstyrelsens svar:

2399 Distriktsstyrelsen håller med motionären om att betyg i årskurs 4 inte bör införas. Det är i
2400 enlighet med tidigare stämmobeslut. I förhandlingar med andra partier har Centerpartiet
2401 accepterat att det kan införas på prov, vilket styrelsen är väl medveten om. Dock anser vi
2402 fortfarande att ÅK 4 är för tidigt för betyg.

2403 I en betygsskala blir alltid något betyg det lägsta och om det skulle tas bort skulle betyget
2404 närmast över icke godkänt, i det här fallet E, inte har någon tydlig betydelse och därför anser
2405 distriktsstyrelsen att F ska finnas kvar bland betygen. Distriktsstyrelsen välkomnar den
2406 översyn som finns med i Januariavtalet vad gäller betygskraven i ÅK 6.

2407 Bifall till första och tredje att-satsen.

2408 Avslag på andra att-satsen

2409 Beslut från distriktsstämman:

2410 Beslut att bifalla distriktsstyrelsens förslag.

2411

2412 Kommitté 5 - utbildning

2413 5.17 Artificiell intelligens och lärande

2414 *Fredrik Adolfsson, Pia Andreasson, Caroline Blomberg, Camilla Byrinder, Jörgen Dyssvold,*
2415 *Christer Eriksson, Pietro Marchesi, Erik Sarfors, Eva von Wernstedt, Marcus Wangel och*
2416 *Susanne Wicklund (samtliga Centerpartiet i Stockholm).*

2417

2418 “Varje gång en ungdom lämnar skolan för vad som mycket väl kan vara ett livslångt
2419 utanförskap är det ett misslyckande”, säger nationalekonomen Ingvar Nilsson. Bakgrund: Förra
2420 året gick 17900 elever ut årskurs nio utan behörighet att söka till gymnasiet. En av tre som
2421 börjar gymnasiet tar inte sin examen efter tre år visar en undersökning från Lärarnas
2422 Riksförbund (2017). Uppskattningar av samhällskostnaderna för ungdomar med ofullständiga
2423 betyg är enorma – det uppskattas att de långsiktigt uppgår till 200 miljarder kronor per årskull
2424 enligt forskning från Örebro Högskola, detta utöver individuella sociala utmaningar.

2425 I ett land som där utbildning är fundamentalt viktigt är detta katastrofala siffror. Det innebär
2426 att vi dömer ut en stor del av våra ungdomar till att leva i utanförskap, få extremt svårt att
2427 komma in på arbetsmarknaden samt leva ett drägligt liv. Det kan också leda in i kriminalitet
2428 och missbruk.

2429 Lösning: En lösning är att använda digitala verktyg som stödjer lärande i form av adaptiva
2430 utbildningssystem. Det är digitala läromedel som med hjälp av AI (artificiell intelligens) och
2431 ML (machine learning) dynamiskt anpassar sig till elevens specifika behov och kunskapsnivå.
2432 Ett adaptivt läromedel analyserar elevens interaktion och individanpassar uppgifterna till rätt
2433 nivå och till hur just denna elev lär sig, vilket gör att engagemanget hos eleven växer.

2434 Adaptiva digitala läromedel är speciellt effektivt för elever med särskilda behov, både de som
2435 behöver extra stöd och de som behöver mer krävande utmaningar. Läraren kan i realtid följa
2436 varje elevs framsteg. Det är ett effektivt komplement till lärarledda lektioner och det frigör
2437 värdefull tid för läraren. Det finns skolor som använder adaptiva läromedel, men resurser och
2438 kunskap är ojämnt fördelade. Där datorer finns, utnyttjas ofta inte möjligheten med adaptiva
2439 utbildningssystem, utan datorerna används endast till att skriva och söka information. I många
2440 andra länder, inklusive våra nordiska grannländer, används datorerna i skolan i större
2441 utsträckning på ett mer effektivt sätt. Detta är en jämlikhetsfråga, alla elever ska ha samma
2442 möjligheter till effektivt lärande, oavsett socioekonomisk bakgrund och var i landet man bor.
2443 Utbildning ska ske på ett så effektivt som möjligt och ta hjälp av tillgängliga digitala verktyg.
2444 Resultatet är bättre skolresultat för alla elever.

2445

2446 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2447 att interaktiv AI teknik och elevanpassade läromedelsverktyg i en högre takt införs i skolorna
2448 och att detta inte blir avhängigt vilken kommun eleven bor i eller dess socioekonomiska
2449 bakgrund.

Kommitté 5 – Utbildning

2450 att Centerpartiets skolpolitiker ska ha den bästa och senaste kunskapen om modernt lärande
2451 samt en bättre förståelse för hur skolutveckling och skolresultat kan föras framåt, i syfte att
2452 höja studieresultatet hos eleverna.

2453 att Centerpartiet bildar en arbetsgrupp för AI och skolutveckling med ansvar att
2454 omvärldsbevaka, utvärdera och sprida information om den senaste tekniken inom lärande till
2455 skolpolitiker i kommunerna, exempelvis adaptiva läromedelsverktyg. Denna grupp bör också
2456 organisera erfarenhetsutbyten, uppmärksamma och sprida framgångsrika exempel.

2457

2458 **Distriktets yttrande:**

2459 Som motionärerna framhåller är det centralt att elever i svensk skola får de bästa kunskaperna
2460 där även digital kompetens är centralt för framtiden. Både för individerna och för Sverige som
2461 kunskapsnation där vi kan leva på frukterna av hög nivå av innovation och effektivitet.

2462 Elever har också enligt skollagen rätt att nå sina mål och skolan ska så långt det är möjligt
2463 anpassa undervisning och andra arbetssätt så att varje elev når sin fulla potential. Trycket på
2464 ökad individualisering är därför högt och ökar, och det är inte alltid lätt att göra detta på ett
2465 effektivt sätt.

2466 Idén med digitala läromedel som på vetenskaplig grund och med adaptiv teknik blir ett stöd
2467 till att lösa denna ekvation är därför viktigt. Ofta är det behäftat med stora kostnader och
2468 produktionen av läromedel görs av förlag och producenter på kommersiell grund. Varje
2469 Skolhuvudman har sedan till uppgift att granska och beställa den litteratur och de hjälpmedel
2470 som passar bäst så länge materialet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och
2471 kan tillfredsställa behoven i gällande kurs- och läroplaner.

2472 Det kan därför vara svårt att när huvudmannaskapet är decentraliserat till landets kommuner
2473 och det också finns fristående huvudmän bestämma precis vilka läromedel de ska använda då
2474 det ingår i huvudmannens ansvar. Både utifrån att bedöma vilken litteratur och vilka
2475 hjälpmedel som passar deras pedagogik bäst, samt utifrån den budget de har att tillgå. Ska
2476 staten ge centrala direktiv måste det kopplas till läroplanerna i sig och ändå ge frihet till
2477 huvudmännen att välja. Däremot bör staten tillhandahålla samlad kompetens på området som
2478 huvudmän kan ta hjälp av när läromedel ska köpas in. Samlade nationella råd kan också verka
2479 som en ram som producenter kan utgå ifrån för att vara säkra på att deras material är möjligt
2480 att använda för skolorna.

2481 Tankarna med att höja kompetens och intresse inom Centerpartiet för AI och skolutveckling
2482 är givetvis utmärkt. Det är något vi ser att partiets kommunala sektion bör ta med sig i arbetet
2483 för att stärka nätverket mellan skolpolitiker. Likväl skulle en nationell arbetsgrupp vara till
2484 nytta, och vi lämnar båda dessa idéer vidare till partistyrelse, riksorganisationen och
2485 Centerpartiets skolpolitiska nätverk att efter bedömning hitta former för.

2486 Vi väljer i övrigt att föreslå något justerade att-satser på några punkter.

2487 Distriktsstyrelsen föreslår

2488 Att avslå den första att-satsen

2489 Att instämma i motionens intentioner för andra och tredje att-satsen

Kommitté 5 – Utbildning

- 2490 Att Centerpartiet vill se att nationella kunskapsresurser ska finnas för att stödja
2491 skolans huvudmän i att köpa in elevanpassade läromedelsverktyg baserade på interaktiv AI
2492 teknik
- 2493 Distriktsstämmans beslut
- 2494 Att avslå den första att-satsen
- 2495 Att instämma i motionens intentioner för andra och tredje att-satsen
- 2496 Att Centerpartiet vill se att nationella kunskapsresurser ska finnas för att stödja skolans
2497 huvudmän i att köpa in elevanpassade läromedelsverktyg baserade på interaktiv AI teknik
- 2498

2499 Kommitté 5 - utbildning

2500 5.18 Skolpolitik

2501 *Håkan Torstensson, Borås*

2502

2503 Skolan har en central roll i både samhällets och individens utveckling. Ett väl fungerande
2504 arbetsliv, social växelverkan, integration och livskvalitet, liksom bildning och en rad
2505 individuella förmågor förutsätter att skolan har kunnat fullgöra sina uppgifter. Det är också
2506 vad som skrivs i Centerpartiets idéprogram: "Utbildning är grundläggande i ett demokratiskt
2507 samhälle. Det är det starkaste verktyg individen besitter för att utöka sina möjligheter oavsett
2508 social och ekonomisk bakgrund. Från förskola till forskning utgör utbildningen grunden för
2509 jobb, företag och vårt lands konkurrenskraft. En skola med eleven i centrum är den enskilt
2510 viktigaste reformen för att fler unga människor ska börja vuxenlivet med goda kunskaper och
2511 ett arbete. Alla barn har rätt att få de kunskaper som gör dem till delaktiga
2512 samhällsmedborgare".

2513 Det finns samtidigt brister och hinder, som försvårar detta. Exempel från aktuell debatt är hur
2514 adekvat lärarutbildningen är, lärarens status och lönesättning, förslag om att förstärka skolan,
2515 hantering av oro och disciplinproblem, inkluderingen av många slags elever, digitaliseringens
2516 roll, skolornas storlek, betygssystemet, finansieringsmodeller med inadekvat och tidsödande
2517 bidragssystem, osv. Det finns åtskilliga vittnesmål om hur lärares arbetstid splittras upp av
2518 sekundära uppgifter, som dokumentation, möten, städning, m.m. och att skolans styrning inte
2519 är optimal. Reformen har ibland genomförts, utan att konsekvenserna varit klarlagda.

2520 Utöver skrivningen i idéprogrammet framstår dock Centerpartiets skolpolitik som otydlig.
2521 Fokus ser ut att ligga på att skapa utrymme för friskolor och fritt skolval. Det är också rätt, så
2522 länge tillräcklig kvalitet kan upprätthållas och onödig segregering motverkas. Men i många
2523 andra frågor verkar Centerpartiet lämna carte blanche till andra partier, vars skolpolitik ofta är
2524 ideologiskt färgad och inte alltid grundad på evidens och erfarenhet. Mycket få väljare ser
2525 Centerpartiet som en aktiv kraft för ett hållbart och ändamålsenligt skolsystem. Likväl har
2526 Centerpartiet nu fått ökat inflytande, framförallt i många kommuner, och det finns goda
2527 möjligheter att föra fram en sammanhållen skolpolitik.

2528 Förslaget är därför att Centerpartiet förtydligar och preciserar sin politik avseende skolan,
2529 utarbetar ett handlingsprogram, som kan bidra till hanteringen av skolans många
2530 problemområden, och aktivt medverkar till att relevanta åtgärder genomförs på statlig och
2531 kommunal nivå. Målsättningen innebär dels att skolan ska kunna uppvisa tydliga
2532 förbättringar, dels att Centerpartiet ska uppfattas som drivande i strävan att nå dit.

2533

2534 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2535 att Centerpartiet tar fram en sammanhållen skolpolitik, som visar på en ändamålsenlig
2536 utveckling av utbildningssystemet,

2537 att ett handlingsprogram utarbetas som underlag för åtgärder mot identifierade brister,

Kommitté 5 – Utbildning

2538 att skol- eller utbildningspolitiken ska framstå som en profilfråga för Centerpartiet.

2539

2540 Distriktets yttrande:

2541 Motionären pekar på att Centerpartiet inte uppfattas som tydligt i utbildningspolitiken. Just nu

2542 pågår ett arbete inom Centerpartiet för att ta fram ett nytt program om utbildning.

2543 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

2544 att bifalla motionen

2545 Centerpartiet i Sjuhärads distriktsstämma beslutade

2546 att bifalla motionen

2547

2548 Kommitté 5 - utbildning

2549 5.19 Skolpolitik

2550 *Pietro Marchesi, Täby Stockholms län*

2551

2552 Utbildningen ska ha samma höga kvalitet för alla barn och ungdomar oavsett bakgrund och
2553 var landet man bor. När jag knackat tusentals dörrar de senaste tre valen och ställt frågan
2554 “vilken fråga är viktigast för dig i valet?” har nästan hälften svarat - skolan eller utbildning.
2555 Därför föreslår jag att Centerpartiet ska profilera sig mer inom skol- och utbildningsfrågor.

2556

2557 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2558 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att skolfrågor ska lyftas som en av de
2559 viktigare frågorna för Centerpartiet.

2560 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att bilda en rådgivande referensgrupp,
2561 ledd av vår skolpolitiska talesperson, som har till uppgift att bidra till att utveckla
2562 Centerpartiets skol- och utbildningspolitik.

2563 att Centerpartiet ska verka för att utreda hur vi snarast kan förbättra skolresultaten i alla
2564 Sveriges skolor.

2565

2566 **Distriktets yttrande:**

2567 1 Instämna i motionens intentioner

2568 2 Instämna i motionens intentioner

2569 3 Instämna i motionens intentioner

2570

2571 Kommitté 5 - utbildning

2572 5.20 Skolpolitik

2573 *Per-Ewert Ohlsson-Björk Sandvikens kommunkrets*

2574

2575 Väljarnas högst prioriterade fråga förändras från tid till annan. En konstant är dock att skolan
2576 ligger högt. Det samma gäller för våra förtroendevalda. Många kommunpolitiker kan vittna
2577 om att skolfrågor kan avgöra ett val. Skola och utbildning måste ses som den ödesfråga det är.
2578 För vilket samhälle vi ska ha, ur alla aspekter. Trots detta har dessa frågor en undanskymd roll
2579 i vår politik. Fråga en centerpartist om miljö och klimatpolitik eller entreprenörskap och
2580 företagande så lyser självförtroendet igenom. Handlar däremot debatten om skolan så ryggas
2581 för många tillbaka eller lyfter enskildheter.

2582 Det finns många bra saker som lyfts inom vår skolpolitik men den behöver breddas och
2583 tydliggöras. Men våra mest distinkta svar inom området kan inte vara att vi värnar valfriheten
2584 och tycker friskolor är bra. Inom många andra områden kan vi hänvisa till goda exempel och
2585 lyfter tydliga reformförslag som vilar på forskning, erfarenhet och expertis. Detta måste även
2586 kunna åstadkommas inom detta område. Vår skolpolitik behöver ges en helhet och sättas i ett
2587 större sammanhang. Vi behöver jobba målinriktat för att sätta Centerpartiet på kartan i
2588 skoldebatten.

2589

2590 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2591 att partistyrelsen för i uppdrag att upprätta ett program för skolpolitiken med tydliga reformer
2592 vilande på forskning och beprövade erfarenheter.

2593 att Centerpartiets skolprogram färdigställs för att antas vid nästa partistämma

2594

2595 **Distriktets yttrande:**

2596 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

2597 Detta är en av de politikerområden som kommer komma upp på stämman 2019.

2598 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

2599 Att motionen anses besvarad

2600

2601 Kommitté 5 - utbildning

2602 5.21 Rymdpolitik

2603 *Viktor Bille Lomma/Bjärred (stöds av kretsen)*

2604

2605 Rymdindustrin växer snabbt och det är många bolag som väljer att lägga investeringar i
2606 rymdverksamhet. Svenskt näringsliv har länge varit en viktig aktör inom detta område och
2607 besitter stor kompetens. Då Sverige länge har saknat långsiktiga mål inom rymdområdet
2608 börjar nu andra partier att ta fram politiska program inom rymdområdet. För att Centerpartiet
2609 ska vara det bästa valet även i framtiden bör vi inte låta andra visa vägen utan själva ta på oss
2610 ledartröjan. Genom att ha en ambitiös politisk agenda inom rymdområdet kan vi få Sverige att
2611 både vara ett kunskapsnav och ledande inom rymdteknik, både ur ett nationellt och en
2612 internationell synvinkel.

2613

2614 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2615 Centerpartiet ska ta fram en rymdpolitik som har som målsättning att Sverige ska vara ett
2616 kunskapsnav gällande rymden samt i framkant gällande teknikutvecklingen inom
2617 rymdområdet.

2618

2619 **Distriktets yttrande:**

2620 Motionären har en riktig analys vad ser svenskt näringslivs kompetens och kontaktnät inom
2621 rymdindustrin.

2622 För att kunna sätta relevanta och realistiska politiska mål kan det dock krävas ett större
2623 systemtänk.

2624 Europeiska rymdorganisationen, ESA, är Europas länk till rymden. Organisationens mål är att
2625 skapa och utveckla möjligheter för Europa i rymden och se till att investeringarna i
2626 rymdforskning gynnar européer. Här är Sverige medlemmar. Det är också här de politiska
2627 målen bör sättas.

2628 Distriktsstämman föreslår Partistämman

2629 att bifalla motionen

2630

2631 Kommitté 5 - utbildning

2632 [5.22 Rymdpolitik](#)

2633 *Viktor Bille Lomma/Bjärred*

2634

2635 ESA har planer på att etablera en permanent forskningsbas på månen vilket skulle vara ett
2636 stort steg inom teknikutveckling för mänskligheten. Utredningen bör även belysa
2637 möjligheterna till samarbete mellan ESA och andra nationer av säkerhetspolitiska skäl.

2638

2639 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2640 Centerpartiet ska göra en egen utredning om att ställa sig positiv till ESAs plan på att etablera
2641 en permanent månbas.

2642

2643 **Distriktets yttrande:**

2644 Det kan starkt ifrågasättas om Centerpartiet i en egen utredning på ett rättvisst, systematiskt
2645 vetenskapligt sätt skulle kunna granska och mäta ESA's förmåga att sätta ett politiskt
2646 långsiktigt mål om en forskningsbas på månen.

2647 Distriktsstyrelsen välkomnar motionärens engagement i frågan men

2648 Distriktsstämman föreslår Partistämman

2649 att avslå motionen

2650

2651 Kommitté 5 - utbildning

2652 5.23 Rymdpolitik

2653 *Viktor Bille Lomma/Bjärred (stöds av kretsen)*

2654

2655 Christer Fuglesang, astronaut, är Sveriges enda rymdfarare som har varit i rymden med hjälp
2656 av ESA, European Space Agency. För att få fler studenter att välja Naturvetenskap på
2657 gymnasiet samt även fortsätta på universitetsnivå är vår svenska rymdfarare en stor
2658 inspirationskälla. Har vi fler svenska astronauter underlättar vi för svenska forskningsgrupper
2659 som vill göra experiment i rymden. Rymdfarare bidrar även till ökat intresse och förståelse för
2660 rymden vilket är viktigt ur folkbildningssynvinkel.

2661

2662 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2663 Centerpartiet ska arbeta aktivt för att Sverige ska få fler svenska
2664 rymdfarare/astronauter/kosmonauter/taikonauter.

2665

2666 **Distriktets yttrande:**

2667 Rymdstyrelsen är Sveriges rymdmyndighet

2668 Rymdstyrelsen är central förvaltningsmyndighet under Utbildningsdepartementet med ansvar
2669 för statligt finansierad nationell och internationell rymdverksamhet i Sverige vad gäller
2670 forskning och utveckling. Rymdstyrelsen är kontaktorgan för internationellt rymdsamarbete.

2671 Inom ramen för denna myndighet organiseras olika utbildningar på såväl gymnasie som
2672 universitets och högskolenivå jämte internationellt samarbete.

2673 Om dessa satsningar fullt ut täcker motionärens visioner är svårt att mäta för
2674 distriktsstyrelsen.

2675 Distriktsstämman föreslår Partistämman

2676

2677 att instämma i motionens intentioner

2678

2679 Kommitté 5 - utbildning

2680 5.24 Rymdpolitik

2681 *Viktor Bille Lomma/Bjärred*

2682

2683 Esrange är en svensk civil rymdbas som ligger nordöst om Kiruna. Esrange är en viktig
2684 forskningsbas för både Sverige och ESA, och området är särskilt lämpligt för nedtagning av
2685 satellitdata från satelliter i polär bana (24 st idag). Esrange samarbetar redan med andra bolag
2686 som har verksamheter i rymden. På rymdbasen finns stor kompetens inom de arbetsområden
2687 som krävs för förstklassig forskningsverksamhet. Esrange är en viktig forskningsstation för
2688 norra Sverige och en utbyggnad av Esrange kan bidra till etablering av nya företag i landet.
2689 Fler företag inom rymdutvecklings området leder till ökade skatteintäkter till staten. Genom
2690 en eventuell utbyggnad av rymdturism skulle Sverige kunna bli ett föregångsland inom detta
2691 område, och utifrån rymdturism dra ekonomiska vinningar.

2692

2693 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2694 Centerpartiet ska arbeta för en utredning om utökade möjligheter för samarbete mellan
2695 Esrange och privata aktörer inom forskningsområdet samt utbyggnad av Esrange för arbete
2696 med större satelliter. Utredningen ska även undersöka möjligheter att bedriva rym

2697

2698 **Distriktets yttrande:**

2699 Rymdstyrelsen är Sveriges rymdmyndighet

2700 Rymdstyrelsen är central förvaltningsmyndighet under Utbildningsdepartementet med ansvar
2701 för statligt finansierad nationell och internationell rymdverksamhet i Sverige vad gäller
2702 forskning och utveckling. Rymdstyrelsen är kontaktorgan för internationellt rymdsamarbete.

2703 Inom ramen för denna myndighet organiseras olika utbildningar på såväl gymnasie som
2704 universitets och högskolenivå jämte internationellt samarbete.

2705 Om dessa satsningar fullt ut täcker motionärens visioner är svårt att mäta för
2706 distriktsstyrelsen.

2707 Distriktsstämman föreslår Partistämman

2708 att avslå motionen

2709

2710 Kommitté 5 - utbildning

2711 5.25 Filosofi i skolan

2712 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

2713

2714 Vi har i dag en läroplan som baserar sig på ett filosofiskt tänk när det kommer till kunskap.
2715 Där betygskriterierna är att kunna överföra den kunskap individen besitter och använda den i
2716 andra sammanhang. Ett komplext sätt att förskansa sig kunskap på. Samtidigt det mest
2717 effektiva sättet att få kunskap och framförallt att bibehålla den.

2718 Det är som sagt ett komplext sätt att lära sig på och därför behövs kunskaper i hur kunskapen
2719 ska både tas in och förmedlas. Därför bör det vara givet att dessa kunskaper ges i skolans
2720 miljö. Ett effektivt sätt att göra just detta är att studera filosofi, att kunna tänka abstrakt för att
2721 kunna konkretisera kunskapen.

2722

2723 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2724 att Centerpartiet aktivt arbetar för att införa obligatorisk undervisning i filosofi i skolan

2725

2726 **Distriktets yttrande:**

2727 Centerpartiet Blekinge: Filosofi finns idag att läsa på gymnasieskolan och är obligatoriskt för
2728 samhällsprogrammet samt för juridikinriktningen på ekonomiprogrammet. Om kursen ska bli
2729 obligatorisk för fler elever eller redan på grundskolan så behöver timplanen utökas och redan
2730 idag finns det problem att få tag i behöriga lärare, inte minst i filosofi. Det bör också tilläggas
2731 att eleverna behöver uppnå en viss mognad för att fullt ut förstå ämnet filosofi och det finns
2732 en tanke bakom att ämnet dyker upp först på gymnasiet.

2733 Centerpartiet i Blekinge rekommenderar därför partistämman att:

2734 Anse motionen besvarad

2735

2736 Kommitté 5 - utbildning

2737 5.26 Sex- och samlevnadsundervisning

2738 *Centerkvinnornas förbundsstyrelse*

2739

2740 Idag finns inget eget ämne som heter sex- och samlevnad. De frågorna ska ingå i flera ämnen.

2741 Det är tydligt att behovet av att prata med ungdomar om sex- och samlevnad ökar.

2742 Könssjukdomar som gonorré ökar lavinartat och multiresistenta bakterier gör att unga blir

2743 infertila. Kunskapen om vikten av att skydda sig mot könssjukdomar och oönskade

2744 graviditeter har sjunkit, efter att den varit relativt hög i kölvattnet av HIV-/Aids-spridningen

2745 på 70–80-talen.

2746 Det finns tunga argument för att ha en ämnesintegrerad sex- och samlevnads kunskap. Barn

2747 som lever med till exempel hedersrelaterat våld och förtryck får tillgång till undervisningen på

2748 ett enklare sätt om den är integrerad. Samtidigt är frågor som samtycke och porr inte lika

2749 naturliga delar i den vanliga undervisningen. Elevers vittnesmål om sexuella trakasserier och

2750 övergrepp i skolan under #tystiklassen och #räckupphanden tyder på att undervisningen om

2751 sexualitet, identitet och relationer behöver förstärkas. Därför behövs sex- och samlevnad som

2752 både ett ämnesintegrerat och enskilt ämne.

2753 Den ökande konsumtionen av porr, till stor del våldsporr, allt längre ned i åldrarna är

2754 ytterligare ett skäl till att elever behöver en sund syn på sex- och samlevnad. Vårdsporr

2755 förmedlar en skev bild av sex- och samlevnad. Relationer och hur vi beter oss mot varandra

2756 behöver diskuteras i klassrummen. Skolan ska arbeta mot all form av kränkande behandling

2757 och diskriminering. Det hör ihop med sex- och samlevnad, eftersom det handlar om rätten att

2758 vara den man är och inte bli utsatt för sådant som sexism, rasism, homofobi eller mobbning.

2759 En del skolor är jättebra på att låta undervisningen ingå i alla ämnen på ett bra sätt, och

2760 eleverna får diskutera många olika saker. Men på vissa skolor får eleverna bara en eller två

2761 lektioner med en genomgång av kroppen eller hur man sätter på en kondom. Så ska det inte

2762 vara. I och med att det kraftigt varierar mellan skolor hur väl de lever upp till skollagens krav

2763 gällande sex- och samlevnad behövs utöver den integrerade delen även obligatoriskt ämne, så

2764 att det inte riskerar att falla mellan stolarna.

2765 Mot bakgrund av ovanstående yrkar Centerkvinnornas förbundsstyrelse;

2766

2767 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2768 Att Centerpartiet verkar för att sex- och samlevnadsundervisningen blir både ett

2769 ämnesintegrerat och enskilt, obligatoriskt ämne i grundskolan.

2770

2771

2772

2773 Kommitté 5 - utbildning

2774 5.27 Turistutbildning

2775 *Ylva Hedman, Centerpartiet i Nacka*

2776

2777 Besöksnäringen är en näring som idag skapar över 165 000 årsarbeten i Sverige, enligt
2778 Tillväxtverket och som har en omsättning över 300 miljarder kronor. Det är en viktig
2779 basnäring för Sverige. I många delar av landet är besöksnäringen den största näringen. Inte
2780 minst på landsbygden betyder den mycket. Sverige har toppkrögare med upp till tre stjärnor i
2781 Guide Michelin, både i storstäderna och på landsbygden.

2782 Det är viktigt att det finns kvalificerade utbildningar på svenska gymnasier,
2783 högskolor/universitet och yrkeshögskolor. Många svenskar studerar idag på hotell – och
2784 restaurangskolor i Schweiz. Om vi höjer kvalitén och gör mer internationellt inriktade
2785 turismutbildningar på landets universitet och gymnasier kan Sverige få ett värdefullt utbyte
2786 med andra länder som till exempel Schweiz, Spanien och Italien och höja standarden på
2787 turismutbildningarna i Sverige som motsvarar kvalitén som finns på turismutbildningarna i till
2788 exempel Schweiz, Spanien och Italien.

2789 Den inkommande internationella turismen ökar och det är en stark efterfrågan på hotell i
2790 Sverige, speciellt med unika koncept. Det handlar om en bransch som har en omsättning på
2791 över 300 miljarder kronor, som ska öka med fokus på hållbarhet och innovation. Det är det
2792 som är Sveriges styrka enligt utländsk media. Det behövs därför kvalificerande och innovativa
2793 utbildningar på såväl gymnasienivå som inom högre utbildning.

2794 Framförallt inom hotell och restaurang finns en stor efterfrågan på arbetskraft, idag ca 50 000
2795 lediga jobb. Företag inom den svenska besöksnäringen måste idag använda sig av
2796 internationella bemanningsföretag för att hitta kompetens till hotell och restauranger. Därför
2797 behöver Sverige stärka och utveckla turismutbildningarna i Sverige för att möta
2798 morgondagens kompetensförsörjning och behov av utbildad arbetskraft inom besöksnäringen.

2799

2800 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2801 att Centerpartiet arbetar för att samhällsvetarprogrammet på gymnasienivå även ska innefatta
2802 turismstudier utifrån ett nationellt och internationellt perspektiv.

2803 att Centerpartiet gör en översyn över landets turismprogram på universitet för att hålla den
2804 höga standard som finns på internationella turismskolor, med fokus på innovation, teknologi,
2805 hållbarhet och svensk matkultur.

2806

2807 **Distriktets yttrande:**

2808 1 Avslag

2809 2 Instämna i motionens intentioner

2810 Kommitté 5 - utbildning

2811 5.28 Temastudier

2812 *Anneli Rehnfors, Centerkvinnor, Sundsvall*

2813

2814 Antalet ensamhushåll ökar samtidigt som kunskaperna i hemkunskap, hälsa, näringslära och
2815 social omsorg minskar. Många vuxna har svårigheter med att komma in i föräldraskapet och
2816 en del äldre, speciellt män, upplever att de inte klarar av vardagen när de blir ensamma.
2817 Deras kunskaper om sambandet mellan hälsa och näringsintag är ofta bristfällig. En del av
2818 dem som ansöker om hemtjänst p.g.a. bristande kunskaper skulle kunna hjälpas mer med
2819 insatser som ökar deras självständighet istället.

2820 I många hem hinner man inte lägga tid och kraft på vuxenansvarsförberedelser och i vissa
2821 hem får man förebilder som endast "hjälper till" i hushållet – dvs. anser och visar att det fulla
2822 ansvaret för hushållet ligger på partnern, ofta på kvinnan. Redan i ett tidigt skede i
2823 utbildningssammanhang borde ungdomars kunskaper inom dessa områden förstärkas. Framför
2824 allt borde man uppmärksamma pojkarna så att de får med sig verktyg att klara sig själva och
2825 blir beredda för jämställda relationer, även när de växer upp.

2826 På sikt blir dessa utbildningssatsningar investeringar i jämställdhet i det dagliga hem- och
2827 omsorgsansvarstagandet och genomförandet. Det kan även ses som ett led i en normkritisk
2828 integrationsinsats i skolorna och kan omfatta även andra områden för båda könen. Ju närmare
2829 vuxenlivet ungdomarna kommer, desto viktigare att de får kunskaper om hur de tar hand om
2830 sig själva, sin hälsa och kost samt vilka konsekvenser tex. en felaktig näringsintag medför för
2831 dem.

2832

2833 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2834 att införa nationella temastudier på högstadiet och gymnasiet om hälsa, näringslära,
2835 hemkunskap och social omsorg.

2836 att i vissa fall, istället för ett erbjudande om hemtjänst, skulle kommuner kunna erbjuda olika
2837 insatser i praktiska temastudier för äldre inom hemkunskap, hälsa, näringslära och social
2838 omsorg.

2839

2840 **Distriktets yttrande:**

2841 Anneli Rehnfors yttrade sig och yrkade på tillägg till motionen – att nationella temastudier
2842 som hälsa, näringslära, hem- och konsumentkunskap och social omsorg ska genomföras som
2843 normkritiska integrationsinsatser med tydligt jämställdhetsperspektiv på gymnasiet samt att
2844 motionen skulle bifallas

2845 Beslut efter röstning

2846 - bifall till distriktsstyrelsens yttrande att föreslå partistämman avslå motionen

2847

2848 Kommitté 5 - utbildning

2849 5.29 Resursoptimering som skolämne

2850 *Lilian Forsman, Centerpartiet Bodenkretsen Norrbotten*

2851

2852 Resursoptimering bör vara ett nytt ämne i skolan med tanke på MSB:s utskick och de ungas
2853 globala engagemang i miljöfrågan. Detta bör fångas upp till praktiska handlingar i projekt i
2854 alla landets skolor, där elever kan dämpa sin oro för framtiden genom att tillåtas delta i
2855 samhällsutvecklingen.* Nytt skolämne som på ett åldersanpassat sätt utvecklar, utbildar,
2856 skapar och tillvaratar alla samhällets resurser.* Nytt skolämne där både elever och pedagoger
2857 kan bilda ett meningsfullt team för att bidra och utveckla Sverige till ett starkt och
2858 sammansvetsat samhälle där överlevnad, ekonomi, hälsa och miljö ligger i fokus som skapar
2859 meningsfull studiemotivation.

2860 Att skapa och tillvarata utifrån de förutsättningar och resurser som redan finns i överflöd i
2861 samhället som tex av rest- och återvinningsmaterial som skulle ligga till grund för innovation,
2862 utveckling och överlevnad, som exempel mindre rester från plåtslageri och rivningshus för att
2863 bygga små solfångare (exempel finns på nätet)Kläder och textil för nyskapande. Praktik i hur
2864 vi överlever i vårt sårbara samhälle om vi blir utan ström. Odling från frö till slutprodukt. Ett
2865 skolämne som med säkerhet väcker elevens intresse för samhällsutveckling och innovation
2866 oavsett ålder.

2867 Till detta behövs erfarna vuxna personer från alla åldrar och alla yrkesgrupper.

2868

2869 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2870 att Centerpartiet verkar för resursoptimering som ett nytt ämne i skolan.

2871

2872 **Distriktets yttrande:**

2873 Distriktsstämman föreslår att instämma i motionens intentioner

2874

2875 Kommitté 5 - utbildning

2876 5.30 Socialpsykologi som skolämne

2877 *Anna Pålsson, Ledamot i omsorgsnämnden och styrelseledamot i centerpartiet Hässleholm.*

2878

2879 Motion Människokunskap om kommunikation, empatisk förmåga, samverkan och
2880 relationskompetens som kärnämnen i grundskolan

2881 Kommunikation, empati, samverkan och relationskompetens är ämnen som alltmer efterfrågas
2882 av arbetsgivare. Trots det är det fortfarande många unga människor som tar sin yrkesexamen
2883 helt utan att ha utvecklat eller förvärvat kunskaper inom denna kompetens. Många passerar
2884 skolan utan att ha införskaffat sig färdigheter i kommunikation eller relationskompetens.
2885 Andra ungdomar gör det dagligen utan att sätta ord på det eller reflektera över hur de kan
2886 utveckla sina förmågor. Dessa ämnen har under lång tid betraktats som föräldrarnas ansvar
2887 trots att forskningsområdet ständigt gör nya upptäckter. I dagsläget betraktar vi ämnet som så
2888 självklart att vi förbiser konsekvenserna. Utvecklad människokunskap skulle kunna leda till
2889 att förstå hur unga fungerar i olika miljöer och hur de kan påverka sin omgivning.

2890 Undervisning i kommunikation ges idag på några gymnasieprogram och universitetsprogram.
2891 Undervisningen är intryckt i andra lärandemål och ges i den utsträckningen undervisande
2892 lärare själv uppfattar och förstår ämnet. Det är således upp till enskilda personer vilka
2893 kunskaper som ges och studenternas färdigheter utvärderas aldrig. Många studenter söker in
2894 till människovårdande yrken utan att veta om de kan kommunicera eller har färdigheter i
2895 relationskompetens. De personer som har goda kommunikativa färdigheter kommer
2896 nödvändigtvis inte in på människovårdande yrken efter som deras behörighet baseras på betyg
2897 i matematik, svenska, engelska och samhällskunskap. Dessutom har det visat sig att de flesta
2898 anmälningar mot vården orsakas av bristande kommunikation eller samverkan.
2899 Framtidsanalyser tyder på att dessa kompetenser kommer att efterfrågas ännu mer i
2900 framtiden. För att människokunskap ska få det utrymme som krävs i framtiden behöver vi
2901 redan nu införa ämnet i grundutbildningen som ett kärnämne. Många av de globala
2902 hälsoproblem som orsakas av psykosocial ohälsa och våld skulle kunna förebyggas med hjälp
2903 av utvecklad förståelse för sig själv och sin omgivning. Förslaget ställer dessutom krav på
2904 lärare att utveckla kommunikativ förmåga. Kunskaper om hur människor fungerar skulle
2905 dessutom kunna leda till utveckling inom flera andra områden.

2906 Motivering

2907 Införande av människokunskap som kärnämne i grundskolan. Kommunikation, empati,
2908 samverkan och relationskompetens är ämnen som alltmer efterfrågas av arbetsgivare.
2909 Framtidsanalyser tyder på att dessa kompetenser kommer att efterfrågas ännu mer i framtiden.
2910 Många av de globala folkhälsoproblem som orsakas av psykosocial ohälsa och våld skulle
2911 kunna förebyggas med hjälp av utvecklad förståelse för sig själv och sin omgivning.

2912

2913 Jag/vi föreslår partistämman besluta

Kommitté 5 – Utbildning

2914 att införa kommunikation, empatisk förmåga, samverkan och relationskompetens som
2915 kärnämnen i grundskolan

2916 att formulera lärandemål i utbildningsplanen

2917 att införa erforderlig litteratur i läroplanen

2918 att utbilda lärare i dessa ämnen

2919

2920 **Distriktets yttrande:**

2921 Motionären lyfter frågan om socialpsykologi som kärnämne i skolan. Motionären vill bland
2922 annat införa människokunskap som kärnämne i grundskolan eftersom kommunikation,
2923 empati, samverkan och relationskompetens är ämnen som alltmer efterfrågas av arbetsgivare.
2924 Vidare menar motionären att framtidsanalyser tyder på att dessa kompetenser kommer att
2925 efterfrågas ännu mer i framtiden och att många av de globala folkhälsoproblem som orsakas
2926 av psykosocial ohälsa och våld skulle kunna förebyggas med hjälp av utvecklad förståelse för
2927 sig själv och sin omgivning.

2928 Motionärerna vill ändra läroplanen för att ge plats åt viktiga och relevanta ämnesområden.
2929 Ämnet socialpsykologi är idag inget ämne som finns som specifikt ämnesområde i skolan.

2930 Distriktsstyrelsen delar motionärens problembeskrivning kring de globala folkhälsoproblem
2931 som orsakas av psykosocial ohälsa och våld och som skulle kunna förebyggas med hjälp av
2932 utvecklad förståelse för sig själv och sin omgivning. Att skolan sätter mer fokus på den ökade
2933 psykiska ohälsan och ger våra barn och ungdomar verktyg för att ”klara av livet” är viktiga
2934 uppgifter framöver.

2935 Men det är ett stort ingrepp att ändra läroplanen eftersom dagens innehåll är noga avvägt. Det
2936 är orimligt att få in alla önskemål om ämnen i skolan utan att ta bort något annat ämne. Vidare
2937 är skolorna själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in
2938 utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

2939 De förslag som motionären lyfter fram i sina att: satser hör i allra högsta grad till den
2940 livskunskap som vi behöver klä våra barn med i skolan. I dagens läroplan skulle motionärens
2941 förslag kanske kunna införlivas i de redan befintliga ämnena idrott och hälsa eller
2942 hemkunskap.

2943 Centerpartiet har tidigare föreslagit ett kontinuerligt kvalitetsutvecklingsarbete med
2944 referensgrupper bestående av exempelvis forskare på området, lärare, elever och annan
2945 expertis så att små justeringar i kursplan och metoder lättare kan genomföras. Resultatet
2946 skulle kunna bli en mer lyhörd skola där efterfrågade mindre förändringar lättare genomförs
2947 utan att det krävs något större politiskt beslut. Men att införa ett nytt ämne i läroplanen eller
2948 att betygssätta ämnet som motionären vill införa som kärnämne är väldigt problematiskt.

2949 Vidare kan man fundera över om det är lärare som ska undervisa och sedan betygssätta dessa
2950 ämne eller om vi kan utveckla och stärka vår elevhälsa med exempelvis fler kuratorer som
2951 skulle kunna användas i arbetet med de sociala aspekterna som motionären nämner i sin första
2952 att:sats.

Kommitté 5 – Utbildning

- 2953 Vidare anser distriktsstyrelsen också att man bör fundera över föräldraansvaret kontra skolans
2954 uppdrag och roll. Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag, men ska inte gå in och ta över
2955 ansvar för områden som egentligen är ett föräldraansvar.
- 2956 Distriktsstyrelsen bedömer att motionärens förslag är så pass viktiga att de bör tas i beaktande
2957 och arbetas in i partiets utbildningspolitik och socialpolitik framöver.
- 2958 Distriktsstämman föreslår Partistämman
- 2959 att instämma i motionens intentioner
- 2960

2961 Kommitté 5 - utbildning

2962 5.31 Hemkunskapsundervisning

2963 *Tobias Nygren, Hällefors-Grythyttan Centerkrets Örebro län*

2964

2965 Kunskap om livsmedel och mat är viktig för folkhälsan och förmågan att hantera och laga
2966 egna måltider i vardagen liksom i eventuella kristider samt förståelse för maten i ett hållbart
2967 perspektiv. Hemkunskapsundervisning i Sverige har idag en låg grad av undervisningstid.
2968 Därför behöver undervisning i hemkunskap stärkas i Sverige.

2969

2970 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2971 att stärka hemkunskapsundervisningen i skolan

2972

2973 **Distriktets yttrande:**

2974 Distriktsstyrelsen instämmer med motionären att hemkunskap är ett viktigt ämne i
2975 grundskolan. Det är bra och viktigt att lyfta fram matens betydelse och undervisning i
2976 hemkunskap ur ett hållbarhets- och krisperspektiv. Som skola har man idag möjlighet att
2977 erbjuda en utökad undervisning i ett ämne om man vill ha en tydlig profil för vad den skolan
2978 anser vara viktigt att erbjuda undervisning i.

2979 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

2980 -Att bifalla motionen.

2981 Distriktsstämman beslutade:

2982

2983 Att bifalla distriktsstyrelsens förslag till beslut att bifalla motionen.

2984

2985 Kommitté 5 - utbildning

2986 5.32 Små skolor

2987 *Anna Lasses, Solna Stockholms län*

2988

2989 Det fria skolvalet och rätten att som fristående aktör starta skola kan vara ur ett barnperspektiv
2990 en av de viktigaste reformer som genomfördes i slutet av 1900-talet. Att varje individ ska
2991 kunna få utveckla sin potential genom att välja den skola som passar just den individen.

2992 Men som med allt annat finns det en baksida - den behöver nu rättas till och det skyndsamt.
2993 Kombinationen där elever har rätt att välja skola och en likvärdighetsprincip som innebär att
2994 kommuner är skyldiga att ersätta fristående aktörer så fort en extra satsning gör på en
2995 kommunal skola, innebär att de kommunala skolorna får svårt att planera för en långsiktig och
2996 hållbar verksamhet. I stället hamnar fokus på att skapa flexibla system där klasser och
2997 årskurser snabbt kan tas bort och läggas till, beroende på elevunderlaget som råder för
2998 tillfället.

2999 Forskning visar att ledarskapet är en av de viktigaste ingredienserna för att få en skola med
3000 hög kvalitet. Att bygga ledarskap och en stabil lärarkår tar tid. Att då ständigt behöva
3001 omforma organisationen kan knappast betraktas som något positivt ur ett barnperspektiv.
3002 Tvärtom innebär ständiga omorganisationer en viss oro, vilket påverkar möjligheterna att
3003 erbjuda en stabil, trygg skola - särskilt om den är liten.

3004 Möjligheten att i dag kunna hålla en mindre kommunal skola levande under 2-3 år av
3005 bristande elevunderlag, men där prognosen därefter pekar uppåt, är starkt begränsad. Bland
3006 annat på grund av den så kallade likvärdighetsprincipen som innebär att kommunen är skyldig
3007 att ersätta fristående aktörer. En viss möjlighet att omfördela underskott och överskott inom
3008 kommunens skolor finns - åtminstone teoretiskt. Men prövningar i förvaltningsdomstolar runt
3009 om i landet har kommit till olika slutsatser, där vissa tolkar nuvarande lagstiftning på ett
3010 sådant sätt att omfördelning endast får ske med enstaka undantag, annars bör kommunen
3011 ersätta de fristående aktörerna.

3012 Resultaten av de lagar och regler som finns i dag innebär att det för kommunen blir mer
3013 fördelaktigt att samla barnen i större centraliserade enheter. Det blir med andra ord svårare att
3014 kunna erbjuda mindre enheter som ligger i direkt anslutning till barnens bostäder.

3015 Centerpartiet bör vara det parti som värnar det fria skolvalet, rätten att etablera friskola,
3016 samtidigt som vi bör vara det parti som värnar kommuners möjlighet att satsa på små lokala
3017 skolenheter med långsiktig och hög kvalitet. Det kan handla om landsbygdsskolor, men också
3018 om lokala små stadsdelsskolor i de större städerna.

3019

3020 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3021 att regler och riktlinjer kring likvärdighetsprincipen när det gäller kommunala skolor och
3022 fristående skolor ses över och granskas ur ett barnperspektiv. På lokal, nationell och europeisk
3023 nivå.

Kommitté 5 – Utbildning

3024 att Centerpartiet arbetar för att finna ett system som gör det långsiktigt och ekonomiskt
3025 hållbart att driva små, lokala skolor - oavsett om den drivs av kommunen eller en fristående
3026 aktör.

3027

3028 **Distriktets yttrande:**

3029 1 Instämna i motionens intentioner

3030 2 Bifall

3031

3032 Kommitté 5 - utbildning

3033 5.33 Undervisning med IT

3034 *Mikael Andersson, Sotenäs*

3035

3036 Centerpartiets inställning är att hela Sverige skall leva.

3037 Urbaniseringen är stark i världen och trycket i Sveriges städer skapar problem inom såväl
3038 bostadsförsörjning som inom skolan. Samtidigt visar studier att allt fler önskar sig ut på
3039 landsbygden för en lugnare mera naturnära, mindre stressande livsstil. Vid val av bostadsort
3040 sätts ofta skolan då i centrum.

3041 Detta gör att samhället befinner sig i ett läge där Centerns idéer om att "hela landet ska leva"
3042 verkligen kan göra skillnad. Konsekvenserna för en bygd kan bli stora om skolan läggs ned.
3043 Samhörighet, relationer och engagemang bryts upp och bygdens utveckling hämmas, ofta sker
3044 en avfolkning av yngre och följden kan bli att servicen minskar ytterligare. Skolan är ofta
3045 central och mycket viktig på små orter. Lösningar finns för att behålla och utveckla kvaliteten
3046 i skolan, såväl på landsbygden som i större tätorter. Riksdagen öppnar för ny IT teknik där
3047 lektioner på distans blir tillåtet, vilket underlättar behörighetskravet för lärare i små skolor.

3048 Kommuner som hänvisat nyanlända till mindre skolor och till skolor på landsbygden har goda
3049 erfarenheter av snabbare språkutveckling och därmed snabbare integrering i samhället.

3050

3051 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3052 Att Centerpartiet skyndar på lagen så att fler lektioner kan genomföras med IT teknik där
3053 bemanning kan ske av vuxen i klassrummet och behörig lärare i huvudsak sköter undervisning
3054 och betyg på distans med nyttjande av modern IT-teknik.

3055

3056 **Distriktets yttrande:**

3057 Att kunna bedriva utbildning i hela landet är en viktig fråga för Centerpartiet. Vi har därför
3058 varit drivande i riksdagen för att få tillstånd och möjliggöra för fjärrundervisning på
3059 entreprenad. Det är viktigt för att kunna ge alla elever god utbildning och säkerställa att alla
3060 elever får tillgång till den utbildning de har rätt till.

3061 Regeringen har gjort delar på område, genom att möjliggöra för modersmålsundervisning på
3062 entreprenad. Det är bra, men det är inte tillräckligt. Centerpartiet vill att fjärrundervisning ska
3063 vara tillgänglig i alla ämnen där det är möjligt, sedan tidigare stämmobeslut. Det är viktigt för
3064 att möta den lärarbrist som idag finns, kunna behålla mindre skolor och för att alla elever ska
3065 få god utbildning. Centerpartiet arbetar därför aktivt med att fjärrundervisning ska bli
3066 tillgängligt inom fler ämnen.

3067 Distriktsstämmans beslut:

3068 Att anse motionen besvarad

Kommitté 5 – Utbildning

3069 Att skicka motionen vidare till Centerpartiets partistämma

3070

3071 Kommitté 5 - utbildning

3072 5.34 Skolor på landsbygden

3073 *Johan Gröhn Centerpartiet Bodenkretsen Norrbotten*

3074

3075 Sverige består till stor del av landsbygd, en landsbygd som är attraktiv för allt fler yngre att
3076 bosätta sig i. För att möjliggöra verksamhet och företagande på landsbygden, tex turism och
3077 biltestning, behöver vi människor som ser möjligheterna i att bo och verka säe. En viktig
3078 faktor i detta är att det finns tillgång till skolor i närområdet. Skollagen säger att tillgång till
3079 språklärare, hemkunskapslärare mm skall finnas tillgängligt, detta är en utmaning för många
3080 landsbygdsskolor. En lösning i detta är att ändra i skollagen så att distansundervisning
3081 möjliggörs i större grad.

3082

3083 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3084 att Centerpartiet verkar för en förändring i skollagen som stimulerar till bevarande och
3085 utveckling av landsbygdsskolorna med hjälp av digital teknik.

3086

3087 **Distriktets yttrande:**

3088 Distriktsstämman föreslår bifall till motionen

3089

3090 Kommitté 5 - utbildning

3091 5.35 Allmän gymnasieskola

3092 *Bengt Walla Linköping*

3093

3094 Gymnasiekompetens är numera en viktig förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden.
3095 Tyvärr finns det ett tydligt samband mellan ungdomsarbetslöshet, missbruk, kriminalitet och
3096 ofullständiga gymnasiebetyg. De som hoppar av gymnasieskolan riskerar att rekryteras till en
3097 kriminell livsstil med stora samhällskostnader.

3098 Skolplikt upp till 18 år: Därför får vi inte släppa elever vind för våg förrän de avslutat
3099 gymnasieskolan och fått nödvändiga kunskaper och förutsättningar för ett hederligt arbete.

3100 Kunskapsgaranti: De som behöver mer tid för att inhämta kunskaper ska få möjligheten att gå
3101 om ett läsår. De skoltrötta kan behöva några års praktik för att hämta motivation, innan de
3102 återgår till skolan för att kunna avsluta gymnasieskolan med fullständiga betyg.

3103

3104 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3105 att vi gör en samhällsekonomisk kalkyl på konsekvenserna av en avbruten gymnasieskola.

3106 att vi låter utreda, om den svenska skolplikten kan utökas upp till och med 17 års ålder.

3107 att vi överväger om gymnasieskolan bör kompletteras med en kunskapsgaranti.

3108

3109 **Distriktets yttrande:**

3110 Inget yttrande insänt från distriktet

3111

3112 Kommitté 5 - utbildning

3113 5.36 Betygsgrundade ämnen

3114 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3115

3116 Vi har ett skolsystem som är baserat på betyg, från låga åldrar upp till vuxen ålder. Detta kan
3117 många gånger gynna individen och samhället men kan samtidigt vara hämmande. För att
3118 minimera risken att det hämmar individen bör vi säkerställa att rätt saker är betygsgrundande.
3119 I dag har vi betyg på alla ämnen i skolan vilket gör att vissa individer riskera att inte bli
3120 antagna till de utbildningar de är mest lämpade till. Det kan som exempel vara att en individ
3121 som har oerhörda talanger och kunskaper i matematik inte ges möjlighet att studera vidare
3122 inom dessa områden på grund av att den inte ser nyttan med att förstå näringslära. Eller en
3123 individ som har fallenhet för språk inte ges möjlighet till vidare studier inom detta för att
3124 den under puberteten ser det som en omöjlighet att byta om inför andra i gymnastiken. Detta
3125 är självklart något som aktivt behöver arbetas med för att individen ska ges bättre
3126 förutsättningar i framtiden. Det bör dock inte hämmar individen i dess förutsättningar att
3127 skaffa sig en högre utbildning och därmed bli en mer gynnsam individ i samhället.

3128

3129 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3130 att Centerpartiet aktivt arbetar för att göra om betygssystemet till att bara gälla grundämnena

3131

3132 **Distriktets yttrande:**

3133 Med dagens betygssystem läser elever minst 2500 poäng vilket motsvarar 25 100-
3134 poängkurser. Förutom kärnämnen läser eleven karaktärsämnen, vilka är specifika beroende på
3135 val av program och inriktning. Eleven har alltså goda möjligheter att läsa de kurser som just
3136 den eleven är intresserad av. Om betyg endast skulle ges i några få kurser så skulle det
3137 innebära att varje kurs ges en betydligt större vikt och därmed avgöra elevens betygspoäng.
3138 En elev som har betyget E i samtliga ämnen får betygspoängen 10, C i alla ger 15 poäng och
3139 A i allt ger 20 poäng. Utöver detta utdelas meritpoäng om eleven läst mycket matematik eller
3140 språk. Med så många kurser behöver eleven inte känna stress över sina prestationer i varje
3141 enskild kurs. Det är därför vår mening att nuvarande system är bättre än det motionären
3142 föreslår

3143 Centerpartiet i Blekinge föreslår partistämman att

3144 Avslå motionen

3145

3146 Kommitté 5 - utbildning

3147 5.37 Valfärdens utmaningar

3148 *Stefan Nypelius, Gotlands Norra kommunkrets*

3149

3150 Den svenska välfärden står inför stora utmaningar, behoven av välfärdstjänster ökar i takt med
3151 att befolkningen växer och blir äldre. Konkurrensen om arbetskraften blir samtidigt allt
3152 hårdare och vi riskerar arbetskraftsbrist inom flera sektorer i samhället. Det kommer att
3153 behöva rekryteras 77000 lärare och förskolelärare de närmsta tio åren. För att möta behoven
3154 skulle mer än hälften av alla som läser på högskolans yrkesprogram vara lärarstudenter.
3155 Situationen är liknande inom vård och omsorg. Det är på sina håll skriande brist på personal
3156 och behoven kommer öka framöver.

3157 Dessa utmaningar behöver mötas med en rad med åtgärder. Det är då viktigt att Centerpartiet
3158 driver en offensiv och nyskapande politik som ger kommuner och regioner flera olika
3159 möjligheter för att parera utmaningarna som i värsta fall kan bli hot. I dessa utmaningar
3160 behöver kommuner och regioner stöd från nationell nivå. Det är dock viktigt att det görs på ett
3161 decentraliserat sätt av de som är närmast utmaningen. Centerpartiet behöver därför stå för
3162 närodlade lösningar utan statliga pekpinnar och styrningar.

3163 För att fler ska välja välfärdsyrken behöver studie och yrkesvägledning stärkas så att fler
3164 söker utbildningar till välfärdsyrkena närmast de äldre eller barnen som vårdbiträden,
3165 undersköterska, barnskötare med flera. För att klara tillgången på specialistkunskap behöver
3166 antalet utbildningsplatser på högskola och universitet öka till yrken som till exempel läkare,
3167 sjuksköterska, pedagoger.

3168 Det ska vara möjligt att senare i livet byta yrkesinriktning och/eller vidareutbilda sig. De som
3169 redan är inom yrkena är oftast de som är lättast att rekrytera för vidare studier och fördjupade
3170 kunskaper. Möjligheten att komplettera befintliga examina eller kunskaper behöver öka så
3171 som sker inom "Teach for Sweden" som en väg in i läraryrket. Den modellen kan utvecklas
3172 och bör provas för andra välfärdsyrken. Det behöver även bli enklare att validera flera års
3173 erfarenhet och genomföra kortare fördjupningskurser för uppnå formella behörigheter.
3174 Karriärvägar och utvecklingsvägar behöver vara tydligare inom framför allt den offentliga
3175 sektorn.

3176 Utvecklingen i samhället och forskningen skapar ett behov av specialister. Det är viktigt att
3177 Sverige är med i spetsforskning. Närmast medborgaren ökar då samtidigt behovet av
3178 generalister som kan tillämpa kunskapen. Det gäller framför allt i delar av landet och i
3179 regioner där befolkningsunderlaget inte är tillräckligt för specialtjänster. Inom vård och skola
3180 behövs breda examina så att kompetensförsörjningen underlättas på mindre orter.

3181 Möjligheten att förändra sin tjänst är även viktig för att i vissa fall orka vara verksam i yrket
3182 under längre tid. För klara välfärdsutmaningen behöver fler orka jobba under längre tid. Det
3183 upplevs ofta som stimulerande för äldre kollegor att ett yrkeslivs erfarenheter tas till vara och
3184 överförs till yngre kollegor. Att övergå till mentorskap och avlastas en del arbetsuppgifter kan
3185 vara det som gör att medarbetaren föredrar att vara kvar i yrkeslivet några år till.

Kommitté 5 – Utbildning

- 3186 Ny teknik kommer vara en viktig del för klara välfärdsutmaningen. Digitalt stöd kan underlätta
3187 för medarbetaren att lägga fokus i det uppdrag som är värdeskapande. Ge medarbetaren tid till
3188 att få arbeta med barnen, de sjuka eller äldre. Det är då viktigt att medarbetaren har kunskap
3189 för att hantera modern teknik. I stället för hjälp kan det bli stjälp. Mycket kan automatiseras
3190 men många känner en otrygghet i digitalisering och att det blir trögt. Det är väsentligt att
3191 systemen byggs för användarna och att medarbetare får den digitala kompetens som behövs.
- 3192 Vid brist på vissa kompetenser behöver organisationer och yrkesroller ses över. Det behöver
3193 skapas nya yrkeskategorier för att lasta av bristyrken och att lösa kompetensförsörjningen
3194 inom skola och hälso- & sjukvården. Nya uppgifter kan bli utvecklande utmaningar för en
3195 befintlig eller en ny yrkesgrupp. Det handlar exempelvis om att växla vissa typer av
3196 arbetsuppgifter från en yrkesgrupp till en annan eller att införa helt nya personalkategorier i
3197 verksamheten. En viktig och positiv följd blir att medarbetare i högre utsträckning får
3198 använda sin kompetens till uppgifter som de utbildat sig för.
- 3199
- 3200 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 3201 att stärka studie och yrkesvägledning för öka antalet som söker utbildningar till
3202 välfärdsyrkena närmast medborgaren som vårdbiträden, undersköterska, barnskötare med
3203 flera
- 3204 att öka antalet utbildningsplatser på högskolor och universitet till välfärdsyrken som till
3205 exempel läkare, sjuksköterska, pedagoger.
- 3206 att skapa fler platser på yrkeshögskolor inom välfärdsyrken
- 3207 att arbeta för breda examina inom vård och skola för underlätta behörighetskrav
- 3208 att vidareutveckla modeller med karriärtjänster inom fler yrkeskategorier
- 3209 att utveckla de modeller som finns med lärarstudier och lön under utökade praktiktider till att
3210 omfatta fler yrkeskategorier
- 3211 att stödja möjlighet till betald vidareutbildning inom speciella bristyrken.
- 3212 att öka möjlighet att komplettera befintliga kunskaper för att ge behörigheter inom fler yrken
3213 så som görs inom läraryrket genom ”teach for sweden”.
- 3214 att arbeta för att stödja kompetensväxlande och uppgiftsväxlande arbetsuppgifter inom
3215 arbetslag.
- 3216 att arbeta för att mentorstjänster skapas inom välfärdsyrken för att ta till vara på ett yrkeslivs
3217 erfarenheter.
- 3218 att resurser skapas för att investera i kunskap så medarbetare känner sig trygga i
3219 digitaliseringen.
- 3220
- 3221 **Distriktets yttrande:**
- 3222 Bifall på att satsarna 1-8, och 11-12 och att anse att satsarna 9 och 10 är besvarade.

Kommitté 5 – Utbildning

- 3223 -Att stärka studie och yrkesvägledning för öka antalet som söker utbildningar till
3224 välfärdsyrkerna närmast medborgaren som vårdbiträden, undersköterska, barnskötare med
3225 flera.
- 3226 -Att öka antalet utbildningsplatser på högskolor och universitet till välfärdsyrker som till
3227 exempel läkare, sjuksköterska, pedagoger.
- 3228 -Att skapa flera platser på yrkeshögskolor inom välfärdsyrken.
- 3229 -Att arbeta för breda examina inom vård och skola för att underlätta behörighetskrav.
- 3230 -Att vidareutveckla modeller med karriärtjänster inom fler yrkeskategorier.
- 3231 -Att utveckla de modeller som finns med lärarstudier och lön under utökade praktiktider till
3232 att omfatta fler yrkeskategorier.
- 3233 -Att stödja möjlighet till betald vidareutbildning inom speciella bristyrken.
- 3234 -Att öka möjlighet att komplettera befintliga kunskaper för att ge behörigheter inom fler yrken
3235 så som görs inom läraryrket genom "teach for sweden".
- 3236 -Att arbeta för att stödja kompetensväxlande och uppgiftsväxlande arbetsuppgifter inom
3237 arbetslag.
- 3238 -Att arbeta för att mentortjänster skapas inom välfärdsyrken för att ta till vara på ett yrkesliv
3239 erfarenheter.
- 3240 -Att fortsätta stödja teknikutveckling som en möjlighet inom välfärden.
- 3241 -Att resurser skapas för att investera i kunskap så medarbetare känner sig trygga i
3242 digitalisering.
- 3243

3244 Kommitté 5 - utbildning

3245 5.38 Extern rättning av nationella prov

3246 *Motion från Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

3247

3248 Nationella proven i grundskolan genomförs i årskurs 3, årskurs 6 och årskurs 9.

3249 Nationella proven innebär en ökad administration för lärare. Texter som ska rättas ha vaga
3250 betygskriterier och risken är att bedömning som görs av lärare som känner eleven blir

3251 subjektiva. Det finns också risk att underkända moment inte uppmärksammas av lärare och
3252 eleverna inte får den stöttning de är i behov av.

3253 Därför bör proven rättas extern för att säkerställa kvaliteten och objektivitet i
3254 betygssättningen. Dessutom kan en samsyn i uppföljningen av de nationella proven göras och
3255 vilka pedagogiska insatser som eleverna ska ha.

3256 Låt rättningen organiseras av länsstyrelserna och en nya yrkestitel upprättas t.ex. ”extern
3257 administratör av nationella proven” som ha till uppgift att rätta, delge resultatet och arkivera
3258 proven. Detta skulle öka säkerheten kring proven avsevärt.

3259

3260 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3261 att nationella proven i grundskolans alla årskurser rättas externt.

3262 att inrätta nya yrkestiteln för de som rätta proven: t.ex. ”extern administratör av nationella
3263 proven”.

3264 att rättningen sker på länsstyrelserna.

3265 att proven arkiveras på länsstyrelserna.

3266

3267 **Distriktets yttrande:**

3268 Det är en angelägen fråga som motionärerna tar upp. Vi delar uppfattningen att extern rättning
3269 ökar rättssäkerheten för eleverna. Redan idag driver Centerpartiet på för att de nationella
3270 proven ska rättas externt och vår mening är att partiet behöver fortsätta driva den här linjen.
3271 Huruvida proven ska rättas på länsstyrelserna eller någon annan plats samt vilken titel som
3272 dessa rättare får behöver diskuteras vidare.

3273 Vi rekommenderar därför Centerpartiets partistämma att

3274 Anse motionen besvarad

3275

3276 Kommitté 5 - utbildning

3277 5.39 Fritt skolval inom komvux, yrkesvux, SIG

3278 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

3279

3280 Idag kan gymnasieelever välja att gå ett utbildningsprogram utanför den egna
3281 kommungränsen. Samma finns inte för vuxna som vill studera vid komvux, yrkesvux eller
3282 SFI. Om en vuxen person vill studera vid komvux, yrkesvux eller SFI i någon annan kommun
3283 så kan den kommunen som personen bor i neka att betala interkommunal ersättning till den
3284 andra kommunen som har personen vill studera i. Då vill den andra kommunen inte ge plats åt
3285 den sökande om de inte får ersättning för att utbilda personen.

3286 För gymnasieeleven är kommunen där eleven bor i tvungen att betala ersättning till den skola
3287 i den kommunen som eleven vill studera i. Detsamma gäller inte vuxna som vill studera vid
3288 den kommunala vuxenutbildningen. Jag tycker att komvuxelever ska ha samma rätt som
3289 gymnasieelever.

3290

3291 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3292 att vuxna personer skall ha rätt att studera vid vilket komvux, yrkesvux och SFI som helst i
3293 landet.

3294 att kommunen där eleven bor i skall ha samma skyldighet att finansiera komvux, yrkesvux
3295 och SFI-eleven utbildning som kommunen har för gymnasieelever.

3296

3297 **Distriktets yttrande:**

3298 Komvux/Yrkesvux/SFI är en möjlighet för vuxna. Distriktsstyrelsen ser det som angeläget att
3299 så många som möjligt får den utbildning och kompetensutveckling som önskas. Kommunens
3300 ansvar sträcker sig till att erbjuda de egna kommuninnevånarna denna möjlighet. Det finns
3301 risker med att kommuner konkurrerar om vuxnas utbildningsplatser för att skapa en bättre
3302 finansiering för den egna kommunens verksamhet. Vi ser att den enskilda individens
3303 valmöjlighet skulle öka genom motionärens intentioner men det är också viktigt att
3304 bostadsorten och grundläggande kompetensförsörjning har ett nära samband kopplat till
3305 finansiering. Småkommuner skulle annars kunna drabbas av ökade kostnader på grund av små
3306 utbildningsgrupper om många väljer den större grannkommunen.

3307 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

3308 att avstyrka motionen

3309 Distriktsstämman beslutade:

3310 att tillstyrka motionen

3311

3312 Kommitté 5 - utbildning

3313 5.40 Sociala resurser i skolan

3314 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3315

3316 Skolan har ett antal uppdrag i samhället där kunskapskrav är ett. Det är oftast detta uppdrag
3317 som hamnar i fokus, med rätta till viss del då det har gynnande effekter för individen. Dock så
3318 är vägen dit lite snårig och ofta hamnar vi i ett fokus på mer ordning och reda i form av
3319 "tydlighet" med ökad befogenhet för vuxna i skolan. Jag anser att vi behöver lyfta ett annat
3320 mål som skolan har enligt läroplanen, att skapa goda medborgare. Anledningen till denna
3321 skiftning av fokus är att det enligt mig har mer gynnsam effekt för individen och ger
3322 förutsättningar för individen att tillgodose sig kunskap. En individ som utsätts för stress
3323 tenderar att påverkas negativt då arbetsminnet försämras. Därför behöver vi se till att de
3324 stressfaktorer som individen riskerar utsättas för minimeras. Ett barn eller en ung individ har
3325 stora behov av att bygga fungerande relationer för att inte riskera stresspåslag. Därför vi
3326 tillgodose dessa individers behov och därmed ha in mer personal i skolan i form av
3327 exempelvis socialpedagoger.

3328

3329 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3330 att Centerpartiet aktivt arbetar för att öka de sociala resurserna i skolan

3331

3332 **Distriktets yttrande:**

3333 Vi delar motionärens uppfattning att många elever idag känner stor stress i skolan. Det åligger
3334 läraren, huvudmannen och rektorn att tillse att undervisningen följer hela läroplanen. Att ha
3335 fler vuxna på skolan, genom andra yrkesgrupper än enbart lärare, kan vara ett sätt att skapa
3336 studiero och trygghet på skolorna. Vi vill betona att en sådan satsning behöver komma genom
3337 generella statsbidrag och prioriteringar utifrån lokala förutsättningar och inte riktade
3338 statsbidrag.

3339 Centerpartiet i Blekinge föreslår därför partistämman att:

3340 Anse motionen bifallen

3341

3342 Kommitté 5 - utbildning

3343 5.41 Skola - religion

3344 *Pamela Salazar - Järfälla. Afram Yakoub - Botkyrka, Stockholms län*

3345

3346 Det svenska samhället bygger på värderingar och principer som grund. Att individens rätt går
3347 före gruppens rätt, att kvinnor och män är jämställda, att vi har rätt till vår egen åsikt, att välja
3348 vår tro och rätt att välja livspartner. Utan uppslutning kring dessa principer faller den frihet
3349 och de rättigheter vi har som svenskar, oavsett etnisk bakgrund, och med det faller den
3350 trygghet vi vill åstadkomma. Utan konsensus kring dessa principer uppnår vi inte integration.
3351 Istället får vi ekonomiska och sociala klyftor, parallella samhällssystem och splittring.

3352 Som barn är man inte mogen att välja sin religion eller annan trosuppfattning, och man känner
3353 heller inte till vilka rättigheter och skyldigheter en vuxen samhällsmedborgare har. Den
3354 närmsta familjen är i regel den viktigaste referenspunkten, men den får inte vara den enda om
3355 vi skall kunna åstadkomma sammanhållning och integration i vårt samhälle. Alla barn har rätt
3356 att få ett perspektiv på sin sociala och kulturella tillhörighet.

3357 Syftet med den religiöst baserade skolan är att balansera de två dimensionerna religion och
3358 samhälle. Men risken är att de religiöst baserade skolorna i stället leder till ökat utanförskap,
3359 ibland genom att skapa en kulturell klyfta mellan skolbarnen och samhället, ibland genom att
3360 motverka jämställdheten mellan män och kvinnor.

3361 I Sverige har vi skiljt kyrkan från staten. Nu är det dags att även skilja religion från skolan.
3362 Religionsfrihet på svenska betyder rätten att både välja religion eller att välja bort religion,
3363 och alla barn har rätt att fostras till att bli medvetna samhällsmedborgare med kapacitet att
3364 göra egna val. Vi vill därför att all undervisning för barn upp till myndig ålder bedrivs
3365 konfessionsneutralt och av konfessionsneutrala organisationer.

3366 Grunden till vårt ställningstagande är inte motvilja mot en viss religion till förmån för en
3367 annan utan istället djupt förankrat i respekt för den uppväxande individens rätt att själv välja
3368 tro och fritt få välja hur den religiösa tron ska utövas. Vi får inte ta denna frihet för givet. Den
3369 måste ständigt förtjänas, försvaras och erövrats på nytt. I det ljuset anser vi att den sekulära
3370 samhällsmodellen fungerar som religionsfrihetens bästa vän.

3371 Det är viktigt att konstatera att Sverige har stora problem med integrationen samt att
3372 religiösa/konfessionella skolor motverkar integrationen och bidrar till bl.a. segregation och
3373 parallella samhällssystem. Därför ska vi absolut inte bidra med skattemedel till dessa skolor.

3374

3375 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3376 att Centerpartiet ska verka för att ett etableringsstopp införs för fristående grund- och
3377 gymnasieskolor med konfessionell inriktning.

3378 att befintliga konfessionella skolor ska kontrolleras bättre av Skolverket.

3379

Kommitté 5 – Utbildning

3380 **Distriktets yttrande:**

3381 1 Bifall

3382 2 Bifall

3383 Nina Wahlin Södertälje, Reserverar sig i förhållande till motion 320 till förmån för avslag på
3384 motionen

3385

3386 Kommitté 5 - utbildning

3387 5.42 Hög åldersgränsen för CSN

3388 *Motion från Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

3389

3390 Vår samhällsidé om livslångt lärande och en stigande pensionsålder gör dagens CSN-
3391 reglemente omodernt och föråldrat. Den ökande pensionsåldern motiverar CSN-berättigade
3392 vidareutbildningar högre upp i åldern än vad som är möjligt idag. Samtidigt som
3393 åldersgruppen behöver sysselsättning för att känna sig behövda för att inte hamna i psykisk
3394 ohälsa, så leder lärande vårt samhälle framåt.

3395

3396 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3397 att bidrags – och lånedelen beviljas för 40 veckor upp till året den studerande fyller 65 år.

3398 att bidrags – och lånedelen beviljas för 20 veckor upp till året den studerande fyller 70 år.

3399

3400 **Distriktets yttrande:**

3401 Distriktsstyrelsen delar uppfattningen om vikten av ett livslångt lärande. Distriktsstyrelsen är
3402 dock inte övertygade om att livslångt lärande förutsätter CSN-stöd ända fram till dagens
3403 pensionsålder om 65 år med möjlighet att arbeta fram till 67 års ålder. Tveksamheten blir än
3404 större för förslaget om att omfatta möjlighet till CSN-stöd till och med 69 års ålder. Förslaget
3405 stämmer överhuvudtaget inte överens med Centerpartiets mångåriga arbete för grundtrygghet
3406 där den enskilde sedan förväntas ta ett långsiktigt ansvar för sin livssituation.

3407 Kompetenshöjning och spårbyte mitt i livet ryms i många fall genom aktuella
3408 arbetsmarknadsåtgärder, företagsförlagd utbildning m m . Den i särklass bäst fungerande
3409 möjligheten till vidareutbildning var det tidigare Kunskapslyftet. Den som var motiverad att
3410 fortbilda sig kunde få tjänstledigt för att studera och uppbära sextio procent av aktuell A-kassa
3411 under förutsättning att någon utanför arbetsmarknaden kunde gå in på ett utbildningsvikariat.
3412 Där uppstod arbetsmarknadspolitikens stora Win-winsituation. En höjning av åldersgränsen
3413 för CSN-stöd kräver en omfattande utredning.

3414

3415 Kommitté 5 - utbildning

3416 5.43 Programmering och jobben i framtiden

3417 *Anette Nordvall, Kungsholmen Stockholms län*

3418

3419 Utmaningen med samhällets utveckling är att den är för kortsiktig. Tekniken som utvecklas
3420 idag är sällan rejält disruptiv, utan idag löser man nya problem på gamla teknik.

3421 Få orkar ens tänka hur vi som medborgare agerar om 10 år hur ska vi då kunna orka förstå hur
3422 Sverige ser ut 2100. Det finns så många utmaningar och delning av befolkningen, som
3423 segregerade städer, miljöförstöring, mat, resebeteende, handel, teknik.

3424 Vi behöver som parti ta ledarrollen som framtidsförsigpåare och pådrivare av hur vi når en
3425 högre insikt om hur vi ska styra och agera i landet framåt.

3426 Därför föreslår jag att Centern tar ledartröjan och påbörjar en grundlig genomgång och börjar
3427 med ett FramtidsHackaton på både grundskola och högre utbildningsorgan för Sverige's
3428 framtid. På så vis lyfter vi frågan rejält där alla kan engagera sig. Om vi inte frågar får vi
3429 aldrig veta vad alla tycker och hur man tänker sig att det kan lösas.

3430

3431 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3432 att Centern tar ledartröjan och påbörjar en grundlig genomgång och börjar med ett
3433 FramtidsHackaton på både grundskola och högre utbildningsorgan för Sverige's framtid.

3434

3435 **Distriktets yttrande:**

3436 Samhället förändras, tekniken går framåt i en snabb takt och det kan vara svårt att överblicka
3437 vad Sverige om några år kommer att vara för en nation. Redan idag är vi medvetna om vissa
3438 beteenden som inte kommer att vara hållbara i framtiden. Konsumtionsmönster och resevanor
3439 är exempel på områden där vi behöver göra stora förändringar för att vår planet ska klara av
3440 en växande befolkning och hotande klimatförändringar. Det handlar även om vilket land vi
3441 vill att Sverige ska vara när det kommer till samtalsklimat och hur vår integration fungerar.

3442 Centerpartiet ska vara en drivande kraft i att Sverige och dess medborgare står beredda och
3443 redo för framtiden och de utmaningar som den gör med sig. Vi vill se en framtid där klyftorna
3444 minskar och ett mer välmående land. Där ska vi inte vara rädda att ta ledartröjan. I det ingår
3445 att Sverige ska vara långt fram i teknikutvecklingen, satsa på forskning för att vårt samhälle
3446 ska vara framtidssäkrat och att våra lärosäten och myndigheter har uppdrag som syftar på att
3447 se framåt, utbilda och vara inlyssnande i hur befolkningen mår.

3448 Att anordna ett hackaton för elever och studenter för att få in synpunkter på hur de tror att
3449 samhället kommer att se upp om hundra år är något som självklart kan genomföras men vi ser
3450 inte det som en uppgift som primärt Centerpartiets ska genomföra.

3451 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman

Kommitté 5 – Utbildning

3452 Att avslå motionen

3453 Distriktsstämmans beslut

3454 Att avslå motionen

3455

3456 Kommitté 5 - utbildning

3457 5.44 Lagen om skolbibliotek

3458 *Karin Ånsöta, Bollnäs kommunkrets Gävleborg*

3459

3460 I skollagen (2010:800) kap 2 36§ står det att alla elever ska ha tillgång till skolbibliotek.
3461 Skolinspektionens krav på skolbibliotek lyder: Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den
3462 egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att
3463 kontinuerligt använda biblioteket som en del av undervisning för att bidra till att nå målen för
3464 utbildningen.

3465 Vad är syftet med denna lag? Jag tolkar det som att skolan har ett uppdrag att öka elevens
3466 läslust och läsförståelse så att alla elever kan klara målen i sina ämnen/kurser samt att alla
3467 elever ska kunna hantera information och lära sig att vara källkritiska.

3468 Mindre, både fristående och kommunala skolor klarar inte av att bygga upp ett eget
3469 skolbibliotek med de krav som är uppställda. Många har nära till ett stadsbibliotek eller
3470 tillgång till en bokbuss, men det godkänns inte utan uppvisade avtal och långa redovisningar
3471 om hur man använder dessa och i vilket syfte. Om man klarar av att för skolinspektionen
3472 redovisa att man på andra sätt kan ge eleverna stöd som gör det möjligt för eleverna att nå
3473 målen så kan man godkännas.

3474 Fördelen med mindre skolor är att i de mindre klasserna med få elever har läraren stor
3475 möjlighet att se, motivera och vägleda eleverna till ökad måluppfyllelse genom individuella
3476 stöd och lösningar. Via internet och bibliotekskort kan mer litteratur nås och lånas än via egna
3477 bibliotek.

3478 Därför borde det i skollagen istället framgå vad skolans skyldighet är att ge eleverna för att de
3479 ska nå målen och INTE att varje skola måste ha ett skolbibliotek.

3480

3481 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3482 det bör i skollagen framgå vad skolans skyldighet är att ge eleverna för att de ska nå målen
3483 och INTE att varje skola måste ha ett skolbibliotek.

3484 Centerpartiet utreder för och nackdelar med följande paragraf i skollagen (2010:800) kap 2
3485 36§, samt verkar för en lagändring med fokus på syftet istället för på verktyget

3486 **Distriktets yttrande:**

3487 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

3488 Motionären lyfter fram det självklara kring att lagstiftningen kring skolbibliotek behöver bli
3489 tydligare i vad eleven behöver. Inte hur en skola skall vara utformad.

3490 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar att:

3491 Motions bifalls.

3492 Kommitté 5 - utbildning

3493 5.45 Skoldagen

3494 *Joakim Samuelsson, mellersta kretsen, Gotland*

3495

3496 Människans sömnbehov varierar genom livet. I allmänhet behöver vi sova mer ju yngre vi är -
3497 med ett undantag. Tonåringar har biologiskt sett ett större sömnbehov än både yngre och
3498 äldre, vilket sannolikt hänger ihop med alla de förändringar som sker under puberteten.
3499 Ungdomar behöver mellan 8,5 till 9,25 timmars sömn per natt. De flesta sover bäst från
3500 midnatt till framåt nio på morgonen. Med ökande skärmanvändning är det inte förvånande att
3501 man sett att en hög andel ungdomar får betydligt mindre sömn än så vilket negativt påverkar
3502 många olika funktioner. Ungdomar som regelbundet får mindre än åtta timmars sömn per natt
3503 är mer benägna att vara överviktiga, drabbas av depression, engagera sig i riskabla beteenden
3504 (som att dricka, röka tobak och använda droger) och att göra dåligt ifrån sig i skolan.

3505 Sömnbristen hos tonåringarna drivs till stor del av en konflikt mellan tonåringarnas interna
3506 biologiska klockor och samhällets scheman och krav. Därför är det meningsfullt att titta på
3507 skolstartstider.

3508 På några skolor har man testat att låta ungdomar börja sin skoldag senare på morgonen.
3509 Tonåringarna är i skolan under sina mest vakna timmar och kan uppnå sin fulla potential.
3510 Forskningen så långt ser mycket lovande ut. Bland annat led elever i dessa skolor mindre ofta
3511 av depression, de kom i tid till sina lektioner och de somnade inte under lektionerna. Eleverna
3512 hade också bättre betyg.

3513 Att arbeta för att få skolans starttider i takt med tonårens sömnbehov presenterar ett antal
3514 utmaningar och möjligheter - men att inte anpassa vårt hektiska samhälle efter våra biologiska
3515 behov är direkt kontraproduktivt.

3516

3517 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3518 Centerpartiet verkar för att skolan under högstadiet och gymnasiet börjar senare på morgonen.

3519

3520 **Distriktets yttrande:**

3521 -Att avslå motionen.

3522

3523 Kommitté 5 - utbildning

3524 5.46 Gruppstorlek

3525 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3526

3527 I skolans värld ser vi många gånger klasser som består av cirka 25 individer per klass. Detta
3528 är egentligen inte bekymret, det som gör att det blir bekymmersamt är att det enbart är en
3529 vuxen i klassen. Jämför vi detta med hur det ser ut i vuxenvärlden så landar vi i slutsatsen att
3530 det är dubbelt så många individer på varje ledare. All kunskap säger att det rimliga antalet för
3531 en ledare att ansvara för ligger på maximalt 12 stycken individer. Detta bör vi omedelbart
3532 säkerställa.

3533 Det kan exempelvis ske med övrig personal och behöver inte nödvändigtvis vara behörig
3534 lärare som är ledare för en grupp. Det kan lösas med exempelvis socialpedagoger eller annan
3535 lämplig personal.

3536

3537 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3538 att Centerpartiet aktivt arbetar med att varje grupp av 12 individer har en designerad vuxen
3539 ledare

3540

3541 **Distriktets yttrande:**

3542 SVAR

3543 Distriktsstyrelsen instämmer i motionens ambition om att inte ha så stora klasser som vi
3544 många gånger ser i dagens skola. Dock utan att fastställa en så exakt gräns som motionären
3545 kräver. Verkligheten är inte så enkel som att exakt lika många elever i en klass är jämförbar
3546 med samma antal elever i en annan klass, något som många lärare också beskrivit. En liten
3547 klass med 3 med elever som kräver speciella resurser kan vara mer krävande än en klass med
3548 dubbelt så många elever där inte dessa finns.

3549 Centerpartiet i Blekinge föreslår stämman att avslå motionen

3550

3551 Kommitté 5 - utbildning

3552 5.47 Skolhantering

3553 *Johan Byttner, Linköping Östergötland.*

3554

3555 I vissa kommuner anses det acceptabelt att elever röker på I skolskogen samt brandbombar
3556 den lokala matbutiken. Dessa kommuner är tydligt olämpade att bedriva
3557 utbildningsverksamhet.

3558 Enligt Finsk princip, det viktigaste centrala målet I grundskolan är att alla elever ska gå I en
3559 bra skola. Genom att ta bort de sönderruttnade höjer man snabbt medlen. Både därför att de
3560 värsta försvinner, samt därför att de som är nästan lika illa därhän skärper sig.

3561 Storbritannien har infört reformer som syftar till att förbjuda de värsta kommunerna att
3562 bedriva skolverksamhet. Detta är för att dessa kommuner ofta misskötte sig grovt. Många
3563 "inner city"-schools har nu fixats, men reformen blev för ideologisk och regeringen började
3564 konvertera fungerande skolor. Detta kan vi lära oss av.

3565

3566 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3567 att vi utreder när det är lämpligt att forcera en konvertering av en tydligt dysfunktionell
3568 kommunal skola till en statligt ägd friskola.

3569 att vi utreder I vilka situationer det är lämpligt att ta ifrån kommuner rätten att bedriva
3570 skolverksamhet, samt under vilka former de ska kunna återfå den rätten.

3571 att vi utreder vilka extra resurser, I termer av speciellt kunniga rektorer och lärare, som en
3572 nyligen konverterad skola behöver för att kunna komma på fötter.

3573 att vi verkar för att skolverket ska kunna tvångskonvertera en dysfunktionell kommunal skola
3574 till en statlig friskola.

3575 att vi verkar för att skolverket ska kunna förbjuda kommuner som tydligt missköter sig att
3576 bedriva kommunal skolverksamhet.

3577

3578 **Distriktets yttrande:**

3579 Kretsstyrelsens svar på motionen

3580 Motionären tar upp ett viktigt och angeläget ärende; dysfunktionella skolor, eller snarare
3581 dåliga huvudmän för skolan. Centerpartiets uppfattning i denna fråga är att skolan fortsatt ska
3582 vara ett kommunalt ansvar. Skolinspektionen har redan idag verktyg och maktbefogenheter att
3583 stänga skolor som inte uppfyller ställda krav.

3584 Att förbättringspotential finns på många håll är en annan sak. Uppmuntran till och inspiration
3585 från duktiga skolledare, parat med utveckling av utbildningsförvaltningarnas sätt att arbeta.

Kommitté 5 – Utbildning

- 3586 Fördjupade överväganden att ge större möjligheter för statliga myndigheter att gå in och ta
3587 över dåligt fungerande skolor riskerar bli ett steg på vägen mot en förstatligad skola.
- 3588 Sammantaget yrkar därför kretsstyrelsen på att motionen ska avslås.
- 3589 Kretsårsmötet beslutade att avstyrka motionen.
- 3590 Distriktsstyrelsen yttrande
- 3591 Motionären beskriver stora problem inom vissa av de kommunala skolorna och föreslår en
3592 lång rad kraftiga åtgärder för att komma till rätta med dessa problem, bland annat att ta ifrån
3593 kommuner rätten att driva skolor i egen regi.
- 3594 Att erbjuda medborgarna utbildning med hög kvalitet är en av samhällets viktigaste uppgifter
3595 och motionären lyfter därmed en fråga av största vikt.
- 3596 Distriktsstyrelsen anser att det redan finns verktyg, bland annat Skolinspektionen, som kan
3597 användas för att komma till rätta med de problem motionären pekar på. Centerpartiet anser att
3598 beslut som påverkar medborgarna ska tas så nära medborgarna som möjligt. Det talar för att
3599 kommunerna även fortsättningsvis ska vara huvudmän för de lokala skolorna. Det är mycket
3600 viktigt att kommunerna prioriterar skolverksamheten i sin budget och att de har ett aktivt och
3601 väl fungerande kontroll- och uppföljningssystem som förebygger så allvarliga
3602 kvalitetsproblem att Skolinspektionen kallas in med risk för stängning av skolor med mera.
- 3603 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen.
- 3604 Distriktsstämmans beslut
- 3605 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 3606

3607 Kommitté 5 - utbildning

3608 5.48 Planeringstid

3609 *Jesse Ljung. Hudiksvalls centerkrets*

3610

3611 Under "Vår politik" på Centerpartiets hemsida beskrivs det att Centerpartiet ska verka för att
3612 minska den administrativa bördan samt mer tid till lärare att undervisa sina elever. Om lärare
3613 ska ges mer tid till att undervisa sina elever krävs även en rimlig planeringstid till
3614 undervisningen.

3615 Planeringstidens längd samt innehåll varierar idag inom svenska skolan. Detta besluts många
3616 gånger av skolledningen. På vissa skolor inkluderar planeringstid möten, administrativa
3617 uppgifter och faktisk planering. På andra skolor inkluderar planeringstid just faktisk
3618 planeringstid. På vissa skolor är det ett fåtal timmar i veckan och i andra skolor ett flertal
3619 timmar i veckan. Vissa skolor har inte ens en policy kring planeringstidens minimum. Det vill
3620 säga minst acceptabla faktisk planeringstid som tilldelas läraren.

3621 För att få en jämlik skola och en god undervisning krävs det att skolorna har en policy kring
3622 faktisk planeringstid.

3623

3624 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3625 att var skola i landet ska ha en policy kring minst acceptabla faktisk planeringstid som
3626 tilldelas läraren.

3627

3628 **Distriktets yttrande:**

3629 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

3630 Motionären lyfter en viktig fråga. Vi ser hur förutsättningarna för planering av lektionerna
3631 varierar mellan skolor.

3632 Skolledningen/rektorn har ansvaret. Om lärare ska ges mer tid till att undervisa sina elever
3633 krävs även en rimlig planeringstid till undervisningen. Därför är det viktigt för en jämlik skola
3634 och en god undervisning att skolorna har en policy kring faktisk planeringstid.

3635 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

3636 att motionen besvarad.

3637

3638 Kommitté 5 - utbildning

3639 5.49 Språkundervisning för nyanlända barn i
3640 grundskolan

3641 *Ewa Tillander Uddevalla*

3642

3643 Man talar ofta om hur viktigt det är att nyanlända snabbt lär sig svenska för att integreras i
3644 det svenska samhället. Det finns olika modeller för att utveckla SFI undervisningen. Att delta
3645 i SFI undervisningen är ett krav som faller på den nyanlände vuxne. Varje kommun skall
3646 erbjuda SFI. Men hur gör vi för att barnen skall lära sig svenska så snabbt som möjligt?

3647 Skolverkets ”Allmänna råd om utbildning för nyanlända elever” från 2016 syftar till att stödja
3648 arbetet med mottagandet av och den fortsatta utbildningen för nyanlända elever. Meningen är
3649 att ”säkerställa att varje enskilt barn som anländer till Sverige får bästa möjliga förutsättningar
3650 att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål”.

3651 Skolverket ger råd och anvisningar, vilket är upp till huvudman att följa. Det ser väldigt olika
3652 ut när man kommer till små kommuner ute i landet. Många nyanlända hamnar just i
3653 småkommuner och små skolor på landsbygden kan ha mer än 20 % av eleverna med annat
3654 etniskt ursprung än svenskt. En övervägande del talar arabiska. Många av dem talar en
3655 knapphändig svenska.

3656 I många små kommuner finns ingen särskild organisation alls för att möta nyanlända elever.
3657 Man använder kanske skolverkets tester och placerar eleven utifrån det i en klass. Nyanlända
3658 elever placeras direkt i en klass med förväntningar att de skall följa undervisningen på ett nytt
3659 språk, i ett nytt land. Vissa elever har aldrig ens gått i skola förut. Eleven sitter av lektioner
3660 där de inte förstår något och läraren kan inte göra sig förstådd. Eleven får ingen undervisning i
3661 Svenska som andraspråk heller utan förväntas följa den ordinarie undervisningen i svenska.
3662 Självklart har vi en stor andel nyanlända som inte klarar kraven på t.ex. Nationella Prov. I
3663 bästa fall finns kanske en språkstödjare eller studiehandledare som kommer några lektioner i
3664 veckan.

3665 I större kommuner har man organiserat mottagandet med s.k. Förberedelseklasser. Där kan
3666 eleven få lite grundläggande språkkunskaper samt lite introduktion om hur svensk skola
3667 fungerar. Men i många mindre kommuner finns inte de.

3668 Men på rasten möter de kamrater med samma språkbakgrund och de känner samhörighet. Då
3669 kan de göra vad de vill och få ut sin frustration. Ingen vuxen förstår dem och ofta finns ingen
3670 vuxen som kan hjälpa dem till rätta. Det bildas små gäng på skolgården som bara kan tala
3671 med varandra. På så vis gror känslan av utanförskap och ”vi och dom” – mentalitet.

3672 Jag vill inte att Sverige skall vara ett sådant land.

3673

3674 Jag/vi föreslår partistämman besluta

Kommitté 5 – Utbildning

3675 att man det första halvåret som ett barn befinner sig i Sverige och i svensk skola, prioriterar
3676 träning i svenska.

3677 att man ser över hur man kan säkerställa en likvärdig och effektiv språkträning i svenska för
3678 alla nyanlända barn i för och grundskola, oavsett var i landet man bor.

3679 att man bygger upp ett system med sva-undervisning på loven, ute i kommunerna.

3680

3681 **Distriktets yttrande:**

3682 Distriktsstyrelsens motivering

3683 Motionären lyfter en väldigt angelägen fråga. Nyanlända barn måste få en bra start i svensk
3684 skola. Allt för många elever, särskilt de som kommit som nyanlända sent i grundskolan blir
3685 inte behöriga till gymnasiet. Att ge dessa barn en bra start och är helt väsentligt för deras
3686 möjligheter till vidare studier och arbete. Språket är helt avgörande för det. Motionären lyfter
3687 även behovet av likvärdig och effektiv språkträning i svenska för alla nyanlända barn oavsett
3688 var i landet man bor samt att eleverna får möjlighet under loven till svenska-undervisning.
3689 Distriktsstyrelsen delar motionärens förslag och anser att de är avgörande för ökad
3690 likvärdighet och att alla ges chansen till bra utbildning oavsett var man bor.

3691 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:

3692 Att bifall motionen

3693 Stämman beslutade:

3694 Att bifalla motionen.

3695 Att sända motion med svar från distriktsstämman till partistämman.

3696

3697 [Kommitté 5 - utbildning](#)

3698 [5.50 Teknikgapet](#)

3699 *Johan Byttner, Linköping Östergötland.*

3700

3701 Teknikgapet mellan ledande och eftersläntrande företag överskrider idag 30 år. En del företag
3702 använder sig av Direct Metal Laser Sintering (en typ av 3D-printing) och andra kan inte
3703 använda CAD.

3704 Detta teknikgap är särskilt tydligt mellan olika platser i landet och gör att vi skapar
3705 vinnarorter och förlorarorter. För att ha ett livskraftigt samhälle vill vi sprida teknik och
3706 teknisk kunskap mellan orterna, genom utbildning och att folk rör på sig. Denna motion rör
3707 utbildning.

3708

3709 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3710 att vi utreder vilka orter som ligger efter tekniskt, samt med hur många år.

3711 att vi verkar för att spendera en utbildningsmilyard på att minska teknikgapet i företag, genom
3712 att utbilda personal i eftersläntrande regioner.

3713 att vi verkar för att gymnasieelever ska uppmuntras av skolor och kommuner att lämna
3714 hemorten för att söka högre utbildning, så att småstäder kan dra nytta av utbildade
3715 hemvändare.

3716

3717 **Distriktets yttrande:**

3718 Kretsstyrelsens svar på motionen

3719 En del av marknadsekonomin är att vissa företag utvecklas, når framgång och skapar värden
3720 för sina ägare och samhället, medan andra företag försvinner. En annan realitet är att vissa
3721 bygder och delar av landet har långt fler framgångsrika företag än andra delar av landet.

3722 Att stimulera företagsamhet och företagsutveckling, och att göra det med metoder som bygger
3723 på ordentliga analyser av framgångsfaktorer och utan att störa marknader, är klok politik som
3724 skapar värden. Att stimulera regional utveckling är också klokt, av samma skäl och så länge
3725 inte marknadsprinciper då sätts ur spel.

3726 Analyser av hur företag och deras profiler ser ut i olika delar av Sverige finns redan, även om
3727 flera alltid kan göras.

3728 Trots att kretsstyrelsen alltså delar mycket av intentionerna i motionen är därför yrkandet att
3729 motionen ska avslås.

3730 Kretsårsmötet beslutade att avstyrka motionen.

3731 Distriktsstyrelsen yttrande

Kommitté 5 – Utbildning

- 3732 Att kunskaper hos företag eller individer varierar över landet är en realitet som kan vara
3733 problematisk. Dock anser distriktsstyrelsen att lösningen är inte utreda hur många år olika
3734 orter ligger efter eller att spendera en utbildningsmiljard.
- 3735 Distriktsstyrelsen anser också att politiken inte skall ge direktiv om att ungdomar skall lämna
3736 hemorten. Det valet skall ligga helt på den enskilda individen.
- 3737 Distriktsstyrelsen föreslår att motionen avslås.
- 3738 Distriktsstämmans beslut
- 3739 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 3740

3741 Kommitté 5 - utbildning

3742 5.51 Terminsindelning

3743 *Robert Boström Norsjö*

3744

3745 Sommarlovets nuvarande längd är negativt för elevernas kunskapsutveckling. Något som
3746 också forskning påvisat, bland annat John Hattie, 2009. Att införa tre terminer skulle kunna
3747 betyda mycket, både för elever och lärare. Förutom ett mer rimligt anpassat sommarlov kan
3748 eleverna med treterminssystemet få möjlighet till tydligare kunskapsavstämningar under
3749 läsåret. Det ger också möjlighet till återhämtning för både elever och personal med minst två
3750 veckors sammanhängande ledighet vid höstlov, jullov och påsklov.

3751 Det skapar samtidigt förutsättningar för lärarna till en jämnare arbetsfördelning över året.
3752 Genom att fördela de undervisningstimmar vi i dag redan har på ett bättre sätt kan vi komma
3753 framåt, utan att behöva höja undervisningstiden.

3754 Huvudmannen för skolan har i lagen mandat att besluta läsårstiderna. Varje skola har med
3755 detta en möjlighet att lyfta frågan om tre terminer på huvudmannanivå för att få till en
3756 förändring. Lsåret skall börja i augusti, sluta i juni, innehålla minst 178 skoldagar och minst
3757 12 lovdagar. Det innebär i praktiken att eleverna skulle kunna börja skolan en vecka tidigare i
3758 augusti och sluta en vecka senare i juni. Lovtid som tas i anspråk i augusti och juni kan
3759 förskjutas och fördelas i anslutning till övriga lov. Detta för att kunna skapa ett pedagogiskt
3760 upplägg med utrymme för en tredje termin.

3761 Undervisningstiden blir samma, skoldagarna blir lika många men det pedagogiska upplägget
3762 skulle bli bättre. Samt att det skulle underlätta för föräldrar att vid sommarlov planera runt
3763 semestern.

3764 Men för att få till en likhet över hela landet bör beslut tas på nationell nivå.

3765

3766 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3767 att en ändring till 3 terminer införs inom svensk grund- och gymnasieskola.

3768

3769 **Distriktets yttrande:**

3770 De svenska eleverna tillbringar i snitt kortare tid i skolan än elever i andra europeiska länder,
3771 detta samtidigt som kraven höjs. Att ge eleverna mer tid i skolan skulle kunna leda till att fler
3772 klarade målen och möjliggöra att andra delar som tidigare inte fått plats inom ramen för
3773 skolans ordinarie undervisning, så som utökad praktik och samarbete med arbetsmarknaden
3774 skulle kunna ges tid. Det skulle också kunna lätta på den stress som många elever känner över
3775 tidsbristen i skolan. Ytterligare leder det till att mindre skolarbete behöver genomföras
3776 hemma.

3777 Det skulle även underlätta för föräldrar att planera tillsyn och ledigheter vid lov.

Kommitté 5 – Utbildning

- 3778 För att få till en likhet över hela landet bör beslut om terminsindelning tas på nationell nivå.
3779 Motionärens motiv till en övergång till 3-terminssystem är inte att öka antalet
3780 undervisningstimmar i den svenska skolan. Distriktsstyrelsen är däremot av uppfattningen att
3781 det främsta motivet för en översyn av grundskolans och gymnasiets terminer att frigöra mer
3782 tid för undervisning.
- 3783 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
3784 att bifalla motionen.
- 3785 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 3786 Under stämmans behandling yrkas:
- 3787 • Anna-Karin Sjölander, distriktsstyrelsen, att instämma i motionens intentioner.
- 3788 Distriktsstämman beslutar enligt Anna-Karin Sjölanders yrkande.
- 3789

3790 Kommitté 5 - utbildning

3791 5.52 Vetenskapsförnekelse

3792 *Torsten Sandberg Norrbotten*

3793

3794 Vetenskapsförnekelse har alltid funnits. Var jorden rund? Om arternas uppkomst osv. Idag är
3795 frågan högaktuell kopplad till klimatfrågor. Om de kraftiga klimatförändringarna orsakas av
3796 människorna eller inte. Om vi skall bry oss om dess konsekvenser och vad vi i så fall skall
3797 göra.

3798 Det finnes en begynnande forskning som studerar vetenskapsförnekelse i allmänhet och
3799 klimatförnekelse i synnerhet. Var kommer motståndet ifrån som sår tvivel om vetenskapens
3800 legitimitet. Är motståndet organiserat? Det som framkommit än så länge är, i korthet,
3801 följande.

3802 Det finns ett organiserat motstånd. Det finns stiftelser, tankesmedjor och andra med
3803 kopplingar till stora oftast multinationella företag som finansierar förnekelse av främst
3804 klimatforskning. Oljeindustrin har säkert ett finger med i det spelet. De försöker skydda sina
3805 ekonomiska intressen mot miljöpolitiska krav. De sår tvivel om forskningens legitimitet.
3806 Förstorar upp oenighet mellan forskargrupper och plockar russinen ur kakan genom att välja
3807 det som stärker egna ståndpunkter. De försöker påverka politiker att gå deras ärenden. På en
3808 lägre nivå är det oftast män långt ut till höger i den politiska höger-vänsterskalan. Budskapen
3809 sprids inte minst i sociala medier.

3810 Motkrafterna påverkar givetvis den allmänna opinionen. Det är ju syftet. Många blir
3811 tveksamma, vad skall man tro? Skeptiker trots alla larmrapporter om klimatet. I det privata
3812 sammanhanget handlar det ofta om rädsla. Det utlöser psykologiska försvarsmekanismer. Det
3813 är jobbigt att ta åt sig de hela tiden ringande varningsklockorna. Jobbigt också att behöva
3814 ändra levnadssättet. Flyga och köra fossildriven bil mindre och överhuvudtaget ändra vårt
3815 materialistiska levnadsätt.

3816 Enligt forskningen påverkas även frågan om tilltron till vetenskapen av sociala förhållanden.
3817 Ojämlighet får som vi vet negativa effekter på ohälsa med sociala svårigheter och t o m
3818 kriminalitet. Men också att hantera t ex klimathoten. I jämlika samhällen finns en större
3819 känsla för gemensamt ansvar och demokratiska lösningar.

3820 De politiska partierna bör ägna frågan om forsknings- och vetenskapsförnekelse större upp
3821 märksamhet. Klimatfrågan är alldeles för viktig. Kunskap hos den breda allmänheten är en
3822 förutsättning för att politiken skall våga ta också obekväma beslut. Politiska företrädare får
3823 inte, som ibland sker, avvisa vetenskapliga fakta påstående sig veta bättre. Centerpartiet kan
3824 använda medlemstidningen för information. Raka och enkla artiklar om varför växthusgaser
3825 värmer upp jorden och att människor ökar mängden.

3826

3827 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3828 att verka för ökad forskning om vetenskapsförnekelse

Kommitté 5 – Utbildning

3829 att i medlemstidningen informera om varför växthusgaser värmer upp jorden och att
3830 människor ökar mängden

3831

3832 **Distriktets yttrande:**

3833 Distriktsstämman föreslår att instämma i motionens intentioner

3834 Kommitté 5 - utbildning

3835 5.53 YH-utbildning

3836 *Karin Helmersson, Nybro., Christina Davidson, Nybro., Conny Tyrberg, Västervik., Anna-*
3837 *Kajsa Arnesson, Mörbylånga., Magnus Larsson, Oskarshamn., Lars Rosander, Hultsfred.,*
3838 *Stihna Johansson Evertsson, Högsby., Ingemar Einarsson, Kalmar., Ingegerd Petersson,*

3839

3840 Vi kommer de närmaste åren stå inför ett kompetensglapp och en kompetensbrist i många
3841 yrken. Olika former av utbildningssätt kommer därför vara avgörande. Det är också stor vikt
3842 att tillgången till utbildning finns i hela landet och inte minst utanför de stora
3843 universitetsorterna. Att kunna genomföra sin utbildning eller fortbilda sig behöver därför
3844 kunna ske på olika sätt, via folkhögskolor, distansutbildning, via högskolecenter och via
3845 yrkesutbildningar etc.

3846 När vi tittar på yrkesutbildningarna (YH) som får sitt stöd via Myndigheten för
3847 yrkesutbildning så ser vi en snedfördelning i landet där många utbildningar som får stöd
3848 hamnar i storstadsregionerna. I årets tilldelning hamnade 130 utbildningar i
3849 Stockholmsregionen av totalt 496 beviljade. Skälen som uppges är att regionen saknar en
3850 tillräckligt stor arbetsmarknad. Det är då viktigt att komma ihåg att just de
3851 utbildningsplatserna kan vara viktiga för att företag i området ska kunna utvecklas och yrket
3852 kan på orten vara en bristvara.

3853

3854 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3855 att Centerpartiet verkar för att utbildningsmöjligheterna tex via yrkeshögskola får en närmare
3856 koppling till behoven lokalt och efterfrågan lokalt och regionalt. Det är också viktigt att
3857 landsbygdsperspektivet beaktas och människors möjlighet till utbildning i hela landet

3858

3859

3860 **Distriktets yttrande:**

3861 Motionen handlar om en bättre fördelning av yrkesskoleutbildning i landet. Vi ser idag en
3862 snedfördelning av yrkesskoleutbildning med en kraftig övervikt till fördel för
3863 storstadsregionerna. Distriktsstyrelsen ser kompetensutveckling i olika form som en viktig
3864 fråga för att hela landet ska kunna utvecklas och för att människor i olika delar i livet ska
3865 kunna fortbilda sig. Arbetsmarknaden kommer kräva en bredd av utbildningar och att

Kommitté 5 – Utbildning

3866 arbetskraften vidareutbildar till den kompetens företag och offentliga yrken behöver. Att fler
3867 högskolor och universitet nu finns runt om i landet har varit viktigt, likväl som
3868 kompetenscentra etc. Vi tror på ett större regionalt inflytande över utbildningssektorn med ex.
3869 yrkesutbildningarna som ett första steg där regionen avgör vilka utbildningar som behövs för
3870 den egna regionen.

3871 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

3872 Att tillstyrka motionen

3873 Distriktsstämman beslutade:

3874 att bifalla distriktsstyrelsens förslag

3875

3876 Kommitté 5 - utbildning

3877 5.54 NPF-säkra skolan

3878 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3879

3880 Skolan arbetar för inkludering så att alla ska få plats i skolans miljöer. Detta är en välmenande
3881 inriktning som är positiv. Dock så blir det för vissa individer väldigt exkluderande då miljön
3882 inte tillgodoser de behov som vissa har. Detta drabbar främst de individer som har svårigheter
3883 att finna sig i miljöer med hög fart och mycket intryck. De individer med neuropsykiatriska
3884 funktionsnedsättningar (NPF) drabbas av denna inriktning.

3885 Vi behöver vända på hela vårt förhållningssätt och snarare utgå från att alla gynnas av NPF-
3886 säkring i skolmiljö. Även de individer som inte har diagnosticerats inom NPF har vinning av
3887 en miljö som tillgodoser dessa aspekter.

3888

3889 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3890 att Centerpartiet aktivt arbetar för att alla skolor ska NPF-säkras

3891

3892 **Distriktets yttrande:**

3893 Motionärerna beskriver i sin motion hur vissa elever exkluderas i det nuvarande skolsystemet.

3894 Centerpartiet anser att samhället måste bli bättre på att förebygga sjukdom och ohälsa. För att
3895 motverka att hälsorisker utvecklas till sjukdomar, måste sjukvården arbeta med förebyggande
3896 och hälsofrämjande insatser. Vården ska inte bara finnas till hands när vi väl har blivit dåliga.
3897 Den ska också ge oss hjälp och råd för att vi inte ska bli sjuka. Vi tycker att samhället behöver
3898 bli bättre på att ge människor stöd i att ändra osunda levnadsvanor och förebygga sjukdom.

3899 Vi tycker också att människor ska få bestämma mer själva. Att du själv ska få välja vilken
3900 skola du ska gå på ser vi som en självklarhet. Vi värnar och vill utveckla valfriheten för
3901 elever, föräldrar och lärare. Det behöver bli lättare att välja förskola och skola. Centerpartiet
3902 vill införa aktiva och informerade skolval så att det blir obligatoriskt att välja skola. Vi vill att
3903 Skolinspektionen ska få kraftfullare verktyg att vidta åtgärder mot skolor som inte håller
3904 måttet och vi vill att samma villkor ska gälla för både fristående och kommunala skolor.

3905 Alla elever som lämnar grundskolan ska kunna läsa och skriva och ha grundläggande
3906 kunskaper i matematik. Skolan ska också sträva efter att alla elever lämnar skolan med
3907 godkända betyg. För oss är det viktigt att varje elev blir mött där den står. Den som inte har
3908 lika lätt att lära ska få hjälp och stöd att utveckla sina kunskaper. Den som har lätt för sig ska
3909 få utmaningar och stöd att fortsätta utvecklas. Det behövs fler lärare med specialpedagogisk
3910 kompetens i skolan, som kan se till att eleverna får det stöd de behöver.

3911 Centerpartiet i Blekinge anser att Regionen ska driva den förebyggande hälsovården i länet
3912 och Centerpartiet vill inte ytterligare öka regelverket kring skolan och osäkerheten om vilka

Kommitté 5 – Utbildning

- 3913 regler som gäller. Vi anser också att speciella inriktningar av typ fysioterapeut och/eller NPF
3914 är möjliga att driva redan i dagens skolsystem.
- 3915 Distriktsstyrelsen i Blekinge föreslår distriktsstämman att avslå motionen
- 3916

3917 Kommitté 5 - utbildning

3918 5.55 Skolbyte

3919 *Anna Lasses, Solna Stockholms län*

3920

3921 Det fria skolvalet och rätten att som fristående aktör starta skola kan vara ur ett barnperspektiv
3922 en av de viktigaste reformer som genomfördes i slutet av 1900-talet. Att varje individ ska
3923 kunna få utveckla sin potential genom att välja den skola som passar just den individen.

3924 Men som med allt annat finns det en baksida - den behöver nu rättas till och det skyndsamt.

3925 Rätten att på dagen byta en skola till en annan får negativa effekter för den skolan som lämnas
3926 - oavsett om det är en kommunal skola eller en skola som drivs av en fristående aktör. Detta
3927 då skolpengen följer med eleven på dagen, vilket gör det svårt att beräkna ekonomin för
3928 skolan. Det finns alltför många exempel då en mindre kris i en klass utlöst strömhopp av
3929 elever, istället för att man velat ge tid för att reda ut krisen. Detta leder i sin tur till stora tapp
3930 för skolan, vilket riskerar att starta en ond spiral av elevtapp på hela skolan. Att begränsa
3931 bytet av skola till terminsvis eller rentav läsårsvis vore ett rimligt sätt att komma åt detta
3932 missbruk av det fria skolvalet, utan att för den skull nämnvärt begränsa elevers och föräldrars
3933 rätt att välja skola. Självklart ska elever som flyttar eller har särskilda skäl eller behov ha rätt
3934 att byta även mitt i en termin även i fortsättningen, men då som undantag.

3935

3936 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3937 att rätten att byta skola mitt under ett pågående läsår ses över, för att begränsa byten och
3938 strömvhopp som leder till svårigheter att bedriva en stabil skola av hög kvalitet.

3939

3940 **Distriktets yttrande:**

3941 Ny att sats: Att rätten att byta skola mitt under ett pågående läsår ses över, för att begränsa
3942 byten och strömvhopp som leder till svårigheter att bedriva en stabil skola av hög kvalitet.
3943 Vid särskilda skäl ska skolbyte mitt i termin dock fortsatt vara möjligt men då som undantag.

3944

3945 Kommitté 5 - utbildning

3946 5.56 Pojkar i skolan

3947 *Leena Bergander Wikström, Gävle kommunkrets*

3948

3949 I genusforskningen från Tittmyran 1996 hade man uppmärksammat att pojkar inte har samma
3950 förutsättningar som flickor att klara skolan. Redan då såg man att pojkarna skulle ha svårare
3951 att klara högskolestudiet. Idag ser vi att 87% av de som tar examen är flickor. Ändrade
3952 förhållningssätt för lärare och förskolepersonal är önskvärt. Pojkarna fostras i gamla
3953 hierarkier efter gammal norm. De tränas i att bli snabbast starkas och bäst, medan flickorna
3954 tränas i de egenskaper som behövs i det framtida samhället språk, begrepp och empati.
3955 Pojkarna blir även ”inteflickor ” eftersom de har få förebilder i förskola/skola och de försöker
3956 hitta sin identitet genom att inte göra som flickorna gör.

3957

3958 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3959 genus i lärarutbildningen även tittar på pojkarnas situation.

3960 i lärarutbildningen arbetar med genus och förväntningar i större utsträckning med inriktning
3961 på pojkarnas behov

3962 skolpersonal utbildas i sitt förhållningssätt

3963

3964 **Distriktets yttrande:**

3965 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborgs förslag till distriktsstämman:

3966 ang motion: Ökad jämställdhet för pojkar i skolan

3967 Det är viktigt att lyfta fram genusperspektivet i lärarutbildningen ur ett jämställhetsperspektiv
3968 i skolan. Det får inte bli en diskussion om att locka fler män till lärarutbildningen genom att
3969 höja yrkets status.

3970 Forskning har visat vikten av att lärarutbildare och lärarutbildningsorganisationen reflekterar
3971 över hur diskussionerna och seminarieformen ska kunna användas för att utmana det
3972 vardagliga tänkandet. I vardagspratet ryms ofta oproblematiserade, ibland till och med
3973 diskriminerande, kommentarer. Det är viktigt att inom utbildningens ramar synliggöra de
3974 normer som bidrar till att forma såväl lärarstudenter som lärarutbildare. Lärarutbildare som
3975 arbetar med genus och jämställdhet behöver ha en kollegial miljö att luta sig mot. Att bära
3976 frågorna som ensam individ är inte långsiktigt hållbart.

3977 Centerpartiets distriktsstyrelse yrkar att:

3978 Motionen bifalls.

3979

3980 Kommitté 5 - utbildning

3981 5.57 Pojkar i skolan

3982 *Lillemor Gunnarsson Hedemora Centerkrets Dalarna.*

3983

3984 I vårt moderna samhälle är pojkar förlorare i skolan.

3985 Ungefär en tredjedel av pojkarna går inte färdig sin gymnasieutbildning. En majoritet av
3986 utexaminerade på högskolorna är kvinnor. Är vi på väg in i ett matriarkat? Kommer samhället
3987 att få en manlig kris. Vad är det som gör att män presterar sämre än kvinnor på en rad
3988 områden.

3989 Ofta ställs biologiska könsskillnader mot kulturella förklaringar som normer och strukturer.
3990 Men det är en falsk motsättning. Anledningen till att skillnader mellan könen drar iväg är
3991 både biologiska och kulturella, och kan förstärka eller försvaga varandra.

3992 Kvinnor har generellt sett en större verbal och social förmåga och detsamma gäller för flickor
3993 gentemot pojkar i skolan. Kunskapsskolan är som en "yttre tvångströja" för pojkar med spring
3994 i benen. I en grund- och gymnasieskola där alla elever förväntas lägga upp sin utbildning
3995 själva, och där stor vikt läggs vid förmågan att arbeta i grupp och skriva analyserande texter
3996 snarare än att lära sig konkret fakt, kommer att missgynna pojkar. Det är exakt vad som har
3997 hänt! Förutom att flickor generellt sett har en bättre språklig förmåga mognar flickor tidigare.

3998 För ungdomar i tonåren kan det skilja två år i utveckling mellan pojkar och flickor.

3999 Visst kan vi tycka att det är kvinnors tur att dominera, men har vi för den skull rätt att
4000 försumma de pojkar som föds idag och växer upp idag? En sådan inställning är dock orättvis
4001 mot dagens unga, misslyckade pojkar. Dessutom är det frustrerande att unga män utan
4002 utbildning eller yrkesheder är en tickande bomb.

4003 Ett jämställt samhälle kräver att det finns jämställdhet mellan flickor och pojkar, män och
4004 kvinnor.

4005 Tydliga strukturer, en betoning av kunskaper istället för social kompetens och mer idrott
4006 skulle gynna pojkars studieresultat, och det skulle även kvinnor tjäna på.

4007

4008 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4009 att regering och riksdag ser över nuvarande skolsystem ur motionärens intentioner.

4010

4011 **Distriktets yttrande:**

4012 Styrelsen instämmer i motionärens synpunkter på den svenska skolan. Att pojkar har sämre
4013 resultat i skolan och att flickor har bättre resultat - generellt sett - är ingen nyhet. Så har det
4014 sett ut under lång tid. Paradoxalt nog är förhållandet det omvända i arbetslivet där män har
4015 högre löner, högre positioner och en bättre löneutveckling. Det här sätter fingret på att

Kommitté 5 – Utbildning

4016 jämställdhet är något som både kvinnor och män tjänar på. Vi instämmer i motionärens
4017 mening om att skolan behöver göras mer individanpassad. Det kan till exempel vara med
4018 flexibel skolstart, flexibel timplan som mer styr mot kunskapsmål, flexibelt lärande och så
4019 vidare.

4020 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4021 att instämma i motionens intentioner

4022 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

4023 att instämma i motionens intentioner

4024

4025 Kommitté 5 - utbildning

4026 5.58 Reell kunskap

4027 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

4028

4029 I skolan har vi under många år arbetat för att stävja bruk av substanser. Detta i form av
4030 informationskampanjer, kontroll och rättsliga påföljder. Samtidigt så ser vi hur bruk av i
4031 dagsläget illegala substanser konstant ökat och vi har mer eller mindre responderat på samma
4032 sätt år efter år. Detta trots att det bevisligen inte haft den effekt vi satt våra förhoppningar till.
4033 Vi behöver ändra våra ingångsvärden och erbjuda reell kunskap i dessa frågor. Vi behöver ta
4034 våra barn, unga och unga vuxna på allvar och möta dem där de befinner sig. Både i de fysiska
4035 och psykiska rummen. Vi kan inte längre hoppas och tro att den informativa- eller
4036 värdeöverföringsansatsen på ett magiskt sätt komma börja verka. Vi behöver våga ställa
4037 frågor utan att ha alla svar färdiga som vi vill förmedla.

4038 Ska vi lyckas vända den trend av psykisk ohälsa och den förhöjda risk för substansanvändning
4039 i låga åldrar så behöver vi ge reell kunskap till barn, unga och unga vuxna.

4040

4041 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4042 att Centerpartiet aktivt arbetar för att kriminalisera all ickereell kunskap som förmedlas till
4043 barn, unga och unga vuxna

4044

4045 **Distriktets yttrande:**

4046 Svar på motion ”Reell kunskap”

4047 Det finns all anledning att utifrån ny forskning och kunskap ständigt ompröva arbetet för att
4048 motverka psykisk ohälsa och användandet av farliga och illegala substanser. Metoderna ska
4049 vara evidensbaserade och bygga på kunskap.

4050 Däremot ser vi inte hur ett förbud mot ickereel kunskap skulle kunna införas och tillämpas.

4051 Distriktsstyrelsen för Centerpartiet i Blekinge föreslår stämman;

4052 Att avslå motionen

4053

4054 Kommitté 5 - utbildning

4055 5.59 Regionalisering av gymnasieskolan

4056 *Sandra Eliasson, Bollebygd*

4057

4058 Svenska elever kan allt mindre när de kommer till högskolan. Kvalitén på
4059 gymnasieutbildningar skiftar och det finns en stor konkurrens såväl mellan kommuner som
4060 från privata skolor. På många håll har kommunerna gått samman i olika samverkansformer
4061 för att möjliggöra en så bred valfrihet som möjligt för ungdomarna. Men fortsatt är många
4062 små kommuner i händerna på sina större grannar för att lösa gymnasieutbildning för sina
4063 innevånare.

4064 På flera håll driver regioner och landsting utbildning i olika former. En regionalisering av
4065 ansvaret för gymnasieskolan skulle kunna leda till en mer likvärdig utbildning men också en
4066 bättre matchning mot arbetsmarknaden i närområdet utan att för den saken tappa den lokala
4067 förankringen som är så viktig. Att fokusera på kvalitet i verksamheten och möjliggöra för
4068 strategiska spetsutbildningar istället för dagens system som inte alltid håller måttet då fokus
4069 är att behålla sina elever i hemkommunen.

4070 En gymnasieskola med kvalitet i fokus istället för geografiska områden och en avlastning för
4071 kommunerna som bär ett allt större ansvar i vår välfärd skulle kunna åstadkommas med en
4072 regionalisering av ansvaret.

4073

4074 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4075 att ansvaret för gymnasieskolan regionaliseras.

4076

4077 **Distriktets yttrande:**

4078 Motionären tar upp ett problem som är uppenbart i mindre kommuner som inte har en egen
4079 gymnasieskola och därmed blir beroende av välviljan hos grannkommunerna. Centerpartiet
4080 har på stämmorna flera gånger diskuterat huvudman för skolan då främst med staten som
4081 alternativ, och varje gång har beslutet landat i att skolan ska vara kommunal. Inför stämman
4082 har Centerpartiet på riks tillsatt kommittéer som ska arbeta med ett antal politiska områden,
4083 däribland utbildning. Alltså kommer frågan att debatteras även denna stämma.

4084 I Sjuhärad finns samarbeten inom kommunalförbundets ram som gör att alla elever får ett
4085 betydligt större utbud. Alla elever kan söka vilka skolor de vill inom Sjuhärad. Detta
4086 samarbete skulle kunna utökas med övriga kommunalförbund i Västra Götaland och kanske
4087 med grannlän också.

4088 Vissa skolor är redan idag drivna av regionen, och hanteringen av dessa har lämnat en del att
4089 önska och först nu finns ett avtal påskrivet som gett ett inte helt rättvist system som kommer
4090 drabba kommuner vars elever väljer fristående skolor. Att regionen bättre än kommunerna

Kommitté 5 – Utbildning

- 4091 skulle kunna möta lokala arbetskraftsbehov är mycket tveksamt. Kanske kunde utbildningen
4092 bli mera likvärdig, men det är svårt att förutsäga.
- 4093 I januariavtalet finns en överenskommelse om att en utredning om att förstatliga skolan ska
4094 tillsättas. Det finns ett problem att föregå den debatt som kommer utifrån denna utredning
4095 som Centerpartiet tillstyrkt i januariavtalet.
- 4096 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
- 4097 att avslå motionen
- 4098 Centerpartiet i Sjuhärads distriktsstämma beslutade
- 4099 att avslå motionen
- 4100

4101 Kommitté 5 - utbildning

4102 5.60 God lärandemiljö

4103 *Jonas Rask-Samuelsson, Ljusdals kommunkrets Gävleborg*

4104

4105 Statistiken visar att många och en ökande andel elever idag känner att andra elever är störande
4106 moment i läromiljön. Likaså vittnar många lärare om de få möjligheter som finns att agera
4107 mot enskilda störande elever varpå majoriteten av eleverna förvägras en god läromiljö.

4108

4109 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4110 Centerpartiet ska arbeta för att stärka lärarnas möjligheter och rättigheter att avvisa elever ur
4111 klassrum som stör lärandemiljön

4112

4113 **Distriktets yttrande:**

4114 Inget distriktsyttrande har inkommit

4115

4116 Kommitté 5 - utbildning

4117 5.61 Digitalisering av skolan

4118 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

4119

4120 Vi genomgår just för tillfället en stor digitalisering på många håll. Med stora skillnader i
4121 satsningar. Dessa skillnader gör att kostnader riskerar skena iväg på många håll. Dessutom
4122 gör det att vissa skolor hamnar långt före när det kommer till det pedagogiska värdet av denna
4123 digitalisering och andra hamnar följaktligen långt efter. Det finns stora vinningar i att
4124 digitalisera det pedagogiska arbetet, både för lärare och elever. Dock så missar vi målet då det
4125 inte finns någon helhetsbild av vad som är bra. Vi riskera göra dyra insatser som har liten om
4126 ens någon positiv effekt. Vi behöver ha ett helhetstänk när det kommer till digitaliseringen för
4127 att få mest bang för pengarna.

4128

4129 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4130 att Centerpartiet aktivt arbetar för att digitaliseringen av skolan genomförs unisont och att det
4131 ses som övriga läromedel och vad som ska finnas i skolan

4132

4133 **Distriktets yttrande:**

4134 Vi välkomnar digitaliseringen av skolan och ser att det ger goda förutsättningar för nya
4135 arbetsmetoder i skolan. Samtidigt visar forskning att läsning på skärm ger sämre inlärnin-
4136 g än att läsa på papper. På många håll har frågan om att införa läsplattor etc varit viktigare än hur
4137 detta ska ske. Vi ser att de kommuner som haft en genomtänkt plan för införandet lyckats
4138 bättre än de som inte haft någon plan. Det är dock vår uppfattning, som decentralistiskt parti,
4139 att det är de lokala förutsättningarna som behöver styra och det vore därför fel att från statligt
4140 håll diktera hur detta ska ske.

4141 Centerpartiet rekommenderar därför partistämman att:

4142 Anse motionen avslagen

4143

4144 Kommitté 5 - utbildning

4145 5.62 Yrkesutbildning

4146 *Lillemor Gunnarsson Hedemora Centerkrets Dalarna*

4147

4148 Idag har vi ca en tredjedel av alla pojkar som inte klarar sin gymnasieutbildning. Andelen för
4149 flickor ligger mycket lägre. Idag ligger fokus i skolan på teoretiska kunskaper och på att alla
4150 har förmågan att samarbeta och analysera i sina studier.

4151 Att lägga lika mycket fokus på att yrkesutbildningar har ett lokalt stort värde som teoretiska
4152 utbildningar är av stor vikt. Om man så vill ger yrkesutbildningar också behörighet till
4153 högskolan och framför allt till yrkeshögskolan.

4154 Inom alla yrkesutbildningar på gymnasieskolan går det utmärkt att välja ämnen och kurser
4155 som gör att du kan plugga vidare på högskola eller universitet senare i livet.

4156 Ett stor plus med ett yrkesgymnasium är att du kan börja jobba direkt efter din examen. Under
4157 din utbildning får du in en fot på marknaden och kan redan där börja skapa kontakter och
4158 bygga relationen för ett framtida jobb. Att följa sin talang minskar riskerna för avhopp under
4159 gymnasietiden där man valt ett yrkesprogram. Att välja själv och inte alltid låta andra styra.

4160

4161 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4162 att regering och riksdag ger gymnasiets yrkesprogram lika hög status som de teoretiska
4163 programmen.

4164

4165 **Distriktets yttrande:**

4166 När Centerpartiet ingick i regeringen tillsammans med övriga Allianspartier (2006-2014)
4167 beslutades om en ny gymnasielag som innebar att yrkesutbildning infördes på gymnasiet igen.
4168 Tyvärr har det tagit lång tid för den nya ordningen att få fäste och locka studenter då den till
4169 en början baktalades av den politiska oppositionen. Behovet av yrkesutbildade personer har
4170 länge varit stort och ser inte ut att minska. På senare år har yrkesutbildningen på gymnasiet
4171 också fått fler studenter och ett uppsving. Den upplevda sämre status som motionären
4172 hänvisar till är inget som de facto är en fråga om lagstiftning, utan snarare om hur
4173 utbildningen uppfattas.

4174 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4175 att instämma i motionens intentioner

4176 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

4177 att instämma i motionens intentioner

4178

4179 Kommitté 5 - utbildning

4180 5.63 Skoluniform i grundskolan

4181 *Henrik Arnesson, Marie Björsell & Pär Olsson, Kungsbacka Halland*

4182

4183 Skolan är en av våra viktigaste gemensamma institutioner. Här formas morgondagens
4184 medborgare i vårt samhälle. Grundtanken med vårt svenska skolväsende är ju att alla skall få
4185 lika villkor i skolan, alla skall kunna följa med på exempel vis skolresor och liknande trots att
4186 vårdnadshavaren/na inte har ekonomi att betala hela resan. Däremot, så är det fritt fram att
4187 märkas vad gäller elevernas klädsel. Hur många mobbningsoffer det finns där klädseln är en
4188 del av mobbningen, finns väl knappast någon statistik på, men att det kan förekomma kan vi
4189 kanske vara överens om. En skoluniform låter kanske gammaldags och kanske till och med
4190 elitistiskt, men det beror nog mer på hur den utformas. Med detta skulle barnfamiljer få lite
4191 mer pengar till aktiviteter och liknande, även om skoluniformen på något sätt måste betalas,
4192 detta bör lämpligen ske via skattsedeln. Detta borde även underlätta för våra nyanlända
4193 familjer, att inte behöva tänka på att skaffa skolkläder också.

4194

4195 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4196 att Centerpartiet verkar för att skoluniform införs i grundskolan

4197

4198 **Distriktets yttrande:**

4199 Distriktsstyrelsens yttrande

4200 Mobbning är ett väldigt hemskt fenomen och vi bör finna sätt att motverka det. Skoluniform
4201 är däremot fel väg att gå. Det skulle endast vara ett kostsamt sätt att dölja de underliggande
4202 problemen. Det finns ingenting som visar att skoluniform ensamt skulle stoppa mobbning
4203 utan det behövs en helt annan typ av åtgärd. Att kräva uniform på eleverna skulle dessutom
4204 kväva individualiseringen, då kläder ändå är ett sätt som vi får lov att uttrycka oss och visa
4205 vilka vi är. Mobbare använder helt enkelt kläder som ett sätt att mobba men det är inte det
4206 som är kärnan i problemet.

4207 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

4208 att avslå motionen.

4209 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

4210 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

4211 att avslå motionen

4212

4213 Kommitté 5 - utbildning

4214 5.64 Behörighet till högskolan

4215 *Anton Sandell, Västerås Västmanlands län*

4216

4217 Som regelverket ser ut idag måste man ha läst in behörighetskraven innan man söker en
4218 högskoleutbildning, där sista ansökningsdagen är i mitten av april för en utbildning som
4219 börjar på höstterminen. Detta innebär i många fall att en person som vill söka en utbildning
4220 men som behöver komplettera sina studier, ofta måste planera ett år i förväg. För att klara det
4221 kan man tvingas att antingen ta tillfälligt tjänstledigt för att läsa in betyg i kurser som krävs
4222 flera månader i förväg, alternativt läsa in på distans utöver sin vanliga sysselsättning, innan
4223 man ens vet om man blir antagen.

4224 Genom att tillåta studenter att läsa in enskilda kurser på gymnasienivå som krävs för
4225 behörighet till en högskoleutbildning parallellt med högskolestudierna förenklar vi för
4226 individer med enbart grundläggande behörighet att vidareutbilda sig senare i livet. Det skulle
4227 förkorta den totala studietiden och innebära att människor snabbare kommer ut i arbete.

4228

4229 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4230 att Centerpartiet verkar för att det ska vara möjligt att läsa in behörighet till en
4231 högskoleutbildning parallellt med högskolestudier.

4232

4233 **Distriktets yttrande:**

4234 Distriktsstämmans yttrande och ang motion ”Underlätta för behörighet till högskolan”.

4235 I motionen föreslås ”att Centerpartiet verkar för att det ska vara möjligt att läsa in behörighet
4236 till en högskoleutbildning parallellt med högskolestudier”.

4237 Den högre utbildningen går det idag att få behörighet till på flera sätt. Exempelvis betyg från
4238 gymnasiestudier, högskoleprov och reell kompetens genom arbetslivserfarenhet.

4239 Men för den som vill ändra yrkesbana och vill studera senare i livet kan det ändå vara svårt
4240 att tillskansa sig rätt behörighet, på ett sätt som är förenligt med arbets- och familjeliv. Det är
4241 därför nödvändigt att se till fler alternativ till hur behörigheten kan nås.

4242 Detta går även hand i hand med utvecklingen mot ett längre arbetsliv. Vill samhället att fler
4243 ska jobba längre måste det även bli enklare att byta bana längs vägen.

4244 Förenklingen får dock inte skapa ovisshet eller osäkerhet i antagningssystemen. Inte heller
4245 bidra till att studenter antas till utbildningar som de inte klarar av.

4246 Distriktsstämman ser därför att en kursändring behövs i enlighet med motionens mening.

4247 Distriktsstämman beslutar att instämma i motionens intentioner att förenkla och förbättra
4248 möjligheterna att studera in enskilda kurser som krävs för behörighet till högskole- och

Kommitté 5 – Utbildning

- 4249 universitetsstudier i närmare anslutning till utbildningsstarten, för att förenkla för människor
4250 som idag står långt ifrån utbildningsväsendet.
4251

4252 Kommitté 5 - utbildning

4253 5.65 Introspektion

4254 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

4255

4256 Det finns många sätt att lära sig och minst lika många sätt att undervisa på. Det finns också
4257 väldigt stora skillnader i vilka resultat dessa olika sätt genererar. I utbildningen till lärare så
4258 ingår utbildning i vilka ansatser som har bäst effekt när det kommer till inläring. Den
4259 undersökande ansatsen är den ansats som har bäst effekt och är den mest gynnsamma för
4260 individen att förskansa sig kunskap. Trots detta är det betydligt mer vanligt att den
4261 informativa och värdeöveringsansatsen används. Vad detta beror på finns det många
4262 förklaringar till. En av dem är att det är mer krävande av pedagogen att arbeta med den
4263 undersökande ansatsen då det kräver ett tydligare ledarskap. Ett ledarskap som fler tenderar
4264 följa. Därför anser jag det av vikt att ledarskapet stärks i skolan och framförallt möjligheten
4265 till att kunna leda sig själv. Jag är övertygad om att en stärkning av individen (pedagogen) är
4266 det som har mest effekt för att kunna komma till slutmålet. Pedagoger som vågar släppa på sig
4267 själva och därmed kunna leda andra på ett mer gynnsamt sätt.

4268

4269 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4270 att Centerpartiet aktivt arbetar med att införa obligatorisk introspektion för all skolpersonal

4271

4272 **Distriktets yttrande:**

4273 För oss i Centerpartiet är det viktigt att det är pedagogerna själva som styr över hur deras
4274 undervisning läggs upp. Det är också viktigt att den enskilda huvudmannen eller skolan
4275 bestämmer över deras kompetensutveckling. Det är möjligt för Centerpartiet i varje kommun
4276 att driva den här frågan utifrån lokala förutsättningar och i dialog med de enskilda skolorna.
4277 Däremot tror vi inte på att från statligt håll komma med ytterligare krav på hur
4278 kompetensutveckling ska ske.

4279 Centerpartiet i Blekinge rekommenderar därför partistämman att:

4280 Anse motionen avslagen

4281

4282 Kommitté 5 - utbildning

4283 5.66 Alternativ till begreppet utbildning

4284 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

4285

4286 Vår kunskap om vad kunskap är och hur det bäst införs ändras med tiden och vi vet mer idag
4287 än vi gjorde igår. Idag vet vi exempelvis att det mest gynnsamma för att kunskap ska vara
4288 bestående är när individen själv äger sin kunskap. Därför arbetar skolan idag mer ur ett
4289 perspektiv att individen ska ges möjlighet till detta ägandeskap. Därav vill jag se en mindre
4290 ändring i hur vi uttrycker oss när det kommer till bildning. Jag vill se att vi ändrar ordet
4291 utbildning till inbildning. Detta på grund av det mest effektiva sättet att skaffa sig bildning är
4292 när det kommer inifrån snarare än utifrån.

4293

4294 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4295 att Centerpartiet aktivt arbetar för en förändring av ordet utbildning till inbildning

4296

4297 **Distriktets yttrande:**

4298 Ordet utbildning är ett vedertaget begrepp och att politiskt driva på för att förändra ett ord
4299 som främst kommer från den akademiska världen vore fel. Inbillning för tankarna till att
4300 förvilla någon eller ”tuta i något”. Centerpartiet i Blekinge föreslår därför partistämman att:

4301 Anse motionen avslagen

4302

4303 Kommitté 5 - utbildning

4304 5.67 Förstatligande av skolan

4305 *Fredrik Jarl, Gagnefs kommunkrets Dalarna*

4306

4307 I Januariöverenskommelsen finns det en skrivning om att ett beslutsunderlag som kan skapa
4308 förutsättningar för statligt huvudmannaskap för skolan ska tas fram. Det är viktigt att
4309 konstatera redan från början att det inte på något sätt innebär att regeringen har fått i uppdrag
4310 att ta fram ett förslag om ett förstatligande av skolan.

4311 Dock är det viktigt att Centerpartiet är tydligt med att ett förstatligande av skolan inte är
4312 vägen framåt. Det är varken en önskvärd eller en acceptabel utveckling.

4313 Det finns många skäl till att den svenska skolan, ur ett generellt perspektiv, inte fullt ut
4314 fungerar och levererar i enlighet med det som skulle vara önskvärt. Om man går runt och tror
4315 att det beror på det kommunala huvudmannaskapet så bedrar man sig å det grövsta.

4316 Staten är ingen garant för god kvalitet eller fungerande service. I vissa fall är det snarare
4317 precis tvärtom. Och när det gäller den statliga närvaron i Gagnefs kommun är den noll och
4318 intet.

4319 Det är således mycket svårt att se att ett förstatligande av skolan skulle resultera i en
4320 förbättring.

4321 Den svenska skolan står inför stora utmaningar, och staten har en viktig roll att spela när det
4322 gäller att förbättra förutsättningarna för skolan. Ett förstatligande är emellertid inte vägen
4323 framåt. Rensa i stället bland alla specialdestinerade, och ofta projektinriktade, statsbidrag som
4324 strömlas över skolan och tillför i stället kommunerna en generell förstärkning av statsbidraget.
4325 Skolan blir inte bättre av att behöva ägna tid och kraft åt att söka bidrag och därefter följa upp
4326 och rapportera dem. De resurserna används mycket bättre till att förstärka undervisningen.

4327

4328 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4329 att ett förstatligande av skolan varken är en önskvärd eller acceptabel utveckling.

4330

4331 **Distriktets yttrande:**

4332 Motionären lyfter i sin motion vikten av att vi tydligt står fast Centerpartiets hållning att
4333 behålla det kommunala huvudmannaskapet för skolan. Då det i en av punkterna i
4334 januariöverenskommelsen står: Ett beslutsunderlag som kan skapa förutsättningar för statligt
4335 huvudmannaskap för skolan tas fram.

4336 Vi instämmer i att det är viktigt att Centerpartiet är tydliga med att ansvaret för skolan fortsatt
4337 bör ligga på kommunerna och att det finns en stor potential till ytterligare förbättringar.
4338 Centerpartiet bör som motionären skriver i stället arbeta för färre riktade statsbidrag som tar
4339 tid och kraft från skolans kärnverksamhet. Det medför också att mindre kommuner som inte

Kommitté 5 – Utbildning

- 4340 har stora resurser att söka, följa upp och redovisa olika bidrag, går miste om pengar. Det
4341 bidrar inte till en likvärdigskola i hela landet.
- 4342 Att förstatliga skolan skulle också kosta flera miljarder kronor och tiotusentals timmar för
4343 lärare och annan personal i skolan, utan att det finns något belägg för att det skulle ge bättre
4344 elevresultat.
- 4345 Skolan behöver arbetsro och inte flera stora förändringar.
- 4346 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
4347 att instämma i motionens intentioner
- 4348 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade
4349 att bifalla motionen
- 4350

4351 Kommitté 5 - utbildning

4352 5.68 Vuxpeng

4353 *Karin Ernlund, Stockholms Stad*

4354

4355 Vuxenutbildningen spelar en viktig roll i det moderna samhället där yrken och hela branscher
4356 förändras i grunden i en allt högre takt. Enligt en rapport publicerad av Stiftelsen för
4357 Strategisk Forskning 2014 står cirka hälften av alla jobb inför automatisering under de
4358 kommande 20 åren. Under ett arbetsliv kommer samma person troligtvis hinna byta
4359 arbetsuppgifter helt och hållet minst ett par gånger även om denne inte byter arbetsplats eller
4360 yrkestitel. Mer troligt är att alla byter både arbetsplats och yrke ett flertal gånger.

4361 Både offentlig och privat sektor kommer tvingas vara mer kreativa för att möjliggöra för sina
4362 anställda att fortbilda sig vid sidan av arbetet. Men för att detta ska vara möjligt kommer höga
4363 krav ställas på vuxenutbildningens kvalitet och kreativitet. Dessutom har vi en växande grupp
4364 som står långt från arbetsmarknaden och behöver komplettera gymnasiestudier, komma i en
4365 kortare utbildning med yrkesinriktning som är kopplad till arbetsmarknadens behov eller helt
4366 enkelt lära sig svenska, helst i kombination med yrkesstudier.

4367 För att möta de förändrade behov och den stora bredd av målgrupper som vuxenutbildningen
4368 står inför behövs ett nytt arbetssätt för att öppna för fler aktörer och ökad valfrihet för
4369 vuxenutbildningens elever. Ett sätt att göra tillgodose båda dessa utmaningarna är att införa
4370 ett pengsystem baserad på lagen om valfrihet. Inom ramen för Januariavtalet har Centerpartiet
4371 kommit överens med de övriga partierna att tillsätta en utredning 2020 om en modell för SFI-
4372 peng. Jag skulle vilja att vi inte stannar där utan såklart ser till hela den viktiga
4373 vuxenutbildningens framtid och inkluderar alla delar av vuxenutbildningen i den kommande
4374 utredningen.

4375

4376 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4377 att utredningen om en SFI-peng som enligt JA ska tillsättas 2020 får utökade direktiv för att
4378 även utreda införandet av en vuxpeng inom hela vuxenutbildningen

4379

4380 **Distriktets yttrande:**

4381 Vuxenutbildningen och andra verktyg för omställning och fortbildning för att öka tillgången
4382 till kompetens och arbetsmarknaden för de som idag står utanför kommer bli allt mer viktiga
4383 för att Sverige ska klara matchningen både nu och i framtiden. Särskilt viktigt blir detta när vi
4384 ska klara den stora utmaningen vi har för en effektiv integration, särskilt i en region som
4385 Stockholm.

4386 Att öka flexibiliteten i hur resurser kan fördelas och hitta rätt aktör som kan arbeta effektivt
4387 med de senaste metoderna som går att anpassa efter både arbetslivets och enskildas behov är
4388 centralt. Den principen ska givetvis även gälla vuxenutbildningen som idag över lag är stängd

Kommitté 5 – Utbildning

- 4389 för alternativa utförare. Det är därför som motionären håller fram viktigt att hitta metoder för
4390 detta, och vuxpeng är en viktig förutsättning.
- 4391 Distriktsstyrelsen föreslår stämman
- 4392 Att bifalla motionen i sin helhet
- 4393 Distriktsstämmans beslut:
- 4394 Att bifalla motionen i sin helhet
- 4395

4396 Kommitté 5 - utbildning

4397 5.69 Ändring i utbildningsystem

4398 Ändring i skolors utbildningssystem för att öka studenters intresse att försätta studera till
4399 Högskolan

4400

4401 - varför ett barn ska ha utbildning? Förklaras i varje nivå av skolan.- Vad är syftet att utbilda
4402 sig?- Förstärka ett mål eller ge en förebild till studenter.- Intresse att studera är 50% av hela
4403 utbildnings processen.

4404

4405 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4406 Ge kunniga läraren med höga kunskaper till studenter

4407

4408 **Distriktets yttrande:**

4409 Distriktsstyrelsens svar:

4410 Motionären vill att utbildningssystemet ska förändras för att öka studenters intresse för att
4411 fortsätta studera på högskolan. Distriktsstyrelsen håller med motionären om vikten av att alla
4412 elever som vill ska kunna studera vidare på högskola eller universitet. Idag spelar
4413 familjebakgrund och bristande information och vägledning stor roll i om man väljer att plugga
4414 vidare eller inte. Studenter från studieovana hem hoppar också av sina studier i större
4415 utsträckning. En orsak till det är att man valt fel utbildning. En utökad information och
4416 vägledning behövs för att bredda rekryteringen till högskolan och för att fler personer ska
4417 välja rätt.

4418 Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt om att det behövs kunniga lärare för att motivera
4419 och vägleda elever att studera från tidig ålder och genom hela utbildningssystemet.
4420 Centerpartiet drev i den senaste Alliansregeringen igenom så kallade karriärtjänster för lärare.
4421 Dels för att höja yrkets status för de som redan är lärare men också för att fler ska söka sig till
4422 yrket. Det ska ge lärare möjligheter att utvecklas, ta ett större ansvar och få möjlighet att
4423 avancera inom skolans värld.

4424 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

4425 att anse motionen besvarad.

4426 Centerpartiet i Sjuhärads distriktsstämma beslutade

4427 att anse motionen besvarad

4428

4429 Kommitté 5 - utbildning

4430 5.70 Skolmaterial

4431 *My Pohl, CUF Storstockholm*

4432

4433 Enligt Regeringsformen, paragraf nio, ska skolan ”iaktta saklighet och opartiskhet”. Det är
4434 mycket viktigt av flera olika skäl. Dels för att man som elev utgår ifrån att informationen och
4435 läromedlen är valda för att inte påverka en politiskt. Dels för att många i så pass ung ålder inte
4436 är särskilt medvetna om betydelsen av olika ideologier. Ett tendentiöst skolväsende kan
4437 jämföras med ett vinklat public service. Befolkningen är tvingad att finansiera de båda och då
4438 är det minsta man som medborgare kan kräva att de är opartiska. Men med skolan tillkommer
4439 ytterligare en dimension. Public service kan man välja att inte ta del av, men skolan är man
4440 via skolplikten tvungen att finna sig i. Det gör det än mer oacceptabelt med en politisk
4441 vinkling. För att uppnå en politiskt neutral skola behövs det tydligare riktlinjer i skollagen om
4442 hur man ska beakta saklighet och opartiskhet och hur denna säkerställs. Läromedel i form av
4443 olika medier som till exempel skönlitterära böcker och filmer/videoklipp kan driva politiska
4444 teser och i sådant fall ska det tydligt framgå, samt problematiseras. Det är förmodligen
4445 nödvändigt att ämnen som samhällskunskap och språk omfattar material som innehåller
4446 politiska budskap. Men används politiskt vinklade underlag måste mångfald och balans
4447 eftersträvas så ett politiskt budskap inte dominerar.

4448

4449 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4450 att det i skollagen ska förtydligas att all undervisning ska vara politiskt balanserad och att det
4451 ska framgå om ett läromedel är politiskt vinklat.

4452 att former för rapportering av eventuella tveksamheter utvecklas, så att elever, lärare och
4453 skolläda kan säkerställa att detta efterlevs.

4454

4455 **Distriktets yttrande:**

4456 Yttrande

4457 Förbundsstyrelsen är självklart enig med motionären om att det är viktigt att undervisningen
4458 är saklig och opartisk. Vi vill dock skilja på att politiska åsikter eller ideologier lyfts fram i
4459 undervisningen och att politiska åsikter får färga vad som ska vara ett opartiskt underlag för
4460 undervisningen.

4461 Att politiska åsikter, skiktningar och ideologier får förekomma och diskuteras i skolmiljön ser
4462 vi som positivt. Det är svårt att se hur elever ska kunna växa till fullfjädrade
4463 samhällsmedborgare utan ha en kunskap om och ett språkbruk för beslutsfattande och politik.
4464 Däremot instämmer vi i att det är ett problem om man låter undervisningen eller läromedlen
4465 färgas av en politisk åsikt, på samma sätt som vi ser det som problematiskt om
4466 undervisningen skulle färgas av till exempel en religiös åsikt. Ett problem kan dock vara att

Kommitté 5 – Utbildning

- 4467 den som låter sin undervisning eller läroboken man författat färgas av en politisk åsikt
4468 förmodligen är antingen omedveten eller ovillig att erkänna det. Det är svårt att se hur man
4469 skulle kunna säkerställa att detta framgår.
- 4470 CUF anser dock att läromedel ska innehålla källreferenser för att det ska vara möjligt att
4471 källkritiskt granska materialet. Det är också av stor vikt att elever genom en fungerande
4472 elevdemokrati har möjlighet att lyfta när en lärare eller utbildningsmaterialet inte förhåller sig
4473 sakligt eller opartiskt, så att detta kan åtgärdas. Förbundsstyrelsen anser att detta är bättre
4474 vägar att hantera den problematik som motionären lyfter.
- 4475 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta
4476 att avslå motionen
4477

4478 Kommitté 5 - utbildning

4479 5.71 Skolmaterial

4480 *Daniel Giertz, Linköping Östergötland*

4481

4482 Det finns åtskilliga felaktigheter och missförstånd som sprids som sanningar och till och med
4483 tar sig in i skolböcker. Några exempel är:

4484 Innan reformationen, predikade man på latin i huvudgudstjänsterna. Sanningen är att man
4485 läste liturgiska texter på latin, men att predikan hölls på det lokala språket.

4486 Under vikingatiden, bad man i centraleuropa "för nordmännens raseri, bevara oss, milde
4487 Herre Gud". Sanningen är att man bad den bön som används i Svenska kyrkan än i dag, där
4488 prästen räknar upp olika saker (pest, hungersnöd, missväxt, Djävulens grymhet och list, ond
4489 bråd död, den eviga döden) och att församlingen ber eller sjunger "bevara oss, milde Herre
4490 Gud" och att nordmännens raseri var en av de saker prästen räknade upp bland de andra.

4491 Under häxprocesserna, kastade man häxanklagade i vattnet och om de sjönk så ansågs de
4492 oskyldiga, men de drunknade i alla fall. Sanningen är att om de sjönk, drog man upp dem
4493 innan de hann dö.

4494 På medeltiden, trodde man att jorden var platt. Sanningen är att kyrkan betalade Columbus
4495 jorden runt-resa, för att man trodde att den skulle lyckas. På 1800- talet, ville man överdriva
4496 upplysningens betydelse, så då skrev man böcker med falska påståenden om medeltiden, som
4497 att de trodde att jorden var platt.

4498 Urban Hjärne var den som satte stopp för de svenska häxprocesserna. Sanningen är att andra
4499 var tveksamma till om häxor fanns, redan innan han var det och att dödsstöten för de svenska
4500 häxprocesserna kom när Annika Tomsdotter erkände att hon och andra barn ljugit om att de
4501 hade tagits till Blåkulla.

4502 Kameleonter ändrar automatiskt färg efter bakgrunden. Sanningen är att kameleonter kan
4503 styra vilken färg de har, och de gör det i första hand för att kommunicera med andra
4504 kameleonter, även om det förekommer att de använder det för att gömma sig för predatorer.

4505

4506 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4507 att det tas fram en lista på påståenden som inte ska få förekomma i skolböcker på grundskolan
4508 eller gymnasiet

4509 att ovanstående påståenden infogas i den listan, förutsatt att den faktagranskning som
4510 arbetsgruppen som tar fram listan, måste göra, kommer fram till att dessa påståenden är
4511 falska.

4512

4513 **Distriktets yttrande:**

Kommitté 5 – Utbildning

- 4514 Kretsstyrelsens svar på motionen
- 4515 Utbildningsmaterial som är behäftat med sakfel och som torgför dåligt underbyggda
4516 påståenden är oacceptabelt. Det är en viktig uppgift för berörda granskande myndigheter,
4517 lärare och enskilda personer att uppmärksamma sådana missförhållanden så att de kan rättas
4518 till.
- 4519 Det är dock inte ett politiskt partis uppgift att ta fram listor på förbjudna påståenden i
4520 undervisningsmaterial. Ett sådant förfaringssätt strider både mot rättsstatens grundläggande
4521 principer och mot den värdegrund som Centerpartiet vilar.
- 4522 Kretsstyrelsen yrkar därför på att motionen avslås.
- 4523 Kretsårsmötet beslutade att avstyrka motionen
- 4524 Distriktsstyrelsen yttrande
- 4525 Utbildningsmaterial som är behäftat med sakfel och som torgför dåligt underbyggda
4526 påståenden är oacceptabelt. Det är en viktig uppgift för berörda myndigheter, lärare och
4527 enskilda personer att uppmärksamma sådana missförhållanden så att de kan rättas till.
- 4528 Det är dock inte ett politiskt partis uppgift att ta fram listor på förbjudna påståenden i
4529 undervisningsmaterial. Ett sådant förfaringssätt strider både mot rättsstatens grundläggande
4530 principer och mot den värdegrund som Centerpartiet vilar.
- 4531 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att motionen avslås.
- 4532 Distriktsstämmans beslut
- 4533 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 4534

4535 Kommitté 5 - utbildning

4536 5.72 En individualiserad utbildning

4537 *Centerpartiets Ungdomsförbund*

4538

4539 Läroplikt för en individualiserad undervisning

4540 Svensk skolpolitik har allt för länge handlat om utbildningsformen istället för där fokus bör
4541 ligga, nämligen hur mycket kunskap eleverna tillskansar sig. Läroplikten ska innebära att en
4542 elev ska börja grundskolan vid senast åtta års ålder, och avsluta utbildningen beroende på när
4543 man uppnått den kunskap som krävs, dock senast vid arton års ålder. Elever som av olika
4544 orsaker inte haft möjlighet att påbörja grundskolan innan 8 års ålder, ska påbörja grundskolan
4545 så snart som möjligt. Det finns inget vetenskapligt stöd för att anta att lika gamla elever i en
4546 klass skulle ligga på samma kunskapsnivå. Alla lär sig i olika takt och föredrar olika
4547 lärmeter, därför bör skolan anpassas efter detta. Centerpartiet har därför som mål att få en
4548 mer kunskapsbaserad skola i Sverige.

4549 Enligt oss innebär en läroplikt att lärare och elever får en möjlighet att upprätta en studieplan
4550 för varje enskild elev. Även om möjligheten finns idag så begränsas den av skolpliktens
4551 ramar. Detta kan exempelvis ske genom att undervisning sker över klass- och årskursgränser
4552 och att lärare samarbetar för att skapa en gruppundervisning där eleverna ligger på ungefär
4553 samma kunskapsnivå. En annan del i detta är att ge elever möjlighet att välja hur snabbt de
4554 vill läsa ett ämne, och tillsammans med en lärare lägga upp en undervisningsplan för eleven i
4555 den takt som passar eleven mest. För att en kunskapsbaserad skola skall kunna vara flexibel
4556 krävs att betygssystemet förändras i grunden och ersätts med ett system som inte är knutet till
4557 undervisningsformen.

4558 Rättssäkra betyg

4559 Idag tampas lärarna med stor administrativ börda. Betygssystemet kräver mycket arbete i
4560 lärarrummet och tid tas från undervisningen i klassrummet, samtidigt finns det en stor
4561 efterfrågan från flera partier att inför ordningsomdömen i skolan och ett tillkännagivande i
4562 riksdagen har gjorts för att regeringen ska genomföra ordningsomdömen. Dessvärre har
4563 ordningsomdömen inte stöd av forskningen att det leder till bättre ordning i klassrummen. Det
4564 finns också stora frågetecken kring hur ordningsomdömen ska implementeras och vem, hur
4565 och när eleven ska få ordningsomdömen och hur det ska ske på ett säkert och rättvist
4566 sätt. Alla elevers möjlighet att välja ungt företagande Ung företagsamhet har funnits sedan
4567 1980-talet och verkat för mer entreprenörskap i skolan genom processbildningen UF-
4568 företagande. Sedan dess har över 400 000 personer drivit ett UF-företag och fått tagit del av
4569 utbildningen som finns främst på gymnasienivå men också på grundskolenivå. Forskning från
4570 Stockholm School of Economics från 2013 visar att de elever som läst UF-företagande får
4571 högre medelinkomst, blir chefer i större utsträckning och har högre etablering på
4572 arbetsmarknaden.

4573 Idag är det främst de som läser ekonomiprogrammet och samhällsprogrammet på gymnasiet
4574 som automatiskt får läsa UF-företagande. Medan elever på exempelvis estetprogrammet eller

Kommitté 5 – Utbildning

- 4575 el-programmet inte automatiskt får läsa UF, de elever som i högre grad kommer vara
4576 frilansare eller ha användning av utbildningen senare i livet.
- 4577 Studie- och yrkesvägledning som leder till jobb.
- 4578 Kompetensbristen på arbetsmarknaden ökar både inom offentlig och privat sektor och många
4579 arbetsplatser hittar inte rätt typ av personal. Det saknas personal i väldigt många olika
4580 branscher och samtidigt är det för dålig koppling mellan skolan och yrkeslivet. Informationen
4581 till skoleleverna om trenderna på arbetsmarknaden och vilka typer av studier som leder direkt
4582 till jobb är inte tillräcklig. För en fungerande koppling mellan skola och arbetsmarknad
4583 behöver vi ha en studie- och yrkesvägledning som både är jämlik över hela landet och som
4584 har ett tydligt uppdrag. Tyvärr ser det inte ut så i Sverige idag då olika skolledningar och olika
4585 huvudmän fokuserar olika mycket på att göra studie- och yrkesvägledningens uppdrag tydligt.
4586 Därför behöver vi från nationellt håll gå in med ännu tydligare direktiv till huvudmännen så
4587 att alla elever får en likvärdig vägledning.
- 4588 Attraktiva internationella utbildningar även i Sverige International Baccalaureate (IB)
4589 programmet är ett internationellt erkänt gymnasieprogram. Undervisningen sker på engelska i
4590 en miljö som präglas av kunskap med höga mål för internationalisering och öppenhet.
4591 Klasserna är ofta mångkulturellt sammansatta.
- 4592 Den kompetens och kunskap elever som går IB programmet är just den som globala företag
4593 och några av världens bästa universitet efterfrågar. Det är även den typ av utbildning som
4594 efterfrågas av internationella talanger som kommer till Sverige med barn från utlandet.
- 4595 Under 2016 tog Universitets- och högskolerådet (UHR) beslutet att förändra konverteringen
4596 av betygen från IB programmet till det svenska meritvärdet. Förändringen devalverade värdet
4597 av betygen från IB programmet och gjorde att man idag kan komma in på världsledande
4598 utbildningar på universitet såsom Harvard University och Oxford men samtidigt inte komma
4599 in på läkarprogrammet i Örebro. Förändringen riskerar att många elever väljer bort IB
4600 programmet och många av dessa utbildningsplatser i Sverige lägger ner. För att behålla denna
4601 mycket viktiga internationella, högkvalitativa utbildning kvar över hela Sverige är det av
4602 yttersta vikt att ytterligare se över och justera den förändring som gjordes under 2016.
- 4603
- 4604 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 4605 att Centerpartiet verkar för att avskaffa skolplikten till förmån för läroplikt.
- 4606 att Centerpartiet tar ställning emot ordningsomdömen
- 4607 att Centerpartiet verkar för att stärka elevers möjligheter att överklaga betyg.
- 4608 att Centerpartiet verkar för att alla gymnasieelever ska ha möjlighet att välja UF-företagande i
4609 gymnasieskolan.
- 4610 att Centerpartiet verkar för att varje elev sammanlagt under sin högstadietid ska ha rätt till 2
4611 timmars konsultation och 4 timmar under sin gymnasietid.
- 4612 att Centerpartiet verkar för att varje gymnasieklass ska garanteras schemalagd tid för
4613 "utbildningsval och om arbetsmarknad" en gång per läsår

Kommitté 5 – Utbildning

4614 att Centerpartiet verkar för att ytterligare se över och justera konverteringen av betygen från
4615 programmet International Baccalaureate (IB) programmet till det svenska
4616 meritvärdessystemet.

4617

4618

4619